

EASO

Käytännön opas rekisteröinnistä

Kansainvälistä suojelua
koskevien hakemusten
jättäminen

*EASOn käytännön
oppaiden sarja*

Joulukuu 2021

Personal Information:

03. Name in Full:

04. Father's Name:

05. Candidate CNIC #

EASO

Käytännön opas rekisteröinnistä

Kansainvälistä suojelua
koskevien hakemusten
jättäminen

*EASOn käytännön
oppaiden sarja*

Joulukuu 2021

Vastuuvapauslauseke

Toimivaltaiset kansalliset viranomaiset eivät ole tehneet tälle käännökselle laatutarkastusta.
Jos havaitset, että käännös ei ole kansallisen terminologian mukainen, ota yhteyttä [EUAA:han](#).

Käsikirjoitus on valmistunut marraskuussa 2021.

Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO) tai sen puolesta toimivat henkilöt eivät ole vastuussa siitä, miten tämän julkaisun sisältämiä tietoja käytetään.

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2022

© Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto, 2022

Print ISBN 978-92-9487-163-3

doi:10.2847/905227

BZ-04-19-325-FI-C

PDF ISBN 978-92-9487-156-5

doi:10.2847/500622

BZ-04-19-325-FI-N

Kansilehden kuvitus, Сергей Марков, © iStock, 2018

Jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan. Sellaisten valokuvien tai sellaisen muun materiaalin käyttöön tai jäljentämiseen, joihin EASOlla ei ole tekijänoikeutta, on pyydettävä lupa suoraan tekijänoikeuden haltijalta.

Tietoa oppaasta

Oppaan tarkoitus Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) tehtävänä on tukea EU:n jäsenvaltioita ja assosioituneita maita (EU+-maita ⁽¹⁾) tarjoamalla koulutusta, parantamalla laatuvaatimuksia ja keräämällä alkuperämaatietoja johdonmukaisesti eri maiden välillä. EASO kehittää käytännön välineitä ja ohjeita eri maiden käyttöön yleisen tavoitteensa mukaisesti. Sen mukaan EU+-maita on tuettava yhteisten standardien ja korkealaatuisten prosessien saavuttamisessa Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän (CEAS) puitteissa.

Julkaisun *EASOn käytännön opas rekisteröinnistä: Kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten jättäminen* painopiste tarkoittaa sekä hakemusten tekemistä että jättämistä, ja tavoitteena on esittää kattava yleiskatsaus hyvistä käytännöistä. Tässä käytännön oppaassa rekisteröintimenettelyllä tarkoitetaan **koko kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseen liittyvää prosessia, joka kattaa sekä hakemusten tekemisen että jättämisen** uudelleen laaditun turvapaikkamenettelyjä koskevan direktiivin mukaisesti.

Käytännön oppaan laatiminen Oppaan laativat EU+-maiden asiantuntijat eri puolilta EU:ta Euroopan komission, Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun (UNHCR) ja Euroopan kansalaisuudettomuusverkoston (European Network on Statelessness) arvokkaalla panoksella ⁽²⁾. EASO myötävaikutti laadintaan ja koordinoi sitä. Ennen oppaan viimeistelyä kaikkien EU+-maiden kanssa järjestettiin EASOn turvapaikkaprosessiverkoston kautta kuuleminen oppaasta.

Keille opas on tarkoitettu? Tämä käytännön opas on tarkoitettu ensisijaisesti sellaisten kansallisten toimivaltaisten viranomaisten henkilöstön käyttöön, jotka vastaavat kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten rekisteröinnistä (sekä niiden tekemisestä että jättämisestä). Strukturoidun ohjauksen lisäksi tätä käytännön opasta voidaan käyttää myös esimiesten, ryhmänvetäjien ja esimiesten laadunarviointi- ja valmennusvälineenä.

Mikä on oppaan suhde muihin EASOn työkaluihin? Kaikkien EASOn tukivälineiden tapaan *EASOn käytännön opas rekisteröinnistä: Kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten jättäminen* perustuu yhteisen turvapaikkajärjestelmän standardeihin. Sitä olisi käytettävä yhdessä muiden saatavissa olevien käytännön työkalujen kanssa. EASO ja Frontex kehittivät [Practical Tools for First-Contact Officials: Access to the asylum procedure](#) -oppaan erityisesti virkailijoille, jotka ovat tekemisissä hakijan kanssa ensimmäisinä. Muita asiaankuuluvia oppaita ovat muun muassa [EASO Guidance on Asylum Procedure: Operational standards and indicators](#), [EASO Practical Guide: Personal interview](#), [EASOn käytännön opas iän arvioinnista](#), [EASO Practical Guide on the Implementation of the Dublin III Regulation: Personal interview and evidence assessment](#) ja [EASO Tool for Identification of Persons with Special Needs \(IPSN\)](#). Kaikki EASOn käytännön työkalut ovat julkisesti saatavilla [EASOn verkkosivustolla](#).

⁽¹⁾ EU+-maat ovat EU:n 27 jäsenvaltiota sekä Islanti, Liechtenstein, Norja ja Sveitsi.

⁽²⁾ Huomaa, että lopullinen opas ei välttämättä vastaa UNHCR:n tai Euroopan kansalaisuudettomuusverkoston kantoja.

Sisällys

Lyhennysluettelo	8
Johdanto	9
I. Kolmivaiheinen turvapaikkamenettelyyn pääsy	10
A. Hakemuksen tekeminen	10
B. Rekisteröinti	12
C. Hakemuksen jättäminen	13
II. Rekisteröintiympäristö	16
A. Tilat.....	16
B. Turvallisuus.....	16
C. Salassapitovelvollisuus.....	18
III. Tiedon tarjoaminen	20
A. Miksi hakijoille tulisi antaa tietoja?	20
B. Milloin hakijoille tulisi antaa tietoja?	20
C. Mitä tietoja on annettava?	21
D. Miten tiedot on annettava?.....	25
E. Kuka antaa tiedot?	26
F. Vastaaminen hakijoiden kysymyksiin	26
IV. Rekisteröintitietojen kerääminen	28
A. Rekisteröintivastaavan rooli	28
B. Tiedonkeruun tarkoitus	29
C. Rekisteröintipuhuttelu.....	29
D. Biometriset tiedot	33
E. Henkilötietojen rekisteröinti.....	34
F. Kansalaisuudettomuus	41
G. Tapaustiedostojen hallinta.....	44
V. Tunnistaminen ja lausuntopyyntö	47
A. Mahdolliset Dublin-tapaukset	47
B. Haavoittuvassa asemassa olevat hakijat	50
C. Ilman huoltajaa olevat lapset.....	57
VI. Asiakirja, jolla todistetaan kansainvälisen suojelun hakijan asema	65
A. Asiakirjan tiedot	65
B. Asiakirjan voimassaolo.....	66
C. Tiedottaminen asiakirjasta	67
VII. Myöhempien hakemusten rekisteröinti	68
VIII. Tietojen varmentaminen	71
A. Eurooppalainen tietokanta turvapaikanhakijoiden sormenjälkien vertailua varten.....	71
B. Viisumitietojärjestelmä	72
C. Asiakirjojen tarkastaminen	75

D.	Poliisitiedot.....	76
E.	Perheyhteyksien todentaminen	76
F.	Sosiaalinen media	77
G.	Kielen analysointi ja merkit.....	78
IX.	Rekisteröintitietojen merkitys tutkimusvaiheessa.....	80
A.	Organisointi ja suunnittelu.....	80
B.	Tapausten luokittelu	80
C.	Resurssitarpeiden tunnistaminen.....	81
	Liitteet	83
	Liite 1: Rekisteröintikentät	83
	Liite 2: Tiedon tarjoamisen tarkistusluettelo	93
	Lainsäädäntöviitteet.....	95

Lyhennysluettelo

APD	turvapaikkamenettelydirektiivi
CEAS	Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä
EASO	Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto
Eurodac	eurooppalainen tietokanta turvapaikanhakijoiden sormenjälkien vertailua varten
IPSN	erityistarpeisten henkilöiden tunnistaminen
QD	aseman määrittelyä koskeva direktiivi
RCD	vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi
UNHCR	YK:n pakolaisvaltuutettu
VIS	viisumitietojärjestelmä

Johdanto

Kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten rekisteröinti on turvapaikkamenettelyn ensimmäinen vaihe. Se on menettelyn keskeinen vaihe monessa suhteessa. Rekisteröinnillä taataan ennen kaikkea suoja kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden *palauttamiselta*. Siinä luodaan myös perusteet hakemuksen tutkimiselle ja varmistetaan, että hakemukset sijoitetaan tehokkaasti oikeaan tutkintamenettelyyn. Luotettava tiedonkeruu on mahdollista vain, jos hakijat saavat tarvitsemansa tuen. Rekisteröinnillä varmistetaan myös, että mahdollisesti haavoittuvassa asemassa olevat hakijat saavat tarvitsemansa tuen mahdollisimman pian, jotta he voivat osallistua täysimääräisesti turvapaikkamenettelyyn.

Turvapaikkamenettelyjen yhteydessä sanaa ”rekisteröinti” käytetään usein kahdella tavalla: kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekemisen kirjaamisessa ja sen jättämisen kirjaamisessa. Tämä käytännön opas kattaa molemmat vaiheet, jotka monissa EU+-maissa yhdistetään yhdeksi menettelyvaiheeksi. Oppaan tarkoituksena on auttaa rekisteröijää varmistamaan, että heidän päivittäisessä työssään kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten rekisteröinnissä noudatetaan yhteisiä eurooppalaisia rekisteröintistandardeja.

Oikeudellisen kehyksen (I luku [Kolmivaiheinen turvapaikkamenettelyyn pääsy](#)) laatimisen jälkeen tässä käytännön oppaassa kuvataan ensin rekisteröintiympäristön tärkeimmät ominaisuudet, jotka mahdollistavat luottamuksellisen ja luotettavan tiedonkeruun (II luku [Rekisteröintiympäristö](#)).

Itse rekisteröintiin sisältyy kolme keskeistä toimintaa: tietojen antaminen hakijalle (III luku [Tiedon tarjoaminen](#)), hakijaa koskevien tietojen kerääminen (IV luku [Rekisteröintitietojen kerääminen](#)) sekä mahdollisesti haavoittuvassa asemassa olevien hakijoiden ja Dublin-tapausten tunnistaminen ja ohjaaminen asianmukaiseen tutkintamenettelyyn (V luku [Tunnistaminen ja lausuntopyyntö](#)). Nämä ovat tämän käytännön oppaan kolme keskeistä lukua.

Kun hakijat ovat keränneet tietoja ja saaneet tukea, heille toimitetaan asiakirja, jossa todistetaan heidän asemansa kansainvälistä suojelua hakevina (VI luku [Asiakirja, jolla todistetaan kansainvälisen suojelun hakijan asema](#)). Rekisteröintimenettelyn esittelyä täydennetään erityisellä osiolla, jossa kuvataan myöhempien hakemusten rekisteröintiä koskevat erityisvaatimukset (VII luku [Myöhempien hakemusten rekisteröinti](#)).

Lisäksi oppaassa tarkastellaan eri menetelmiä, joita voidaan käyttää rekisteröintimenettelyn aikana kerättyjen tietojen todentamiseen (VIII luku [Tietojen varmentaminen](#)). Oppaassa kerrotaan lopuksi, miten rekisteröintitietoja käytetään tutkintamenettelyn alussa (IX luku [Rekisteröintitietojen merkitys tutkimusvaiheessa](#)).

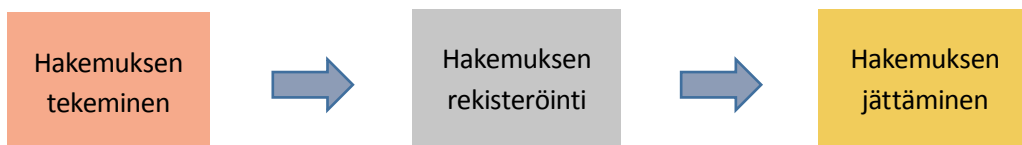
Liitteissä on kaksi käyttäjäystävällistä tarkistusluetteloa. Ensimmäisessä esitetään yleiskatsaus rekisteröintikenttiin, joita hakijalta pyydetään säännöllisesti rekisteröinnin yhteydessä, ja toisessa esitetään hakijalle annettavien tietojen tyyppi Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän (CEAS) mukaisesti.

I. Kolmivaiheinen turvapaikkamenettelyyn pääsy

EU:n *turvapaikkasäännöstössä* otetaan käyttöön useita rekisteröintiprosessiin liittyviä oikeudellisia käsitteitä. Erityisesti turvapaikkamenettelyä koskevassa 6 artiklassa (turvapaikkamenettelydirektiivi) ⁽³⁾ viitataan turvapaikkamenettelyihin pääsyn seuraaviin vaiheisiin: turvapaikkahakemuksen **tekeminen**, **rekisteröinti** ja **jättäminen** (kaavio 1).

Kansallisista järjestelyistä riippuen hakemus voidaan rekisteröidä ja jättää samanaikaisesti tai erikseen. Kun nämä kaksi vaihetta tehdään erikseen, perustatiedot kerätään yleensä rekisteröintivaiheessa, mikä mahdollistaa vähintään alkuvastaanoton käytännön organisoinnin. Hakemuksen jättämisen aikana kerätään lisätietoja.

Kaavio 1. Turvapaikkamenettelyyn pääsyn vaiheet turvapaikkamenettelydirektiivin 6 artiklan mukaisesti ⁽⁴⁾

A. Hakemuksen tekeminen

Halu hakea kansainvälistä suojelua ilmaistaan tekemällä hakemus (turvapaikkamenettelydirektiivin johdanto-osan 27 kappale ja 6 artiklan 1 kohta). Kaikkia, jotka ovat ilmaisseet aikomuksensa hakea kansainvälistä suojelua, pidetään hakijoina, joilla on kaikki tähän asemaan liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

Jos hakemus tehdään viranomaiselle, joka ei ole vastuussa rekisteröinnistä kansallisen lainsäädännön mukaisesti, kyseisen viranomaisen on lähetettävä hakemus toimivaltaiselle viranomaiselle hakemuksen rekisteröintiä varten, jotta hakija voi hyötyä 17 artiklassa säädetyistä olennaisista vastaanottoolosuhteista (vastaanottodirektiivi) ⁽⁵⁾.

⁽³⁾ [Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/32/EU](#), annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä (uudelleenlaadittu), EUVL L 180, 29.6.2013, s. 60–95.

⁽⁴⁾ EASO, *Trainers' manual on registration of applicants for international protection in Italy* (restricted document), Rooma, 2020.

⁽⁵⁾ Ks. Euroopan unionin tuomioistuin, tuomio 25.6.2020, [Ministerio Fiscal \[Espanja\]/VL](#), C-36/20, ECLI:EU:C:2020:495. Tiivistelmä on saatavilla [EASOn oikeuskäytäntötietokannasta](#).

Mitä oikeuksia ja velvoitteita kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekemistä seuraa?

Hakemuksen jättöhetkestä alkaen

- hakijalle **sallitaan oleskelu** jäsenvaltion alueella, myös rajalla tai kauttakulkuvyöhykkeillä, turvapaikkamenettelyn ajan (turvapaikkamenettelydirektiivin 9 artikla) ⁽⁶⁾;
- hakijalle annetaan **tietoja** kielellä, jota hakija ymmärtää (turvapaikkamenettelydirektiivin 12 artiklan 1 kohdan a alakohta);
- hakijan käyttöön annetaan **tulkki**, jotta hakija voi esittää asiansa toimivaltaisille viranomaisille, aina kun tätä on pidettävä välttämättömänä (turvapaikkamenettelydirektiivin 12 artiklan 1 kohdan b alakohta);
- hakijalle sallitaan yhteydenpito Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun (**UNHCR**) ja/tai minkä tahansa muun **oikeudellista neuvontaa** tarjoavan järjestön kanssa (turvapaikkamenettelydirektiivin 12 artiklan 1 kohdan c alakohta);
- arvioidaan hakijan mahdollinen tarve erityisiin menettelyllisiin takeisiin **ja/tai erityiset vastaanottotarpeet (turvapaikkamenettelydirektiivin 24 artiklan 1 kohta ja vastaanottodirektiivin 22 artiklan 1 kohta)** ⁽⁷⁾;
- hakijalle tarjotaan **aineelliset vastaanotto-olosuhteet**, joilla varmistetaan riittävä elintaso, taataan toimeentulo ja suojellaan fyysistä ja henkistä terveyttä (vastaanottodirektiivin 17 artikla) ⁽⁸⁾;
- hakijan osalta varmistetaan, että edellä mainitut **elinolosuhteet** saavutetaan haavoittuvassa asemassa olevien ja säilöön otettujen henkilöiden erityistilanteessa (vastaanottodirektiivin 17 ja 21 artikla);
- hakijalle annetaan säilöönoton yhteydessä **oikeudelliset takeet**, mukaan lukien erityiset takeet haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille ja hakijoille, joilla on erityisiä vastaanottotarpeita (vastaanottodirektiivin 8, 9, 10 ja 11 artikla);
- säilöönoton tapauksessa hakijalle tarjotaan tosiasiallinen pääsy neuvontaa tarjoavien järjestöjen ja henkilöiden pariin (turvapaikkamenettelydirektiivin 8 artikla);
- hakijalle tarjotaan tarvittavaa **terveydenhuoltoa**, johon sisältyy vähintään ensihoito ja sairauksien ja vakavien mielenterveyshäiriöiden välttämätön hoito; lisäksi hakijoille, joilla on erityisiä vastaanottotarpeita, annetaan tarvittavaa lääketieteellistä tai muuta apua, mukaan lukien tarvittaessa asianmukainen mielenterveydenhuolto (vastaanottodirektiivin 19 artikla);
- hakijaa avustetaan ilman huoltajaa olevien lasten tapauksessa **perheen jäljittämisessä** mahdollisimman pian hakemuksen tekemisen jälkeen ja turvataan samalla lapsen etu (vastaanottodirektiivin 24 artikla);

⁽⁶⁾ Muutamaa poikkeusta sovelletaan, kun hakijaa pidetään vaarana valtion turvallisuudelle tai vaarana valtion yhteisölle (21 artiklan 2 kohta), sekä tietyn tyyppisiin myöhempisiin hakemuksiin (41 artikla) luovutuksen yhteydessä (turvapaikkamenettelydirektiivin 9 artiklan 2 kohta) ja vain siltä osin kuin *palauttamiskiellon* periaatetta noudatetaan.

⁽⁷⁾ [Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/33/EU](#), annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista (uudelleenlaadittu), EUVL L 180, 29.6.2013, s. 96–116.

⁽⁸⁾ ”Aineelliset vastaanotto-olosuhteet” määritellään vastaanottodirektiivin 2 artiklan g alakohdassa vastaanotto-olosuhteiksi, joihin kuuluvat ”majoitus, ruoka ja vaatetus luontoissuorituksina, rahallisena etuutena tai maksukuponkien muodossa tai niiden yhdistelmänä sekä päivittäisiin menoihin tarkoitettu raha”.

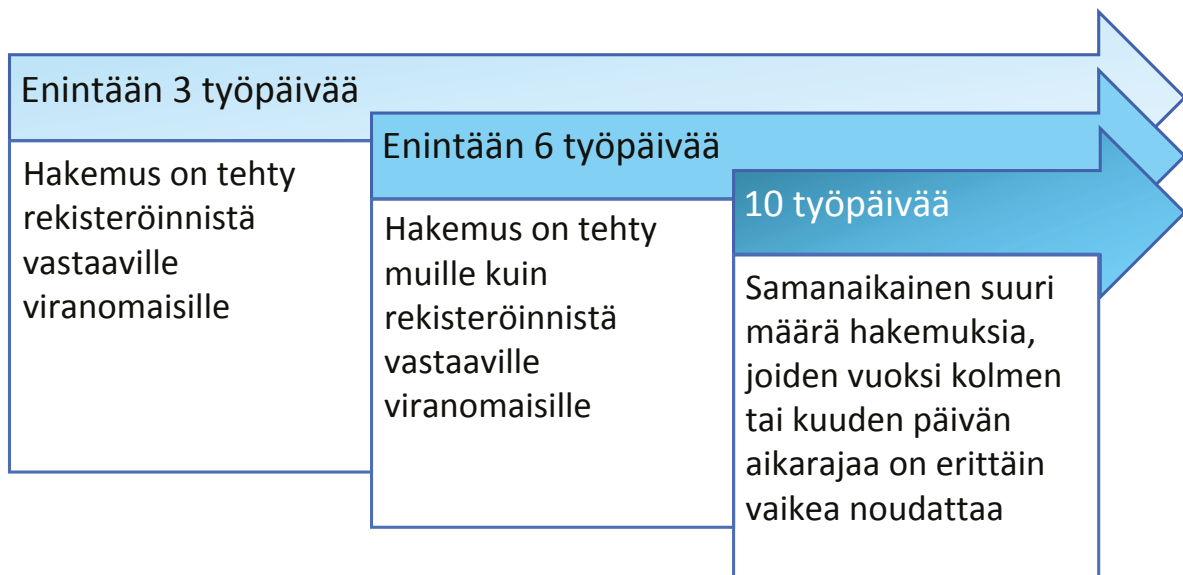
- hakijan osalta varmistetaan, että **perheiden yhtenäisyyden** periaatetta noudatetaan asumisen yhteydessä (vastaanottodirektiivin 12 artikla);
- hakijalle annetaan **mahdollisuus hakea muutosta** päätöksiin, jotka koskevat vastaanotto-olosuhteiden myöntämistä, peruuttamista tai vähentämistä, tai päätöksiin, jotka koskevat vapaata liikkuvuutta ja oleskelua (vastaanottodirektiivin 26 artikla);
- hakijalta odotetaan **yhteistyötä** viranomaisten kanssa (turvapaikkamenettelydirektiivin 13 artiklan 1 kohta).

B. Rekisteröinti

Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekemisen jälkeen hakemus on rekisteröitävä. Rekisteröinnillä tarkoitetaan sen kirjaamista, että hakija aikoo hakea suojelua. EU+-maiden on nimettävä, mitkä viranomaiset ovat vastuussa kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten rekisteröinnistä kansallisen lainsäädännön mukaisesti (turvapaikkamenettelydirektiivin 6 artiklan 1 kohta).

Mitä oikeuksia ja velvoitteita rekisteröintivaihetta seuraa?

Rekisteröintivaiheessa ei ole erityisiä oikeuksia tai velvollisuuksia, jotka olisivat laajempia kuin hakemuksen tekemisen aiheuttamat oikeudet ja velvollisuudet. Tavoitteena tässä vaiheessa on saada aikaan virallinen merkintä, jotta hakija voi tosiasiallisesti hyötyä näistä oikeuksista ja täyttää mainitut velvoitteet (turvapaikkamenettelydirektiivin johdanto-osan 27 kappale). Siksi rekisteröinti olisi vietävä päätökseen mahdollisimman pian turvapaikkamenettelydirektiivin 6 artiklan mukaisissa määräajoissa.

C. Hakemuksen jättäminen

EU+-maiden on varmistettava, että kansainvälistä suojelua hakevalla henkilöllä on mahdollisuus jättää hakemus mahdollisimman pian (turvapaikkamenettelydirektiivin 6 artiklan 2 kohta). EU+-maiden on nimettävä, mitkä viranomaiset vastaavat turvapaikkahakemusten jättämisestä kansallisen lainsäädännön mukaisesti (turvapaikkamenettelydirektiivin 6 artiklan 1 kohta). Jos henkilö kuitenkin pidättäytyy jättämästä hakemustaan, määrittävä viranomainen voi päättää menettelyn keskeyttämisestä (turvapaikkamenettelydirektiivin 6 artiklan 2 kohta ja 28 artikla).

Hakemuksen jättäminen saattaa rekisteröintimenettelyn päätökseen. Tästä hetkestä alkaen aloitetaan hakemuksen tutkintamenettely.

EU+-maat voivat vahvistaa kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten jättämistä koskevia lisäsääntöjä. Kansallisessa lainsäädännössä voidaan esimerkiksi säätää, että jättäminen on tehtävä henkilökohtaisesti ja/tai nimetyssä paikassa (turvapaikkamenettelydirektiivin 6 artiklan 3 kohta).

Nämä turvapaikkamenettelyyn pääsyn kolme vaihetta – kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekeminen, rekisteröinti ja jättäminen – eivät välttämättä vastaa kolmea erillistä vaihetta prosessissa. Turvapaikkamenettelydirektiivi mahdollistaa **rekisteröinti- ja jättämisvaiheiden sisällyttämisen yhteen vaiheeseen**, kunhan yleiset vaatimukset täyttyvät, mukaan lukien rekisteröinnin määräajat ja mahdollisuus jättää hakemus. Useat EU+-maat yhdistävät nämä kaksi vaihetta yhdeksi menettelyvaiheeksi, kun taas toiset pitävät rekisteröintiä ja ilmoittautumista erillisinä vaiheina, joilla on erilaiset oikeudelliset vaikutukset. Jos hakija tekee hakemuksensa ensimmäisen kerran suoraan rekisteröinnistä ja vastaanottamisesta vastaaville viranomaisille, kolme vaihetta voidaan yhdistää yhdeksi.

Kun hakijan on jätettävä hakemus rekisteröintivaiheen jälkeen, hakijalle olisi ilmoitettava hakemuksen jättötavasta ja -paikasta sekä seurauksista, jos hakemusta ei jätetä. Jos hakemus jätetään erityisellä lomakkeella, jonka hakija täyttää, lomake annetaan rekisteröinnin yhteydessä sekä selvitys siitä, miten se toimitetaan määrittäväälle viranomaiselle. Jos hakemus jätetään henkilökohtaisesti nimetyssä paikassa rekisteröinnin jälkeen, on suositeltavaa ottaa käyttöön järjestelmä nimitysten hallinnoimiseksi, jolloin hakijalle voidaan myös ilmoittaa rekisteröintihetkellä kirjallisesti tarkka paikka, jossa hakemus voidaan jättää, ja kellonaika. Sen varmistamiseksi, että hakemus jätetään mahdollisimman pian, on myös suositeltavaa ottaa käyttöön seurantajärjestelmä, jolla seurataan hakemuksen rekisteröinnin ja sen jättämisen välistä aikaa.

Mitä oikeuksia ja velvoitteita hakemuksen jättämisvaihetta seuraa?

Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättäminen aiheuttaa lisää erityisiä oikeuksia ja velvoitteita. Niitä ovat muun muassa seuraavat:

- tutkintamenettelyn alkamisajankohta (turvapaikkamenettelydirektiivin 31 artiklan 3 kohta);

- hakemuksen käsittelystä vastaavan EU+-maan määrittämisprosessin aloittaminen ⁽⁹⁾ (Dublin III -asetuksen 20 artiklan 1 kohta) ⁽¹⁰⁾;
- seuraavat oikeudet, jotka taataan vastaanottodirektiivin nojalla ja joiden mukaan
 - o hakijalle annetaan kohtuullisessa ajassa (eli enintään 15 päivän kuluessa hakemuksen jättämisestä) tiedot vastaanotto-olosuhteisiin liittyvistä eduista ja velvoitteista sekä organisaatioista tai henkilöryhmistä, jotka tarjoavat erityistä oikeusapua ja jotka voivat auttaa tai tiedottaa niille käytettävissä olevista vastaanotto-olosuhteista, mukaan lukien terveydenhuolto (vastaanottodirektiivin 5 artikla) ⁽¹¹⁾;
 - o hakijalle annetaan kolmen päivän kuluessa hakemuksen jättämisestä henkilökohtainen asiakirja, jossa todetaan hänen asemansa hakijana ja todistetaan, että hänellä on lupa oleskella EU+-maan alueella hakemuksen ollessa vireillä (vastaanottodirektiivin 6 artikla);
 - o hakijalle annetaan mahdollisuus saada matkustusasiakirja, jos vakavat humanitaariset syyt edellyttävät hänen läsnäoloaan toisessa valtiossa (vastaanottodirektiivin 6 artikla);
 - o hakijalle myönnetään oikeus liikkua vapaasti vastaanottavan jäsenvaltion alueella tai EU+-maiden hänelle osoittamalla alueella (vastaanottodirektiivin 7 artikla);
 - o alaikäiselle hakijalle myönnetään pääsy koulutusjärjestelmään samoin edellytyksin kuin omille kansalaisille enintään kolmen kuukauden viipeellä hakemuksen jättämisestä (vastaanottodirektiivin 14 artikla); koulutusjärjestelmään pääsyn ja siihen osallistumisen helpottamiseksi on tarvittaessa järjestettävä valmistavaa opetusta, myös kieliopetusta (vastaanottodirektiivin 14 artikla);
 - o hakijalle myönnetään viimeistään yhdeksän kuukauden kuluttua hakemuksen jättämisestä pääsy työmarkkinoille, jos toimivaltainen viranomais ei ole tehnyt ensimmäisen asteen päätöstä eikä viivästys johdu hakijasta (vastaanottodirektiivin 15 artikla, mahdollisuus ottaa käyttöön tai pitää voimassa suotuisampia säännöksiä direktiivin 4 artiklan mukaisesti); EU+-maat voivat sallia hakijoille pääsyn ammatilliseen koulutukseen riippumatta siitä, onko heillä pääsy työmarkkinoille (vastaanottodirektiivin 16 artikla).

⁽⁹⁾ Euroopan unionin tuomioistuinin selvensi, että ”Dublin III -asetuksen 20 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että kansainvälistä suojelua koskeva hakemus katsotaan jätetyksi, kun kyseisestä asetuksesta seuraavien velvoitteiden täytäntöönpanosta vastaava viranomais on saanut viranomaisen laatiman asiakirjan, jossa vahvistetaan kolmannen maan kansalaisen hakeneen kansainvälistä suojelua, ja tarvittaessa silloin, kun tämä viranomais on saanut pelkästään tällaiseen asiakirjaan sisältyvät pääasialliset tiedot mutta ei tätä asiakirjaa tai sen jäljennöstä”. Ks. Euroopan unionin tuomioistuin, tuomio 26.7.2017, [Tsegezab Mengesteab/Bundesrepublik Deutschland](#), C-670/16, ECLI:EU:C:2017:587. Tiivistelmä on saatavilla [EASOn oikeuskäytäntötietokannasta](#).

⁽¹⁰⁾ [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) N:o 604/2013](#), annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta (uudelleenlaadittu), EUVL L 180, 29.6.2013, s. 31–59.

⁽¹¹⁾ Lisätietoja vastaanottoa koskevien tietojen antamisesta ja neuvonnasta on luvussa 6 ”Tiedotuksen ja neuvonnan järjestäminen” asiakirjassa [EASOn ohjeet vastaanotto-olosuhteista: toimintaa koskevat vaatimukset ja indikaattorit](#), syyskuu 2016: ”Jotta vältetään hakijan ylikuormittaminen liiallisella tietomäärällä vastaanottomenettelyn alussa, tiedotus on järjestettävä aika- tai vaihekohtaisesti. Jäsenvaltioita kehoitetaan laatimaan aikajajat, joissa määritetään, minkätyyppistä tietoa hakijoille annetaan kansallisella tasolla. Tässä on otettava huomioon vastaanottodirektiivin 5 artiklassa säädetty 15 päivän enimmäisaika.”

Muista

- Turvapaikkamenettelyyn pääsy koostuu kolmesta vaiheesta: kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekemisestä, rekisteröinnistä ja jättämisestä.
- Hakemuksen tekeminen käynnistää kansainvälistä suojelua hakevan oikeudet ja velvollisuudet, myös oikeuden jäädä maahan.
- Rekisteröinnistä saadaan virallinen selvitys hakijan aikeesta hakea kansainvälistä suojelua ja siten todetaan, että hakija on kansainvälistä suojelua hakeva hakija.
- Hakemuksen jättäminen saattaa rekisteröintimenettelyn päätökseen ja siitä lähtien tutkintamenettely alkaa.
- Kansallisen lainsäädännön mukaan nämä kolme vaihetta eivät välttämättä edusta erillisiä prosessivaiheita, koska ne voidaan integroida yhteen tai kahteen vaiheeseen.

II. Rekisteröintiympäristö

A. Tilat

Rekisteröintiä ja hakemuksen jättämistä varten perustetuilla tiloilla on tärkeä rooli menettelyn tehokkuudessa sekä hakijoiden että henkilöstön kannalta. Uusien tulokkaiden määrästä riippuen EU+-maat voivat päättää perustaa alueelleen useita rekisteröintitoimistoja tai jopa liikkuvia rekisteröintiyksiköitä, jotka vastaavat välittömiin tarpeisiin.

Kun toimivaltaiset viranomaiset valitsevat paikan rekisteröintiä ja/tai hakemuksen jättämistä varten, niiden olisi otettava huomioon erityiset rekisteröintitarpeet ja niiden henkilöiden määrä, jotka käyttävät tiloja samanaikaisesti. Jotta voidaan määrittää tähän tarkoitukseen paras käytettävissä oleva paikka, valtioiden olisi otettava huomioon muun muassa vammaisten henkilöiden osalta saavutettavuus, tilojen koko (eli mahdollisuus ottaa vastaan suuri määrä ihmisiä) ja se, että odotusalueella on riittävästi istumapaikkoja, riittävä ilmanvaihto- tai ilmastointijärjestelmä, naisten ja miesten helppo pääsy erillisiin saniteettitiloihin ja erilliset lapsiystävälliset leikkialueet.

Rekisteröintilaitoksen on oltava helposti saavutettavissa joukkoliikenteellä, mutta se voi sijaita samassa rakennuksessa kuin muut asiaan liittyvät kansalliset hallintovirastot. EU+-maat ovat äskettäin aloittaneet vastaanottoon ja rekisteröintiin ja/tai hakemuksen jättämiseen liittyvien toimintojen integroinnin vastaanottokeskuksissa.

Toimipaikan suunnitelman on mahdollistettava sujuva rekisteröinti-/hakemuksen jättämisprosessi turvallisuuden osalta, mukaan lukien selkeät merkit henkilöstölle rajoitetuista alueista ja tehokas jononhallintajärjestelmä. Sen on myös mahdollistettava luottamuksellisten keskustelujen käyminen yksityisesti.

B. Turvallisuus

Rekisteröijän tulee tuntee rekisteröintitoimistossa sovellettavat turvallisuusmenettelyt. Henkilöstön olisi myös oltava tietoinen mahdollisista turvallisuusriskeistä, jotka voivat koskea henkilöstöä itseään ja muita. Tällaisia turvallisuusriskejä voivat olla teot tai uhkaukset väkivallasta, itsensä vahingoittamisesta, terveysvaaroista tai tulipalon syttymisestä. Rekisteröintilaitoksessa olisi oltava ensiapuvälineet ja vähintään yksi ensiaputaitoinen toimihenkilö.

Turvallisuus vaikuttaa suoraan rekisteröintimenettelyjen laatuun. Riittämättömät tai sopimattomat turvamenettelyt voivat tehdä hakijoista haluttomia lähestymään rekisteröintivirastoja. Lisäksi riittämättömät turvamenettelyt voivat haitata rekisteröintitoimia.

Turvallisuus varmistetaan turvallisuusmenettelyjen lisäksi myös laaturekisteröintimenettelyillä. Oikeudenmukaiset ja avoimet menettelyt edistävät luottamusta ja lieventävät jännitteitä. Tiedottamisella, johon sisältyy hakijan huolenaiheisiin vastaaminen, on keskeinen rooli turvallisuusstrategiassa, koska se ehkäisee väärinkäsityksiä ja käsittelee ongelmia tai turhautumista ajoissa.

Hyvä käytäntö

Jäljempänä luetellut turvatoimet eivät ole tyhjentäviä; lisäksi niillä pyritään ehkäisemään tai käsittelemään erityisesti rekisteröintitoimintaan suoraan liittyviä turvallisuuskysymyksiä, ei yleisiä vaaroja yleensä.

Henkilöstön koulutus

Rekisteröintimenettelyihin osallistuva henkilöstö saa koulutusta siitä, miten turvatoimia sovelletaan ja miten vaaratilanteisiin reagoidaan asianmukaisesti. Koulutus sisältää viestintätekniikoita tietoturvahäiriöiden ehkäisemiseksi, käsittelemiseksi ja poistamiseksi.

Perusturvatoimet

Sisäänkäynti

- Rekisteröintitoimistossa on kaksi erillistä sisäänkäyntiä: vain henkilökunnalle tarkoitettu sisäänkäynti ja hakijoiden sisäänkäynti.
- Hakijoiden sisäänkäynnin yhteydessä on toteutettu joukkojen valvontaa ja henkilöiden hallittua sisäänpääsyä koskevia toimenpiteitä.

Toimiston sisätilat

- Käytössä on toimenpiteitä, joilla säännellään hakijoiden liikkumista rekisteröintivirastossa ja joissa erotetaan selkeästi toisistaan
 - o tilat, joihin hakijoilla on pääsy;
 - o tilat, joissa vaaditaan saattaja;
 - o tilat, joihin hakijoilla ei ole pääsyä.
- Odotusalue on erotettu puhuttelutilasta.
- Hakijoiden liikkuminen rekisteröintitoimistossa järjestetään siten, että sisäänkäynnistä vastaanottotiskille, odotusalueelle, puhutteluhuoneeseen ja uloskäyntiin on suorat reitit.
- Vastaanottoalueen ja puhutteluhuoneen kalustejärjestyksen tulisi mahdollistaa henkilöstön helppo poistuminen koko ajan. Esimerkiksi puhutteluhuoneissa rekisteröintihenkilöstö istuu selin uloskäyntiin nähden.

Tietoturvahäiriöihin vastaaminen

- Käytössä on toimenpiteitä, joiden avulla rekisteröintihenkilöstö voi ilmoittaa turvallisuushenkilöstölle välikohtauksista (esim. hälytyspainikkeet puhutteluhuoneissa).
- Hakijoilla ja henkilöstöllä on käytössään menettelyt turvallisuuspoikkeamien ilmoittamiseksi vastuulliselle virkamiehelle, jotka muodostavat perustan seurannalle, analysoinnille ja ehdotuksille turvallisuusjärjestelyjen parantamiseksi.

Uloskäynti

- Kun hakijat ovat hoitaneet asiansa, vastuullisen virkamiehen olisi varmistettava heidän poistumisensa tiloista.
- Hakijoiden uloskäynti on erillinen sisäänkäynnistä.

C. Salassapitovelvollisuus

Kansainvälistä suojelua hakeville on taattava oikeus luottamuksellisuuteen (turvapaikkamenettelydirektiivin 48 artikla). Luottamuksellisuus on periaate, jota sovelletaan turvapaikkamenettelyn kaikkiin vaiheisiin. Hakijoiden ei voida olettaa julkistavan yksityiskohtia vainon tai vakavan haitan pelosta, jos luottamuksellisuutta ei voida taata. Luottamuksellisuuden periaatetta sovelletaan myös rekisteröintimenettelyyn ja rekisteröinnin yhteydessä saatuihin tietoihin.

Rekisteröintitilojen ja -menettelyjen olisi annettava hakijoille mahdollisuus toimittaa asiakirjoja ja henkilötietoja rekisteröintihenkilöstölle olosuhteissa, jotka eivät heikennä oikeutta yksityisyyteen ja luottamuksellisuuteen.

Rekisteröintimenettelyyn osallistuvien viranomaisten on varmistettava, että väitetyille vainon tai vakavan haitan aiheuttaneille toimijoille ei luovuteta tietoja (turvapaikkamenettelydirektiivin 30 artikla). Rekisteröintiviranomaisten ei myöskään pitäisi saada tietoja väitetyiltä vainon tai vakavan haitan toimijoilta tavalla, joka vaarantaisi hakijan tai hänen huollettavanaan olevien henkilöiden fyysisen koskemattomuuden tai alkuperämaassa edelleen asuvien sukulaisten vapauden ja turvallisuuden.

Lisäksi rekisteröintiviranomaisia sitoo kansallisessa lainsäädännössä määritelty luottamuksellisuuden periaate (turvapaikkamenettelydirektiivin 48 artikla). Jos rekisteröintimenettelyn aikana tarvitaan tulkkaukspalveluja, salassapitoperiaatteen tulisi sitoa myös tulkkia.

Hakijoille olisi ilmoitettava heidän oikeudestaan luottamuksellisuuteen turvapaikkamenettelyissä rekisteröintivaiheessa.

Hyvä käytäntö

Seuraava käytännön toimenpide voi olla asianmukainen luottamuksellisuuden säilyttämiseksi rekisteröintimenettelyn aikana.

- Vältä kutsumasta hakijaa nimellä muiden ihmisten läsnä ollessa tai kirjoittamasta nimiä odotustiloihin. Vaihtoehtoisia menetelmiä voidaan käyttää viestinnässä hakijoiden kanssa tai heidän kanssaan vastaanotto-/odotusalueilla, kuten ad hoc -numeroiden ja värillisten tunnusten antaminen.

Erityiskysymys: perheenjäsenen pyynnöt saada tietoja hakijasta

Perheenjäsenen esittämä pyyntö saada tietoa hakijasta on käsiteltävä erittäin varovasti.

Tällaisia tilanteita voi esiintyä eri tavoin rekisteröintimenettelyn aikana. Joku voi esimerkiksi pyytää rekisteröintiviranomaista vahvistamaan, onko joku perheenjäsenistä rekisteröinyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen. Vaihtoehtoisesti joku voi pyytää rekisteröintiviranomaista ottamaan yhteyttä perheenjäseneen, jonka tiedetään hakeneen kansainvälistä suojelua.

Salassapitoperiaatteen mukaisesti tietoja ei saa luovuttaa kenellekään, ellei kyseinen perheenjäsen ole antanut siihen kirjallista suostumustaan. Tähän sisältyy tieto siitä, onko perheenjäsen hakenut kansainvälistä suojelua vai ei.

Hyvä käytäntö on pyytää pyynnön esittävän henkilön tietoja ja väitettyä suhdetta perheenjäsenen sekä ilmoittaa pyynnön esittäneelle henkilölle, että jäljitys suoritetaan ja että jos yhteystiedot löytyvät, ne jaetaan kyseisen perheenjäsenen kanssa pyynnön esittäneen henkilön suostumuksella. Ilmoita pyynnön esittäneelle henkilölle, että perheenjäsenen on otettava häneen yhteyttä.

Muista

- Rekisteröintitilat ja -alueet on suunniteltava siten, että ne vastaavat rekisteröintimenettelyn erityistarpeita, kuten uusien tulokkaiden määrää, vammaisten henkilöiden saavutettavuutta, sukupuolisensitiivisiä ja lapsiystävällisiä järjestelyjä ja julkisen liikenteen saavutettavuutta.
- Turvallisuus vaikuttaa suoraan rekisteröintiprosessin laatuun, johon voidaan vaikuttaa olemalla tietoinen mahdollisista turvallisuusriskeistä ja vakiomuotoisista toimintamenettelyistä mutta myös oikeudenmukaisella ja avoimella rekisteröintimenettelyllä.
- Luottamuksellisuus on varmistettava koko rekisteröintiprosessin ajan siten, että sekä rekisteröintitilat että -alueet takaavat luottamuksellisuuden ja että kerättyjä tietoja hallinnoidaan luottamuksellisuutta koskevien standardien mukaisesti.

III. Tiedon tarjoaminen

Turvapaikkamenettelydirektiivin 12 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti hakijoille on ilmoitettava vähintään seuraavista:

- i) noudatettava menettely;
- ii) heidän oikeutensa ja velvollisuutensa menettelyn aikana;
- iii) mahdolliset seuraukset velvoitteiden noudattamatta jättämisestä ja yhteistyöstä viranomaisten kanssa;
- iv) tutkintamenettelyn määräaika;
- v) keinot, joilla hakija voi täyttää velvollisuutensa esittää tiedot kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa tueksi;
- vi) seuraukset hakemuksen nimenomaisesta tai implisiittisestä peruuttamisesta.

Tiedot on annettava kielellä, jota hakija ymmärtää tai jota hakijan voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän.

Tiedot on annettava riittävän ajoissa, jotta hakijat voivat käyttää oikeuksiaan.

A. Miksi hakijoille tulisi antaa tietoja?

Tiedonsaantioikeus on yksi turvapaikkamenettelydirektiivin tarjoamista perustakeista (12 artiklan 1 kohdan a alakohta).

On tärkeää, että hakijoille annetaan tietoa oikeudenmukaisen ja tehokkaan turvapaikkamenettelyn varmistamiseksi. Hakijoiden olisi tunnettava oikeutensa ja velvollisuutensa ja ymmärrettävä menettelyn eri vaiheet, jotta he voivat esittää vaatimuksensa mahdollisimman täydellisesti ja noudattaa velvollisuuksiaan. Tämä on sekä hakijoiden että kansallisen hallinnon edun mukaista, erityisesti EU+-maissa, jotka katsovat, että hakijoiden on toimitettava kaikki hakemuksensa tueksi tarvittavat tiedot mahdollisimman pian (QD 4 artiklan 1 kohta).

Hakijoille tiedottaminen on sitäkin tärkeämpää, koska heillä on usein vain vähän tietoa turvapaikkamenettelystä ennen kuin he lähestyvät rekisteröintivirastoa. Tämä voi tarkoittaa sitä, että he saavat väärää tai ristiriitaista tietoa kolmansilta osapuolilta.

B. Milloin hakijoille tulisi antaa tietoja?

Turvapaikkamenettelydirektiivissä säädetään, että EU+-maiden olisi toimitettava hakijoille ajoissa tietoja, jotta he voivat käyttää turvapaikkamenettelydirektiivin mukaisia oikeuksia ja täyttää sen mukaiset velvoitteet.

Koska joitakin näistä oikeuksista ja velvollisuuksista sovelletaan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekemisestä alkaen, tiedot olisi annettava heti menettelyn alussa.

Tietojen toimittaminen on suositeltavaa viimeistään hakemuksen jättämisvaiheessa ja joka tapauksessa hyvissä ajoin ennen henkilökohtaista puhuttelua.

C. Mitä tietoja on annettava?

Hakijan olisi ennen kaikkea ymmärrettävä, mitä kansainvälinen suojelu on ja mitä häneltä odotetaan rekisteröintimenettelyn aikana ja henkilökohtaista puhuttelua valmisteltaessa. On tärkeää varmistaa, että tiedot pidetään ajan tasalla.

Tämän yksityiskohtaisen kuvauksen täydentämiseksi turvapaikkamenettelydirektiivin 12 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisista tietojen toimittamista koskevista takeista löydät tämän oppaan liitteestä 2 tarkistuslistan.

i) Tiedot noudatettavasta menettelystä

On tärkeää, että hakijoita tiedotetaan ja että he ymmärtävät turvapaikkamenettelyn eri vaiheet. Erityistä huomiota olisi kuitenkin kiinnitettävä turvapaikkamenettelyn kussakin vaiheessa annetun tiedon määrään ja yksityiskohtaisuuteen. Turhan laaja kuvaus kaikista mahdollisista turvapaikkamenettelyn vaiheista rekisteröintivaiheessa yksityiskohtineen saattaa hämmentää hakijoita. Rekisteröintivaiheessa on suositeltavaa, että annetut tiedot rajoittuvat lyhyeen yleiskatsaukseen turvapaikkamenettelyn jokaisesta vaiheesta (rekisteröinti, henkilökohtainen puhuttelu, tiedoksianto ja muutoksenhaku) ja että rekisteröintimenettelyä kuvataan perusteellisemmin ja laajemmin.

Rekisteröintimenettelyä koskeviin tietoihin olisi sisällyttävä seuraavat seikat:

- **Rekisteröinnin tarkoitus ja odotettu tulos.** Ilmoita hakijoille, miksi heidät on rekisteröitävä, mitä rekisteröinti tarkoittaa ja mitä seurauksia rekisteröinnin laiminlyönnistä on.
- **Luottamuksellisuus turvapaikkamenettelyssä.** Luottamuksellisuus perustuu periaatteessa koko turvapaikkamenettelyyn (ks. II luvun C jakso ”[Luottamuksellisuus](#)”), ja hakijoiden on ymmärrettävä, että tämä varmistetaan ja miten se tehdään. Jos tietoja jaetaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti muiden kansallisten viranomaisten kanssa, asiasta on ilmoitettava hakijoille.
- **Rekisteröintimenettely on maksuton.** Tämä on tärkeää, jotta vältetään tilanne, jossa tietyt henkilöt voivat hyödyntää hakijoiden tietämyksen puutetta ja yrittää saada heiltä rahaa. Lisäksi on tehtävä selväksi, että turvapaikan hakeminen on täysin hakijoiden harkintavallassa.
- **Rekisteröinnin käytännön vaiheet.** Ilmoita hakijoille kaikista toimista, joihin heidän odotetaan osallistuvan rekisteröintivaiheessa. Tähän sisältyvät tiedonkeruu, rekisteröintipuhuttelu, sormenjäljet ja mahdollisesti muiden biometristen tietojen, kuten kasvokuvan ja allekirjoituksen, ottaminen.
- **Menettely kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastaavan EU+-maan määrittämiseksi.** Hakijoille on ilmoitettava, että kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastaa toinen EU+-maa. Tätä varten on tärkeää, että hakijat toimittavat johdonmukaisia, yksityiskohtaisia ja todennettavissa olevia tietoja perheenjäsenistään EU+-maiden alueella, kaikista EU+-maan myöntämistä viisumeista tai oleskeluluvista, maahantuloista toiseen EU+-maahan tai EU+-maahan jätetystä oleskelusta, kauttakulusta tai aiemmasta kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta. Kaikille jäsenvaltioille yhteinen esite *Olen hakenut*

turvapaikkaa EU:ssa – mikä maa käsittelee hakemukseni? ⁽¹²⁾ tulisi tarjota hakijoille kielellä, jota he ymmärtävät tai jota heidän voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän.

- **Hakijan aseman todistava asiakirja.** Ilmoita hakijoille rekisteröinnin jälkeen annettuun asiakirjaan sovellettavat säännöt, mukaan lukien voimassaoloaika ja vanhentuneiden tai kadonneiden asiakirjojen uusimismenettelyt.
- **Miten ja missä hakemus jätetään, jos rekisteröinti ja jättäminen tehdään erikseen.** Hakijoille on annettava kirjalliset tiedot hakemusten jättötavasta ja -paikasta sekä hakemuksen jättämättä jättämisen seurauksista. Kirjallisia tietoja täydennetään suullisilla selityksillä, jotta hakijat ymmärtävät ne tarvittaessa.
- **Kun tilanteessa on lapsia, lapsen oikeus hakea kansainvälistä suojelua.** Sinun on tarvittaessa ilmoitettava hakijalle, että lapsella on oikeus tehdä hakemus joko omasta puolestaan, jos hänellä on oikeuskelpoisuus toimia kansallisen lainsäädännön mukaisissa menettelyissä, tai vanhempiansa, muiden perheenjäsenten, heistä vastaavan aikuisen tai edustajan välityksellä.
- **Tarvittaessa huollettavana olevalle aikuiselle annetut tiedot.** Kun hakemus on tehty sellaisen huollettavana olevan aikuisen puolesta, jolla on oikeuskelpoisuus, sinun on ilmoitettava huollettavana olevalle aikuiselle yksityisesti hakemuksen jättämisen seurauksista heidän puolestaan ja oikeudesta tehdä erillinen hakemus ennen hakemuksen jättämistä tai henkilökohtaista puhuttelua. Sinun on myös pyydettävä edunsaajalta kirjallinen suostumus jättää hänen puolestaan tehty hakemus, jos hän ei itse halua tehdä hakemusta.

ii) Tiedot hakijan oikeuksista ja velvollisuuksista menettelyn aikana

Rekisteröintivaiheessa hakijoille tulee ilmoittaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekemisestä ja jättämisestä aiheutuvat oikeudet ja velvollisuudet.

Velvollisuudet

- Velvollisuus tehdä yhteistyötä viranomaisten kanssa (turvapaikkamenettelydirektiivin 13 artiklan 1 kohta). Tähän sisältyy ennen kaikkea velvollisuus esittää kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tueksi tarvittavat tiedot joko mahdollisimman pian tai viimeistään henkilökohtaisen puhuttelun aikana kansallisesta käytännöstä riippuen. Tähän voi sisältyä myös kansallisen lainsäädännön mukainen velvollisuus vastata tietopyyntöihin.
- Velvollisuus esiintyä henkilökohtaisesti viranomaisten edessä joko viipymättä tai tiettyinä ajankohtana (turvapaikkamenettelydirektiivin 13 artiklan 2 kohdan a alakohta).
- Velvollisuus luovuttaa hakijan hallussa olevat hakemuksen käsittelyyn liittyvät asiakirjat, kuten passi (turvapaikkamenettelydirektiivin 13 artiklan 2 kohdan b alakohta).
- Velvoite noudattaa kansallisessa lainsäädännössä asetettuja määräaikoja, joiden kuluessa tukitiedot on toimitettava (aseman määrittelyä koskevan direktiivin 4 artiklan 1 kohta).
- Velvollisuus ilmoittaa hakijan asuinosoite ja sen mahdolliset muutokset viranomaisille (turvapaikkamenettelydirektiivin 13 artiklan 2 kohdan c alakohta). Kansallisesta lainsäädännöstä

⁽¹²⁾ Liite X, osa A asiakirjassa [komission täytäntöönpanoasetus \(EU\) N:o 118/2014, annettu 30 päivänä tammikuuta 2014](#), niiden perusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta, joiden mukaisesti määritetään kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 343/2003 soveltamista koskevista säännöistä annetun asetuksen (EY) N:o 1560/2003 muuttamisesta, EUVL L 39, 8.2.2014, s. 1–43.

ja hakijan tilanteesta riippuen hakijalla saattaa olla velvollisuuksia ilmoittaa asuinpaikan muutos tai yhteystiedot toimivaltaisille viranomaisille. Hakijalle on voitu asettaa muita velvoitteita, kuten velvollisuus ilmoittautua säännöllisin väliajoin tai oleskella viranomaisen päättämässä paikassa.

- Velvollisuus otattaa sormenjäljet mahdollisimman pian ja toimittaa ne Euroopan turvapaikka-asioiden sormenjälkitietokantaan (Eurodac) 72 tunnin kuluessa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättämisestä vähintään 14-vuotiaille hakijoille (9 artiklan 1 kohta) ⁽¹³⁾.

Oikeudet

- Oikeus jäädä jäsenvaltioon hakemuksen käsittelyä odottaessa (turvapaikkamenettelydirektiivin 9 artikla).
- Oikeus aineellisiin vastaanotto-olosuhteisiin, jotka takaavat riittävän elintason ⁽¹⁴⁾ (vastaanottodirektiivin 17 artikla). Hakijoilla on myös oikeus saada tietoa menettelytakeista, joihin heillä on oikeus.
- Tulkin saatavuus (turvapaikkamenettelydirektiivin 12 artiklan 1 kohdan b alakohta). Hakijoille tiedotetaan heidän oikeudestaan saada tulkin palvelut maksutta, jotta he voivat toimittaa asiansa viranomaiselle aina, kun se on tarpeen sen varmistamiseksi, että toiminta tapahtuu kielellä, jota hakijan voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän.
- Oikeus oikeusapuun ja edustukseen turvapaikkamenettelyssä (turvapaikkamenettelydirektiivin 22 artikla). Hakijoille ilmoitetaan mahdollisuudesta saada oikeusapua ja edustusta. Näihin tietoihin sisältyvät oikeusavun ja edustuksen tarjoamisen edellytykset, pyynnön esittämisessä noudatettavat toimenpiteet ja pyyntöjen käsittelyä koskevat säännöt.
- Oikeus olla yhteydessä UNHCR:ään ja muihin järjestöihin, jotka tarjoavat oikeudellista neuvontaa tai muuta neuvontaa kansainvälistä suojelua hakeville (turvapaikkamenettelydirektiivin 12 artiklan 1 kohdan c alakohta).
- Oikeus riittävään tukeen tapauksissa, joissa hakijan kyvystä hyötyä oikeuksistaan ja yksittäisistä olosuhteista johtuvien velvoitteiden noudattamisesta aiheutuu erityisiä menettelyllisiä tarpeita (turvapaikkamenettelydirektiivin 24 artikla).
- Oikeus riittävään tukeen haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden erityistilanteesta johtuvien erityisten vastaanottotarpeiden tapauksessa (vastaanottodirektiivin 21 artikla).
- Takeet säilöön otossa (vastaanottodirektiivin 9 artiklan 4 kohta). Säilöön otetulle hakijalle ilmoitetaan kirjallisesti säilöön oton syyt ja kansallisessa lainsäädännössä säädetyt menettelyt säilöönottomääräyksen riitauttamiseksi. Hakijalle ilmoitetaan myös mahdollisuudesta pyytää maksutonta oikeusapua ja oikeudellista edustusta.

⁽¹³⁾ [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) N:o 603/2013](#), annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi sekä jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ja Europolin esittämistä, Eurodac-tietoihin lainvalvontatarkoituksessa tehtäviä vertailuja koskevista pyynnöistä sekä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1077/2011 muuttamisesta, EUVL L 180, 29.6.2013, s. 1–30.

⁽¹⁴⁾ Lisätietoja vastaanotto-olosuhteista on asiakirjassa [EASOn ohjeet vastaanotto-olosuhteista: toimintaa koskevat vaatimukset ja indikaattorit](#), syyskuu 2016.

iii) Tiedot mahdollisista seurauksista velvoitteiden noudattamatta jättämisestä ja yhteistyöstä viranomaisten kanssa

Koska velvoitteiden noudattamatta jättäminen voi vaikuttaa tutkintamenettelyyn ja vastaanotto-olosuhteisiin, on tärkeää, että hakijalle tiedotetaan mahdollisista tuloksista, joita voi aiheutua yhteistyöstä viranomaisten kanssa, erityisesti seuraavista seikoista:

- Tutkintamenettely voidaan keskeyttää (turvapaikkamenettelydirektiivin 28 artikla). Jos hakijat eivät vastaa hakemuksen kannalta olennaisiin tietopyyntöihin, eivät ilmesty henkilökohtaiseen puhutteluun tai muutoin pakenevat turvapaikkamenettelyä, tutkintamenettely voidaan keskeyttää.
- Turvapaikkahakemuksen olennaisten seikkojen arviointiin voi vaikuttaa se, että hakija ei ole toimittanut kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen perustelemiseksi tarvittavia tietoja (vastaanottodirektiivin 4 artiklan 1 kohta). Hakijoille on ilmoitettava, että heidän velvollisuutensa on perustella kansainvälistä suojelua koskeva hakemus. Hakijoiden lausuntojen tueksi ei välttämättä tarvitse esittää asiakirjatodisteita tai muita todisteita, jos he ovat aidosti pyrkineet perustelemaan hakemuksen ja toimittamaan kaikki niiden käytettävissä olevat merkitykselliset tiedot yhteistyössä määrittävän viranomaisen kanssa.
- Turvapaikkamenettelyä voidaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti nopeuttaa, kun esitetään vääriä tietoja tai asiakirjoja hakijoiden henkilöllisyydestä tai kansalaisuudesta tai kun heidän henkilöllisyyttään tai kansalaisuuttaan koskevia tietoja tai asiakirjoja evätään johtaen viranomaisia harhaan (turvapaikkamenettelydirektiivin 31 artiklan 8 kohdan c alakohta). Jos hakijat kieltäytyvät otattamasta sormenjälkiään, tämä voi kansallisen lainsäädännön mukaan myös nopeuttaa turvapaikkamenettelyä (turvapaikkamenettelydirektiivin 31 artiklan 8 kohdan i alakohta).
- Hakijat voidaan ottaa säilöön heidän henkilöllisyytensä tai kansalaisuutensa selvittämiseksi tai sellaisten hakemuksen kannalta merkityksellisten seikkojen määrittämiseksi, joita ei voida saada säilöönoton puuttuessa, erityisesti silloin, kun on olemassa pakenemisen vaara (vastaanottodirektiivin 8 artiklan 3 kohdan a ja b alakohta).
- Aineellisia vastaanotto-olosuhteita voidaan alentaa tai ne voidaan poikkeustapauksissa peruuttaa, jos hakija luopuu asuinpaikasta tai ei noudata ilmoitusvelvollisuuksia tai pyyntöjä antaa tietoja tai tulla henkilökohtaiseen puhutteluun (vastaanottodirektiivin 20 artiklan 1 kohdan a ja b alakohta).

iv) Tiedot tutkimusmenettelyyn sovellettavasta määräajasta

Hakijalle olisi ilmoitettava tutkimusmenettelyn aikataulu. Turvapaikkamenettelydirektiivin 31 artiklan mukaisesti tutkintamenettely saatetaan päätökseen mahdollisimman pian kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä. Määräaikaa voidaan pidentää tietyissä olosuhteissa (esimerkiksi tilanteissa, joissa useita hakemuksia tehdään samanaikaisesti tai erityisen monimutkaisessa tapauksessa), mutta jos näin on, hakijalle on ilmoitettava viivästymisestä.

v) Keinot, joilla hakijat voivat täyttää velvollisuutensa esittää tiedot kansainvälistä suojelua koskevien hakemuksiensa tueksi

Hakijoille olisi ilmoitettava, että heille järjestetään henkilökohtainen puhuttelu, jossa he voivat esittää hakemuksen perustelemiseksi tarvittavat seikat (eli miksi he ovat paenneet kotimaastaan ja miksi he eivät voi palata).

Hakija voi myös esittää asiakirjatodisteita ja muita todisteita hakemuksen tueksi. Näin ollen hakijalle annetaan tietoa näiden todisteiden toimittamistavoista ja ajankohdasta, jolloin todisteet voidaan toimittaa kansallisen käytännön mukaisesti. Jos hakijan odotetaan kansallisen lainsäädännön mukaan toimittavan kaikki todisteet mahdollisimman pian hakemuksen jättämisen jälkeen, nämä tiedot olisi toimitettava hakijalle menettelyn varhaisessa vaiheessa.

Hakemuksen nimenomaisen tai implisiittisen peruuttamisen seuraukset

Hakijoille on ilmoitettava, että jos he peruuttavat kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa, tutkintamenettely päättyy (turvapaikkamenettelydirektiivin 27 artikla hakemuksen nimenomaisesta peruuttamisesta). Menettelyn päättyessä myös turvapaikanhakijoille annetut oikeudet, myös oikeus oleskella jäsenvaltiossa, lakkaavat, ellei maassa oleskeluun ole muita perusteita.

Hakijoille on myös ilmoitettava, että jos he antavat viranomaisille hyvän syyn uskoa, että he ovat luopuneet hakemuksestaan, tutkintamenettely voidaan keskeyttää tai hakemus hylätä (hakemuksen implisiittistä peruuttamista koskeva turvapaikkamenettelydirektiivin 28 artikla). Perusteltuja syitä siihen, että näin voidaan tulkita, ovat sellaiset, joissa hakijat eivät vastaa hakemuksen kannalta olennaisiin tietopyyntöihin, eivät ilmesty henkilökohtaiseen puhutteluun tai pakenevat tai poistuvat paikalta, jossa he asuivat tai jossa heitä pidettiin, ilman lupaa ja ilman yhteydenottoa viranomaisiin. Tutkintamenettely voidaan kansallisen lainsäädännön mukaan aloittaa uudelleen tietyn määräajan kuluessa, jos hakija ilmoittaa asiasta viranomaisille.

D. Miten tiedot on annettava?

Tiedot olisi annettava sekä yksilöllisesti että asettamalla yleiset tiedot saataville paikoissa, joissa hakijat ja muut sidosryhmät voivat helposti tutustua niihin.

Yksittäisten tietojen antaminen hakijoille

Tiedot on annettava kirjallisesti selkeällä ja ei-teknisellä tavalla. Vakiomuotoinen tietoaaineisto (esim. esitteet) olisi asetettava saataville useilla eri kielillä.

Kirjallista tietoa on täydennettävä sanallisilla selityksillä. Tämä on erityisen tärkeää, kun otetaan huomioon hakijoiden vaihteleva lukutaidon taso, ja voit mukauttaa tiedot hakijan erityisiin olosuhteisiin.

Tiedot on annettava kielellä, jota hakija ymmärtää tai jota hänen voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän ja joka voi olla muu kuin hakijan äidinkieli.

Tiedot mukautetaan hakijan ikään/ymmärrystasoon ottaen huomioon hakijan erityistarpeet ja yksilölliset olosuhteet.

On tärkeää varmistaa, että hakija ymmärtää kaikki toimitetut tiedot. Epäselvissä tapauksissa on hyvä, että hakijoita pyydetään toistamaan tai tiivistämään annetut tiedot.

Hyvä käytäntö on tarjota hakijoille erilaisia keinoja tarkistaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa tila, mukaan lukien verkkoalustat.

Tietojen levittäminen

Vakiorekisteröintimenettelyjä koskevien tietojen olisi aina oltava saatavilla ottaen huomioon hakijoiden pääkielet ja lukutaidon ja koulutuksen vaihteleva aste.

Levitysmenetelmiin voi kuulua erityyppisiä tiedotusvälineitä, kuten kuvitettuja julisteita, tiedotuslehtisiä, videoita, mobiilisovelluksia ja erillisiä verkkosivustoja.

Verkkosivujen ja mobiilisovellusten etuna on, että tiedot ovat hakijoiden saatavilla entistä paremmin, koska hakijat voivat käyttää niitä suoraan puhelimillaan, mutta tiedot voidaan myös päivittää suoraan digitaalisessa mediassa.

E. Kuka antaa tiedot?

Vastuu siitä, että tietojen toimittaminen taataan ja koordinoidaan, on viranomaisilla (turvapaikkamenettelydirektiivin 12 artikla). On tärkeää huomata, että et ole ainoa, joka antaa tietoja hakijalle, koska on olemassa muita turvapaikka-asioissa toimivia viranomaisia ja järjestöjä, jotka voivat antaa tietoja yhteistyössä kanssasi. Kansallisista järjestelyistä riippuen tietoja voivat antaa rekisteröinnistä ja hakemuksen jättämisestä vastaavat viranomaiset, määrittävä viranomainen, vastaanottoviranomaiset, oikeusavustajat ja kansalaisjärjestöt. Joissakin maissa kansalaisjärjestöillä on virallinen kumppanuus viranomaisten kanssa tiedottamista varten. Tässä yhteydessä tarvitaan koordinoitua sen varmistamiseksi, että hakijalle toimitettavat tiedot ovat johdonmukaisia.

F. Vastaaminen hakijoiden kysymyksiin

Tietojen antamisen jälkeen hakijoiden olisi voitava esittää kysymyksiä rekisteröinnistä ja yleisemmin kansainvälisestä suojelusta ja turvapaikkamenettelystä.

Tämä on erityisen tärkeää, koska se antaa hakijoille tilaisuuden saada selvyys mahdollisiin epäilyksiin, kuulopuheisiin tai väärään tietoon. Vastauksia annettaessa on tärkeää antaa vain tiedot, joista olet varma, ja ohjata hakija muiden kollegoiden ja/tai viranomaisten puoleen kysymyksissä, joiden vastauksesta et ole varma.

Muista

- Oikeus saada tietoa on yksi kansainvälisen suojelun hakijoille annettavista keskeisistä takeista, mikä on välttämätöntä oikeudenmukaisen ja tehokkaan turvapaikkamenettelyn varmistamiseksi.
- Tiedot olisi toimitettava hakijoille riittävän ajoissa, jotta he voivat käyttää oikeuksiaan ja noudattaa velvollisuuksiaan. Tämä voi toteutua sekä yksilöllisesti että jatkuvasti hakijoiden saatavilla olevien vakiomuotoisten tietoaineistojen avulla.
- Tietoa tulisi antaa vähintään siitä, mitä tarkoitetaan kansainvälisellä suojelulla, rekisteröinnissä ja tutkimusmenettelyssä noudatettavalla menettelyllä, hakijoiden oikeuksilla ja velvollisuuksilla sekä tutkimusmenettelyn aikataulusta.
- Tiedot mukautetaan hakijan ikään ja/tai ymmärrystasoon ottaen huomioon hakijan yksilölliset olosuhteet.
- Tiedot on asetettava hakijoiden saataville levittämällä tietoa eri kanavilla, muodoilla ja kielillä.

IV. Rekisteröintitietojen kerääminen

A. Rekisteröintivastaavan rooli

Tehtäväsi on **kerätä ja tallentaa tarkkoja ja luotettavia tietoja**. Tähän keskeiseen rooliin kuuluu velvollisuus auttaa hakijaa selvittämään mahdolliset poikkeamat tai epäselvät lausunnot. Sinun tulisi olla ennakoiva ja auttaa hakijoita antamaan selkeät, täydelliset ja tarkat tiedot. Vastuualueeseen **ei kuitenkaan kuulu hakijan toimittamien tietojen uskottavuuden arviointi**. Toimivaltainen viranomainen tai yksikkö suorittaa uskottavuuden arvioinnin myöhemmin yleensä tarkasteluvaiheessa. Jotkin kansalliset viranomaiset ovat perustaneet erityisyksiköitä tarkistamaan tiettyjen tietojen uskottavuuden tai luotettavuuden, kuten ikäarviot tai henkilöllisyysasiakirjojen todentamisen.

Vaikka hakijan toimittamat tiedot näyttävät hyvin epätodennäköisiltä, tiedot on silti kirjattava sellaisina kuin ne esitetään. Sinulla on kuitenkin velvollisuus merkitä tällaiset havainnot tosiasiallisella ja objektiivisella tavalla ja/tai saattaa asia toimivaltaisen yksikön tai viranomaisen käsiteltäväksi. Jos esimerkiksi hakija näyttää aikuiselta, mutta väittää olevansa ilman huoltajaa oleva lapsi, sinun on ensin tarkistettava, onko hakijalla väärinkäsityksiä tai epävarmuutta omasta iästään. Jos hakija edelleen väittää, että hän ei ole aikuinen, kirjaa hakijan ilmoittama ikä. Sinun tulee kuitenkin merkitä tämä epäily ja/tai saattaa asia ilman huoltajaa olevista alaikäisistä vastaavan yksikön käsiteltäväksi. Epäselvyyksien ilmoittaminen olisi tehtävä puolueettomasti ja objektiivisesti kirjoittamalla muistiin, mitä olet havainnut. Sen sijaan, että sanot hakijan antavan sinulle melko ”aikuisen” vaikutelman tai kypsyyden vaikutelman, kuvaile vaikutelman antaneita havaintoja, kuten sitä, että hakijan vastaukset rekisteröintipuhuttelussa esitettyihin kysymyksiin olivat yksityiskohtaisia ja keskittyivät kunkin kysymyksen ytimeen. Kansallisista järjestelyistä riippuen yksin tulleista lapsista vastaavan yksikön tai (erikoistuneiden) asianajajien tehtävänä on arvioida hakijan väitetyn iän uskottavuutta.

Samoja suosituksia sovelletaan, jos hakija esittää asiakirjoja, jotka vaikuttavat vilpillisiltä. Nämä asiakirjat kannattaa rekisteröidä ja esittää asiakirjoihin liittyviä kysymyksiä kansallisen rekisteröintimenettelyn mukaisesti esimerkiksi kysymällä, milloin ja miten hakija on hankkinut asiakirjat. Merkitse huomautuksesi myös asiakirjaan ja lähetä mahdollisesti asiakirjat asiakirjan aitouden selvittämisestä vastaavalle viranomaiselle tai yksikölle.

Tarkkuudella ja tehokkuudella on keskeinen merkitys rekisteröintimenettelyssä. Kerättyjen tietojen on oltava oikeita ja luotettavia, jotta henkilökohtaista puhuttelua suorittava virkailija voi edelleen hyödyntää rekisteröintivaiheessa kerättyjä perushenkilötietoja eikä hänen tarvitse esittää samoja kysymyksiä uudelleen. Oikeat ja luotettavat rekisteröintitiedot ovat tärkeitä myös hakemuksen luokittelussa heti alussa oikeaan tutkintaprosessiin (Dublin-menettely, nopeutetut ja priorisoidut menettelyt, haavoittuvuuden vuoksi tehtävä siirto jne.). Rekisteröintimenettelyn kiireellisyys voi osoittautua haitalliseksi myöhemmässä vaiheessa. Tarkkuuden varmistaminen edellyttää, että käytetään aikaa nimien oikeinkirjoituksen tarkistamiseen, hakijan sanojen kirjoittamiseen sen sijaan, mitä hän mielestäsi tarkoitti, ja hakijan käyttämien päivämäärien muuntamiseen gregoriaanisen (länsimaisen) kalenterin päivämääriin sekä tietojen täydellisyys ja hakijan lausuntojen ymmärtämisen varmistamiseen.

Rekisteröintiprosessi voidaan toteuttaa tehokkaasti ilmoittamalla hakijoille etukäteen, mitä heiltä odotetaan rekisteröinnin aikana ja mitä ei, sekä hyvin jäsennellyllä tiedonkeruuprosessilla.

B. Tiedonkeruun tarkoitus

Rekisteröinnin yhteydessä kerätyt tiedot palvelevat eri tarkoituksia. Riippuen kansallisista järjestelyistä kerättyjä tietoja voidaan käyttää seuraavien syiden perusteella:

- Autetaan määrittämään tai todentamaan hakijan henkilöllisyys ja kansalaisuus tallentamalla henkilötietoja, biometrisiä tietoja ja henkilöasiakirjoihin liittyviä tietoja.
- Autetaan turvapaikkaviranomaista valmistelemaan henkilökohtaista puhuttelua mahdollisimman hyvin. Se edellyttää, että saatavilla on luotettavia henkilötietoja ja että hakijan profiilista, taustasta ja perhesuhteista saadaan hyvä yleiskuva, jotta tapaus voidaan osoittaa sopivimmalle virkailijalle. Jotkut virkamiehet voivat olla koulutettuja tai erikoistuneita käsittelemään tietyn tyyppisiä hakemuksia.
- Tiedotetaan turvapaikkaviranomaiselle turvapaikkahakemuksen tyylistä, jotta hakemus voidaan luokitella asianmukaiseen menettelyyn turvapaikkaprosessin alussa, kuten tavanomaisiin, priorisoiuihin, nopeutettuihin tai tutkittavaksiottamismenettelyihin.
- Yksilöidään mahdolliset Dublin-tapaukset hyvissä ajoin, jolloin ne voidaan saattaa nopeasti Dublin-yksikön käsiteltäväksi hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan maan määrittämiseksi.
- Tunnistetaan erityisten menettelyllisten takeiden tarpeessa olevat hakijat ja ohjataan heidät tarvittaessa erikoistuneisiin yksiköihin ja/tai organisaatioihin. Kun erityisten menettelyllisten takeiden tarve tunnistetaan, rekisteröijän on otettava se huomioon rekisteröintiprosessin suorittamisessa.
- Riippuen kansallisista järjestelyistä tunnistetaan sellaiset hakijat, joilla on erityisiä vastaanottoon liittyviä tarpeita, mikä helpottaa heidän ohjaamistaan arviointiin, jossa määritetään hakijan mahdollisesti tarvitsema erityinen vastaanottoon liittyvä tuki.

C. Rekisteröintipuhuttelu

Rekisteröintipuhuttelu järjestetään luotettavan tiedon keräämiseksi hakijalta menettelyn alussa. Koska saatat olla ensimmäinen hakijan tapaama turvapaikkamenettelyä edustava henkilö, on tärkeää lähestyä puhuttelua neutraalilla asenteella yhteistyön vahvistamiseksi, luottamuksellisen ilmapiirin luomiseksi ja oikeiden tietojen antamiseksi.

Puhuttelun alussa on kerrottava hakijalle puhuttelun tarkoitus ja konteksti. Ennen puhuttelua on suositeltavaa antaa hakijalle tietoa turvapaikkamenettelystä. Näitä tietoja voidaan täydentää selkeillä ja ei-teknisillä sanallisilla selityksillä puhuttelun alussa. Varmista aina, ovatko hakijat ymmärtäneet annetut tiedot, ja anna heidän esittää turvapaikkamenettelyyn liittyviä lisäkysymyksiä. Jos tulkkausta tarvitaan, on varmistettava, että tulkin ja hakijan välillä vallitsee yhteisymmärrys. Muista rohkaista hakijaa sanomaan, jos hän ei ymmärrä esittämäsi kysymystä tai jos hän ei tiedä vastausta.

Koska rekisteröintipuhuttelu muodostaa pohjan henkilökohtaiselle puhuttelulle, on tärkeää kerätä luotettavaa tietoa, jotta samoja kysymyksiä ei tarvitse toistaa henkilökohtaisen puhuttelun alussa. Muista kirjoittaa muistiin, mitä hakija sanoo, vaikka sanottu vaikuttaisi epä johdonmukaiselta tai epätodennäköiseltä, kysy selvennystä, jos jokin hakijan esittämä asia vaikuttaa epäselvältä, pidä kysymyksiä mahdollisimman yksinkertaisina, tarjoa hakijalle mahdollisuus kommentoida puhutteluraporttia ja varmista, että kaikki tulkit ymmärtävät vastuunsa ja roolinsa puhuttelun aikana. Voit myös kirjata hakijan suullisen lausunnon, jos hakijalle on ilmoitettu asiasta ennen puhuttelua.

(turvapaikkamenettelydirektiivin 13 artiklan 2 kohdan f alakohta). Säännöllinen viestintä rekisteröinti- ja määrittämisviranomaisten välillä on hyvä käytäntö, koska se mahdollistaa palautteen vaihdon siitä, miten rekisteröintiprosessi voi vaikuttaa henkilökohtaiseen puhutteluun.

Kaikki EU+-maat keräävät hakijoilta perushenkilötietoja rekisteröintivaiheessa. Näitä perustietoja ovat hakijan nimi, syntymäaika ja -paikka, kansalaisuus, henkilöllisyystodistuksia koskevat tiedot, sukupuoli, siviilisääty ja yhteystiedot sekä etnistä alkuperää, uskontoa, terveyttä, koulutusta ja ammattia koskevat tiedot. Yleensä kerätään myös tietoja kunkin hakijan lähtöpaikasta, matkareitistä ja EU+-maahan saapumisesta. Tässä vaiheessa on myös hyvä kirjata kaikki maat, joissa hakija on asunut aiemmin. Myös perhekokoonpanoa ja turvapaikkahakemusta koskevat tiedot kirjataan usein rekisteröintivaiheessa.

Rekisteröinti- ja/tai hakemuksen jättämisen vaiheessa kerättyjen tietojen laajuus voi vaihdella suuresti EU+-maiden välillä. Yleisesti ottaen kansalliset järjestelmät, joilla jaottelujärjestelmät on otettu käyttöön turvapaikkamenettelyssä, keräävät rekisteröinnin yhteydessä enemmän tietoja kuin maat, joilla ei ole tällaisia järjestelmiä. Tämä johtuu siitä, että näitä tietoja tarvitaan sen määrittämiseksi, millä ensimmäisen asteen menettelyllä hakemus jaotellaan, kuten tavanomainen, priorisoitu, nopeutettu, raja-, käsiteltäväksiottamismenettely tai Dublin-menettely.

Hyvä käytäntö

Kun tietojen keruu on saatettu päätökseen ja rekisteröinti- tai hakemuksen jättämislomake on valmis, hakija tarkastaa ja tarkistaa tiedot tulkin avustuksella. Näin voidaan tehdä korjaukset tai lisäykset ja selvittää mahdolliset poikkeamat.

Näin varmistetaan, että rekisteröintiprosessin tulos on luotettava. Sillä vältetään tarpeettomat väärinkäsitykset ja sekaannukset myöhemmin turvapaikkamenettelyssä, parannetaan henkilökohtaisen puhuttelun valmistelun tehokkuutta ja vähennetään tarvetta palata perusrekisteröintikysymyksiin henkilökohtaisen puhuttelun aikana.

Kun toimitetut tiedot on vahvistettu, hakijan on allekirjoitettava rekisteröinti- / hakemuksen jättämislomake, joka olisi sen jälkeen ladattava hakijan kansioon ja tallennettava fyysiseen kansioon, kuten kaikki muut menettelyn aikana toimitetut asiakirjat kansallisesta käytännöstä riippuen.

On huomattava, että kansallisesta käytännöstä riippuen jokaiselle perheenjäsenelle, myös lapsille, tarvitaan erillinen rekisteröinti- / hakemuksen jättämislomake myös silloin, kun hakemus tehdään perheenjäsenenä.

Puhuttelun lopussa annetaan tietoja seuraavista vaiheista ja tutkimusmenettelyn mahdollisesta aikataulusta. Kerro myös, miten hakijaan otetaan yhteyttä henkilökohtaista puhuttelua varten, ja jos mahdollista, anna arvio henkilökohtaisen puhuttelun ajankohdasta.

Hyvä käytäntö

Norjan maahanmuuttoviraston kehittämä itserekisteröintijärjestelmä on hyvä käytäntö, joka täydentää rekisteröintipuhuttelua ja antaa kansainvälistä suojelua hakeville mahdollisuuden esirekisteröidä henkilötietonsa kansalliseen tietokantaan valvotussa ympäristössä. Väline on kehitetty torjumaan kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten mahdollisia laajamittaisia virtoja auttamalla viranomaisia rekisteröimään suurina joukkoina maahan saapuvia henkilöitä estämättä merkittävää tulkintaa ja muita henkilöresursseja. Näin vältetään tyypillinen pullonkaula turvapaikkamenettelyn alkuvaiheessa.

Työkalu perustuu ohjelmistoon, joka toimii tietokoneissa, tableteissa ja mahdollisesti tulevaisuudessa matkapuhelimissa. Hakijat noudattavat näytöllä annettuja ohjeita, joissa selitetään heidän oikeutensa ja velvollisuutensa rekisteröintiprosessin osalta. Ohjeet ovat saatavilla 16 kielellä, jotka kattavat 90 prosenttia Norjaan saapuvien hakijoiden puhumista äidinkielistä. Hakija täyttää ensin henkilökohtaiset tietonsa, matkareitin ja perhetietonsa käytettyyn kieleen mukautetulla virtuaalisella näppäimistöllä. Hakijat ottavat myös oman kuvansa ohjelmiston avulla. Lopuksi hakijat tarkastelevat antamia tietoja ennen rekisteröintilomakkeen toimittamista sähköisesti, minkä jälkeen luodaan automaattisesti yksilöllinen tapausnumero. Itserekisteröintilomakkeen täyttämisen jälkeen hakijat tunnistautuvat edelleen toimittamalla henkilöllisyystodistuksensa ja sormenjälkensä viranomaisille henkilökohtaisesti.

Itserekisteröintijärjestelmää voidaan käyttää tapausprofilointiin, jotta hakemukset voidaan jaotella turvapaikkaprosessin alussa tehokkaasti suoraan asianmukaisiin tutkintamenettelyihin. Tämä on skaalautuva vaihtoehto, joten se voi toimia varatoimenpiteenä sen varmistamiseksi, että turvapaikkahakemus jätetään lainsäädännössä säädettyssä määräajassa ja että samalla säästetään merkittävästi henkilöresursseja. Itserekisteröinti nähdään myös mahdollisuutena lisätä hakijoiden osallistumista hakuprosessiin.

Liitteessä 1 "[Rekisteröintikentät](#)" esitetään laaja yleiskatsaus tiedoista, jotka voidaan kerätä rekisteröinti- ja/tai hakemuksen jättämisvaiheessa.

[EASO Practical Guide: Personal interview](#) esittelee jäsennellyn puhuttelumenetelmän, josta voi olla jossakin määrin hyötyä myös rekisteröintipuhutteluissa. Seuraavia osioita pidetään erityisen merkityksellisinä rekisteröintivaiheessa.

- Kohdassa 2, "puhuttelun aloittaminen", esitetään tapoja avata puhuttelu tavalla, joka luo luottamuksen ilmapiirin, toivottaa hakijan tervetulleeksi ja antaa tietoa.
- Kohdassa 3, "puhuttelun toteuttaminen", tarjotaan menetelmiä puhuttelutilanteen ja oman asenteen hallintaan yhteistyön vahvistamiseksi sekä neuvoja erilaisten puhuttelukysymysten soveltamiseen ja mahdollisuuksien hyödyntämiseen epäjohdonmukaisuuksien selvittämiseksi.
- Kohdassa 5, "Keskustelun päättäminen", ehdotetaan tapoja päättää puhuttelu, annetaan tietoa tutkimusmenettelyn seuraavista vaiheista ja annetaan hakijalle mahdollisuus kommentoida puhutteluraporttia.

Ohjeiden käännökset ovat saatavilla [EASOn verkkosivustolla](#).

Hakijoiden käytettävissä olevat asiakirjat

Hakijoita on kannustettava toimittamaan kaikki hallussaan olevat asiakirjat viranomaisille henkilöllisyyden ja kansalaisuuden määrittämiseksi tai tarkistamiseksi, henkilökohtaisten olosuhteiden ja taustan selvittämiseksi sekä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tueksi ⁽¹⁵⁾. Tällaisia asiakirjoja ovat henkilö- ja matkustusasiakirjat (eli henkilökortti ja/tai passi), perheasiakirjat (esim. perhekirja, syntymätodistukset, kuolintodistukset ja/tai avioliittotodistukset), oleskelu- ja matkustusreitteihin liittyvät asiakirjat sekä kaikki asiakirjat, jotka voisivat tukea turvapaikkahakemusta (esimerkiksi väitetyn poliittisen järjestön tai kansalaisjärjestön jäsenkortti tai pidätysmääräys).

Hakijoita pyydetään toimittamaan alkuperäiset asiakirjansa, koska ne todistavat henkilöllisyyden tai taustan ja mahdollisesti esittävät vahvempia todisteita turvapaikkahakemuksen tueksi kuin jäljennökset. Jos hakijalla ei ole alkuperäisiä asiakirjoja, mutta kopioita on saatavilla, selvitä, miksi alkuperäisiä ei ole saatavilla ja miten hakija sai jäljennöksiä.

Huomioi asiakirjat, joita hakija ei ole toimittanut, erityisesti matkustus- ja henkilöasiakirjat. Selvitä puuttuvat asiakirjat ja tutki, onko hakijalla koskaan ollut hallussaan henkilötodistuksia. Jos hakijalla on henkilöllisyystodistukset, selvitä, missä ne sijaitsevat ja voidaanko ne toimittaa turvapaikkaviranomaisille. Jos hakijalla ei ole minkäänlaisia henkilöllisyystodistuksia, selvitä syy siihen ja se, miten hakija onnistui matkustamaan alkuperämaan ulkopuolelle ja ilman näitä asiakirjoja EU+-maahan.

Kannusta hakijaa hankkimaan puuttuvat asiakirjat, jos se on mahdollista olosuhteissa. Sinun on kuitenkin tehtävä hyvin selväksi, että hakijoiden ei odoteta asettavan itseään tai muita vaaraan asiakirjojen hankinnan takia, muun muassa ottamalla yhteyttä alkuperämaan viranomaisiin, jos tämä aiheuttaisi riskin.

Hyvä käytäntö

Kannustaakseen hakijoita toimittamaan henkilöllisyystodistukset Ruotsin maahanmuuttovirasto on ottanut käyttöön ”henkilöllisyystehtävät” hakijoille, jotka eivät onnistu todistamaan henkilöllisyyttään hakemuksen jättämisprosessin aikana. Tehtävät ovat hakijakohtaisia ja niissä asetetaan hakijoille tehtäväksi hankkia lisädokumentaatiota, joka voi todistaa tai selvittää hakijan henkilöllisyyttä tai alkuperämaata. Jos hakija ei täytä tehtäviä, hän voi menettää joitakin taloudellisia etuja. Tehtäviä sovelletaan vain turvapaikkamenettelyn yhteydessä, ja taloudellisista etuuksista voidaan valittaa hallinto-oikeudessa.

Kaikki asiakirjat olisi rekisteröitävä asianmukaisesti tekemällä niistä jäljennökset ja merkitsemällä muistiin kaikki tekniset tiedot, mukaan lukien lähetyspäivä, asiakirjan nimi, asiakirjatyyppe ja se, onko asiakirja alkuperäinen vai jäljennös. Muita asiakirjan vakioelementtejä, jotka olisi kirjattava, ovat myöntämispäivä, myöntävä viranomainen tai tekijä sekä pääaihe.

On myös yleistä, että hakijat esittävät heille sähköpostilla toimitettuja skannattuja tai digitaalisia asiakirjoja. Skannattuihin tai digitaalisiin asiakirjoihin on suhtauduttava samalla tavalla kuin kopioihin.

⁽¹⁵⁾ Turvapaikkamenettelydirektiivin 13 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti hakijalla on velvollisuus luovuttaa hallussaan olevat hakemuksen käsittelyn kannalta merkitykselliset asiakirjat, kuten passi. Aseman määrittelyä koskevan direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan mukaisesti jäsenvaltiot voivat myös velvoittaa hakijan toimittamaan nämä asiakirjat mahdollisimman pian turvapaikkamenettelyssä.

Jos hakija haluaa esittää paljon asiakirjoja, suosittelemme, että käyt ne läpi hakijan kanssa ja määrität yhdessä, mitkä asiakirjat ovat merkityksellisiä turvapaikkamenettelyn kannalta. Hakijan keskeinen kysymys on se, mitä hän aikoo osoittaa esittämällään erityisellä asiakirjalla.

Vieraskielisten asiakirjojen osalta tarvitaan käänнос. On suositeltavaa saada käännökset vähintään tärkeimmistä asiakirjoista, mukaan lukien henkilöllisyystodistukset ja asiakirjojen olennaisimmat osat, ottaen huomioon, mitä hakija aikoo osoittaa asiakirjoilla. Yleensä on määrittävän viranomaisen edun mukaista, että asiakirjat käännetään mahdollisimman laajasti, koska mikä tahansa asiakirjan osa voi osoittautua merkitykselliseksi hakemuksen johdonmukaisuuden ja perusteellisuuden todentamisessa.

Yleisesti ottaen on hyvä käytäntö varmistaa, että määrittävä viranomainen kääntää (olennaiset ja/tai olennaiset osat) asiakirjat ennen henkilökohtaista puhuttelua. Näin virkailija voi paremmin valmistella puhuttelua ja esittää hakijalle kysymyksiä mahdollisista epäjohdonmukaisuuksista lausuntojen ja asiakirjojen välillä puhuttelun aikana.

Lisätietoja siitä, miten asiakirjan aitous voidaan todentaa ja miten se voidaan liittää rekisteröintiprosessiin, on VIII luvun C jaksossa [”Asiakirjojen tarkistaminen”](#).

D. Biometriset tiedot

Rekisteröinti- / hakemuksen jättämisvaiheessa kerättyjä biometrisiä tietoja ovat valokuvat ja sormenjäljet. Kansallisista asetuksista riippuen voidaan kerätä lisää biometrisiä tietoja, kuten iiriksen skannaus tai äänitallennus. Hakijan ääni kirjataan usein murteen ja/tai sosialisointialueen määrittämiseksi eikä hakijan tunnistamiseksi sinänsä.

Sormenjälkien ottamisen ja tallentamisen teknisen luonteen vuoksi niitä suorittavat erikoistuneet yksiköt tai viranomaiset useimmissa EU+-maissa.

Sormenjälkiä käytetään Eurodac-järjestelmän yhteydessä. Sormenjäljet lisätään Eurodacin keskustietokantajärjestelmään sen selvittämiseksi, onko hakija hakenut turvapaikkaa aikaisemmin tai onko hänet otettu kiinni toisessa EU+-maassa ulkorajan laittoman ylittämisen yhteydessä.

Lisätietoja sormenjälkien keräämisestä ja Eurodac-järjestelmästä on VIII luvun A jaksossa [”Eurodac-järjestelmä”](#).

Sormenjälkiä voidaan vertailla myös viisumitietojärjestelmän (VIS) tietokannassa. Viisumitietojärjestelmä (VIS) on järjestelmä, jolla tehdään päätöksiä lyhytaikaista viisumia koskevista hakemuksista, jotka koskevat Schengen-alueen vierailuja tai kauttakulkua. Järjestelmä sisältää tietoja lyhytaikaisista viisumihakemuksista Schengen-maihin. Kansalliset turvapaikkaviranomaiset voivat käyttää tietokantaa hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan EU+-maan määrittämiseksi.

Lisätietoja sormenjälkien keräämisestä ja viisumitietojärjestelmästä on VIII luvun B jaksossa [”viisumitietojärjestelmä”](#).

Hyvä käytäntö

Petosten estämiseksi ja myös sen varmistamiseksi, että hakijan kasvokuva on viimeaikainen ja laadukas, rekisteröijä voisi ottaa kasvokuvan sen sijaan, että hakijalta pyydetään valokuvaa.

Koska kaikilla biometrisillä järjestelmillä on heikkoutensa, hyvä strategia voi olla erilaisten biometrinen tietojen keräämiseen perustuvan monimallisen lähestymistavan käyttäminen.

E. Henkilötietojen rekisteröinti

Vaikka on erittäin tärkeää, että rekisteröinnin yhteydessä kerätyt tiedot ovat oikeita ja luotettavia, turvapaikkamenettelyssä on useita esteitä, jotka saattavat tehdä kerätyistä tiedoista epätäydellisiä tai epätarkkoja. Näitä voivat olla kielelliset esteet, kulttuurinormit ja/tai hakijan ikä.

Tehtäväsi on auttaa hakijaa selventämään lausuntojaan ja varmistaa, että toimitetut tiedot ovat täydellisiä ja paikkansapitäviä.

Tässä osiossa annetaan ohjeita, esimerkkejä hyvistä käytännöistä ja vinkkejä käytännön kysymyksiin, joita voi ilmetä kerättäessä ja tallennettaessa tietoja hakijalta. Näiden yleisten vihjeiden lisäksi on myös erittäin suositeltavaa, että viranomaiset antavat kansallisia ohjeita, joilla varmistetaan henkilötietojen kirjaamisen johdonmukaisuus ja joissa otetaan huomioon erityiset käytännöt alkuperämaassa.

Hakijan nimi

Jos hakija esittää passin tai siihen liittyvän henkilöasiakirjan, merkitse hakijan nimi siinä muodossa kuin se näkyy asiakirjassa. Passin puuttuessa ja alkuperämaasta riippuen muita hakijan nimen koostumuksen ja oikeinkirjoituksen lähteitä voisivat olla kansalliset henkilötodistukset ja syntymätodistukset. Jos hakijalla ei ole henkilöllisyystodistusta, merkitse nimi hakijan esittämällä tavalla.

On suositeltavaa, että kansalliset viranomaiset antavat alkuperämaata koskevia erityisohjeita siitä, miten hakijan nimi rekisteröidään nimen koostumuksen ja oikeinkirjoituksen johdonmukaisuuden varmistamiseksi. Ohjeessa voidaan alkuperämaan mukaan esittää erityyppisten henkilöasiakirjojen hierarkia. Tyypilliset nimien koostumukset ja oikeinkirjoitukset vaihtelevat alkuperämaiden mukaan. Useissa Keski-Aasian maissa, Lähi-idässä ja osissa Afrikkaa nimet koostuvat perinteisesti etunimestä, joka annetaan syntyessä, ja sukunimestä, joka koostuu ensin isän ja toiseksi isoisän nimestä. Useista osista perinteisesti muodostuvien nimien osalta ohjeessa voidaan ilmoittaa, mikä osa on katsottava etunimeksi ja mikä osa sukunimeksi rekisteröintilomakkeessa.

Hakijalla on useampi kuin yksi nimi

Hakijoilla voi olla useita nimiä useista syistä. Joissakin maissa passissa tai muussa henkilöllisyystodistuksessa oleva nimi voi poiketa perinteisestä nimestä. Esimerkiksi isän nimeä ja isoisän nimeä käytetään perinteisesti sukunimenä, kun taas passissa heimon nimi merkitään sukunimen alle. Näin ollen hakijalla voi olla kaksi nimeä, joista toista käytetään jokapäiväisissä toiminnoissa ja toista virallisiin tarkoituksiin.

Hakija voidaan nimetä virallisissa tietokannoissa ja rekistereissä eri nimillä tai hän voi itse antaa eri nimiä, joiden perusteella hän on tiedossa alkuperämaassa. Hakija on saattanut käyttää tarkoituksella väärää nimeä tai toisen henkilöllisyyttä laittomasti. Lisänimet olisi tällöin merkittävä aliasnimiksi.

Samalla tavoin nimen muutokset, toisin sanoen se, miten se on kirjoitettu, saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä tai kirjattu eri henkilöllisyystodistuksiin, olisi kirjattava peiteniminä, jotta henkilö voidaan hakea myöhemmin tietokannasta, kun vain yksi henkilöllisyystodistuksista on saatavilla. Hakijan näkemyksiä on myös kuultava tällaisten poikkeamien mahdollisista syistä, minkä jälkeen hakijan ilmoittamat selitykset on kirjattava rekisteröintilomakkeeseen ja mahdolliset epä johdonmukaisuudet merkittävä määrittävän viranomaisen tiedoksi.

Translitterointi: Hakijan nimi kirjoitetaan muilla kuin latinalaisilla aakkosilla

Translitterointi tarkoittaa nimen kirjoittamista eri aakkosin kuin niillä, joilla se on alun perin kirjoitettu. Translitterointia käytetään, kun hakijan nimi kirjoitetaan esimerkiksi arabialaisin, kyrillisin tai amharalaisin aakkosin. Koska kaikilla kielillä ei ole vakiomuotoisia tapoja translitteroida sanoja latinalaisin aakkosin, jotkin kirjaimet, merkit tai foneettiset äänet voivat olla eri muodoissa sanan translitteroinnissa käytettävän kielen mukaan. Esimerkiksi foneettinen äänne /u/ translitteroidaan ranskaksi "ou", englanniksi "oo" ja saksaksi "u".

Hyvä esimerkki translitteroinnista voisi sisältää seuraavat vaiheet.

1. Merkitään translitteroitu nimi sellaisena kuin se on hakijan passissa.
2. Jos hakijalla ei ole passia, merkitään translitteroitu nimi sellaisena kuin se on muissa virallisissa asiakirjoissa.
3. Jos hakijalla ei ole virallisia asiakirjoja, joissa ilmoitetaan hänen nimensä latinalaisin kirjaimin, katso olemassa olevia kansallisia translitterointiohjeita.
4. Jos virallista translitterointiohjausta ei ole, ja ainoastaan jos hakija on riittävän pätevä kirjallisessa viestinnässä latinalaisaakkosia käyttävällä kielellä, pyydä hakijaa antamaan nimensä translitterointi.
5. Jos hakija ei pysty antamaan nimensä translitterointia, käytä tulkin palveluja. Pidä joka tapauksessa kirjaa siitä, miten nimi kirjoitetaan alkuperäisellä kielellä viitepisteenä.

Hyvä käytäntö

Saksan liittovaltion maahanmuutto- ja pakolaisvirasto käyttää käännöstyökalua arabialaisilla aakkosilla kirjoitettujen nimien translitterointiin latinalaisiin kirjaimiin. Hakijat kirjoittavat työkaluun nimensä arabialaisella näppäimistöllä, ja järjestelmä kääntää nimen latinalaisiin kirjaimiin. Välinettä käytetään turvapaikkamenettelyn alkuvaiheessa, myös kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen rekisteröinnin yhteydessä, kun hakijan nimi merkitään yksittäiseen asiakirja-aineistoon. Työkalussa on myös lisäominaisuuksia, jotka tukevat hakijan alkuperän tutkimista.

Hakijan syntymäaika ja -paikka

Syntymäpaikkaa koskevien tietojen rekisteröinnin johdonmukaisuuden varmistamiseksi on hyvä käytäntö kirjata paikka järjestelmällisesti samalle tasolle (kylä, kunta, piirikunta jne.) ja lisäksi määritetään

se maakunta, alue tai hallintoalue, johon syntymäpaikka kuuluu. Lähtömaan alueiden, maakuntien, hallintoelinten ja/tai piirikuntien kirjoitusluettelot voidaan ottaa johdonmukaisuuden vuoksi käyttöön.

Hakija ei tiedä syntymäaikaansa

Jos hakija ilmoittaa, että hän ei tiedä syntymäaikaansa, hänen on selvitettävä, mitä hän tietää syntymäajastaan, mukaan lukien syntymävuosi, -aika ja/tai -kuukausi.

Lasten tai pian täysi-ikäistyvien hakijoiden osalta on tärkeää, että koko syntymäajan kirjaamisessa noudatetaan aina viimeistä mahdollista päivämäärää, jolloin hakijan voidaan kohtuudella arvioida syntyneen. Jos hakija esimerkiksi tietää syntymäkuukautensa, kyseisen kuukauden viimeinen päivä merkitään arvioiduksi syntymäpäiväksi. Jos hakija tietää syntymänsä vuodenaajan, tämän vuosineljänneksen viimeinen päivä merkitään. Jos hakija tietää vain syntymävuoden, merkitään tämän vuoden viimeinen päivä. Jakson viimeinen mahdollinen päivä valitaan siksi, ettei lasta kohdella aikuisena tämän ollessa lapsi.

Joissakin EU+-maissa, joissa tarkkaa syntymäaikaa ei tiedetä, määritetään arvioitu syntymäaika, johon sisältyy päivä ja kuukausi, koska tämä auttaa ratkaisemaan olennaisia asioita viranomaisten ja palveluntarjoajien kanssa. Olisi otettava käyttöön takeet, joissa täsmennetään, että annettu syntymäaika on vain arvioitu päivämäärä, ja varmistettava, ettei se johda väärän henkilöllisyyden syntymiseen. Hakijoiden toimittamat asiakirjat voivat auttaa arvioimaan heidän ikänsä tai syntymäaikaansa. Syntymäaikaa tai -vuotta tai ikäluokkaa voidaan arvioida tarkemmin puhuttelemalla hakijoita ajallisten vertailukohtien perusteella (esim. kysymällä hakijoilta, onko heillä muistoja tietyistä heidän kotimaassaan tapahtuneista tärkeistä tapahtumista). Sinun tulisi pyrkiä yhteiseen sopimukseen hakijan kanssa. Varmista, että hakija ymmärtää arvioidun syntymäajan ja selittää, että se voidaan korjata tulevaisuudessa, kun hakija voi myöhemmin esittää henkilöllisyystodistuksia alkuperämaastaan. Kun arvioitu syntymäaika luodaan, rekisteröintilomakkeeseen ja/tai tietokantaan on merkittävä selvästi, että päivämäärä on arvio ja kuinka päivämäärä on määritetty.

Yleisesti ottaen on suositeltavaa olla merkitsemättä hakijan syntymäaikaa ”tuntemattomaksi”, koska on tärkeää ilmoittaa ikäryhmä, johon hakija kuuluu, kuten lapsi, nuori, nuori aikuinen, aikuinen tai vanhus.

Hakijan maa käyttää eri kalenteria syntymäajan ilmoittamiseen

Joissakin maissa käytetään muita kalentereita kuin gregoriaanista kalenteria, esimerkiksi persialaista kalenteria käytetään Afganistanissa ja Iranissa, Etiopian kalenteria Etiopiassa ja Eritreassa ja Vikram Samannan kalenteria Nepalissa ja useissa Intian valtioissa. Islamilaisia ja heprealaisia kalentereita käytetään uskonnollisiin tarkoituksiin, kun taas arabimaat ja Israel käyttävät gregoriaanista kalenteria siviilitarkoituksiin. Kiinan kalenteri säätelee myös tärkeiden lomapäivien päivämääriä, kun taas Kiinan siviilihallinto toimii gregoriaanisen kalenterin mukaan.

On suositeltavaa pyytää hakijaa ilmoittamaan syntymäaika alkuperämaassa käytettävässä kalenterissa. Merkitse syntymäaika rekisteröintilomakkeeseen sekä alkuperämaassa käytettynä kalenteripäivänä että gregoriaanisena kalenteripäivänä. Tämä koskee myös muita rekisteröintiprosessin aikana käytettäviä päivämääriä, kuten lähtömaan lähtöpäivää.

Jos hakijan tarkka syntymäaika on tuntematon, arvioitu syntymäaika määräytyy myös alkuperämaassa käytettävän kalenterin mukaan, esimerkiksi tässä kalenterissa ilmoitettujen kuukausien, kausien ja vuosien mukaan.

Verkossa on useita hyviä kalenterimuuntajia, kuten:

- persialainen kalenterimuuntaja,
- [etiopialainen kalenterimuuntaja](#),
- [nepalilainen kalenterimuuntaja](#).

Hakijan syntymäpaikkaa on vaikea löytää alkuperämaasta

Jos hakija ilmoittaa syntyneensä paikassa, jonka tunnistaminen tai sijoittaminen lähtömaahan on vaikeaa, sinun on tutkittava asiaa tarkemmin esimerkiksi maan osaa, maakuntaa/hallintoa, kaupunkeja, kuntia ja tunnettuja paikkoja, jotka ovat lähellä syntymäpaikkaa.

Rekisteröinnin aikana on hyvä käyttää verkkokarttapalvelua (jota alkuperämaan tietoyksikkö on käyttänyt) syntymäpaikan paikantamiseen kartalla asuinpaikan rekisteröinnin lisäksi. Joskus useimmin käytetyt karttapalvelut, kuten Google Maps, eivät sisällä tiettyjä sijainteja useissa tyyppillisissä alkuperämaissa.

Seuraavat ovat hyviä esimerkkejä erikoiskarttapalveluista verkossa.

- [OpenStreetMap](#) on vuorovaikutteinen avoimen lähdekoodin kartta.
- [WeGo](#) on satelliittikuvakartta.
- Elintarviketurva- ja ravitsemusanalyysiyksikkö ([FSNAU](#)) tarjoaa Somaliaa koskevia hallinnollisia karttoja.

Hakija ei tiedä syntymäpaikkaansa tai -maataan

Jos hakija tietää syntymämaansa, mutta ei tarkkaa syntymäpaikkaa, voit etsiä lisätietoja kysymällä ensin kysymyksiä suuremmista maantieteellisistä alueista ja siirtymällä sitten pienemmille maantieteellisille alueille ja samalla tutkia, mistä hakija on saanut nämä tiedot.

Syntymämaalla tarkoitetaan äidin asuinmaata syntymähetkellä tai, jos sitä ei tiedetä, syntymämaata (muuttotilastoja koskevan 2 artiklan e kohta ⁽¹⁶⁾). Hakijoilta voidaan siis kysyä, missä heidän äitinsä asui elämänsä eri vaiheissa, jos syntymäpaikka on edelleen tuntematon tai epävarma.

Jos syntymäpaikasta on edelleen epävarmuutta, on hyvä selvittää, mistä hakijan vanhemmat ja muut perheenjäsenet ovat kotoisin ja missä he asuvat tällä hetkellä. Näin saat kattavamman kuvan perheen alkuperästä ja nykytilanteesta, esimerkiksi mahdollisen siirtymän historiasta.

Jos syntymämaa on tuntematon, merkitse se tuntemattomaksi. Kerää tiedot siitä, miksi hakija ei tiedä syntymämaataan, ja kirjaa kommentit rekisteröintilomakkeeseen/tietokantaan.

⁽¹⁶⁾ [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EY\) N:o 862/2007](#), annettu 11 päivänä heinäkuuta 2007, muuttoliikettä ja kansainvälistä suojelua koskevista yhteisön tilastoista sekä ulkomaisia työntekijöitä koskevien tilastojen laatimisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 311/76 kumoamisesta, EUVL L 199, 31.7.2007, ja [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) 2020/851](#), annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, muuttoliikettä ja kansainvälistä suojelua koskevista yhteisön tilastoista annetun asetuksen (EY) N:o 862/2007 muuttamisesta, EUVL L 198, 22.6.2020.

Perheen kokoonpano

Perheen kokoonpanoa ei pidä koskaan pitää itsestäänselvyytenä. Jokainen suhde on tarkistettava. Jos pariskunta esimerkiksi näyttäytyy yhden tai useamman lapsen vanhempina, on tarkistettava erikseen, ovatko mies ja nainen kunkin lapsen biologinen isä ja äiti.

Hakija on moniavioinen

Joissakin yhteiskunnissa henkilö voi olla laillisesti naimisissa useamman kuin yhden henkilön kanssa samanaikaisesti, kun taas EU+-maiden kansallinen lainsäädäntö sallii avioliiton vain yhden henkilön kanssa kerrallaan. Moniavioisuutta tai avioliittoa useamman kuin yhden henkilön kanssa kerrallaan pidetään myös rikoksena useissa EU+-maissa, mikä ei jätä tilaa useammalle kuin yhdelle puolisolalle laillisena aviopuolisena. Näin ollen moniavioisessa tilanteessa vain yhtä puolisoa voidaan pitää laillisena aviopuolisena.

EU+-mailla on erilaisia käytäntöjä sen määrittämiseksi, ketä pidettäisiin kansallisen lainsäädännön mukaisesti moniavioisten avioliittojen laillisena kumppanina. Jotkin EU+-maat pitävät ensimmäistä naimisissa olevaa kumppania laillisena kumppanina, kun taas toiset pitävät maahan ensimmäisenä saapunutta kumppania laillisena kumppanina.

Laillisen aviopuolison kansallisesta määritelmästä riippuen voit kirjata rekisteröintilomakkeeseen joko hakijan aviopuolison tai maahan ensin saapuneen puolison lailliseksi kumppaniksi. Jos maahan saapuu samanaikaisesti useampi kuin yksi puoliso, sellaisen puolison, jota ei ole määrätty lailliseksi aviopuolisoksi, tulisi tehdä erillinen kansainvälistä suojelua koskeva hakemus. Myös muut puoliset kuin laillinen aviopuoliso kirjataan rekisteröintilomakkeen tiettyyn kohtaan, jossa ilmoitetaan heidän henkilötietonsa ja avioliittopäivä.

Hakija ilmoittaa olevansa naimisissa tai eronnut, mutta viranomainen ei ole vahvistanut avioliittoa tai avioeroa

Monet avioliitot toteutetaan perinteisten tapojen tai uskonnollisten käytäntöjen mukaisesti perinteisen tai uskonnollisen johtajan läsnä ollessa ilman, että valtio on aina laillisesti hyväksynyt niitä. Muut pariskunnat voivat elää yhdessä ilman laillista avioliittoa tai perinteistä tai uskonnollista avioliittoa. Jälkimmäinen yhteisasumisen muoto voi joissakin maissa olla laillisesti sertifioitu.

Avioliiton tai avioeron laillinen tunnustaminen määräytyy sen maan lain mukaan, jossa hakijalla on kotipaikka, tai, jos hakijalla ei ole kotipaikkaa, sen maan lain mukaan, jossa hakijalla on asuinpaikka. Näin ollen hakijan aiemmin hankkimia siviilisäätyn liittyviä oikeuksia on kunnioitettava niin kauan kuin oikeudet tunnustetaan ja ne täyttävät vastaanottavan maan lainsäädännössä edellytetyt muodollisuudet (pakolaisyleissopimuksen 12 artikla⁽¹⁷⁾).

Voit kirjata hakijan avio- tai avioeroa koskevat lausunnot, kuten sen, että avioliitto tai avioero ei ole viranomaisen vahvistama. Voit myös kysyä, mitä hakija tarkoittaa sanomalla, että hän on naimisissa tai eronnut ja mistä syystä viranomainen ei ole ilmaissut tätä.

⁽¹⁷⁾ YK:n yleiskokous, [pakolaisten asemaa koskeva yleissopimus](#), Sopimussarja, Yhdistyneet Kansakunnat, 1951, Vol. 189, s. 137.

Aikuisella hakijalla on sijaislapsi tai adoptoitu lapsi ilman oikeudellista tai tavanomaista päätöstä

On tärkeää tarkistaa lapsen ja aikuisen väliset yhteydet, jotta voidaan varmistaa, että suhde on lapsen edun mukainen. Hakijalta tulee tiedustella adoptio- ja/tai sijaishuoltojärjestelyn perusteita ja tilannetta, joka johti lapsen hoitamiseen. Rekisteröintilomakkeeseen kannattaa kirjata myös lapsen mukana oleva perhe, pariskunta, yksinhuoltaja tai vanhus sekä lapsen ja hänen mukanaan olevien aikuisten sukupuoli.

Jos adoptio- ja/tai sijaishoitomenettely perustuu tavanomaiseen tai epäviralliseen päätökseen, ohjataan lapsi edunvalvojan nimeämisestä vastaaville viranomaisille. Lapsi tulee myös ohjata lastensuojeluviranomaisille, jotka ovat vastuussa lapsen edun arvioinnista. Tarkoituksena on määrittää mukana olevien aikuisten soveltuvuus ja halukkuus toimia potentiaalisena huoltajana lapselle sekä lapsen hyvinvointi mukana olevien aikuisten kanssa.

Jos väärinkäytöksistä tai laiminlyönneistä ei ole merkkejä, lasta ei tarvitse erottaa mukana olevista aikuisista, kun lapsen etua arvioidaan ja päätös tehdään.

Rekisteröi lapsi erillään mukana tulevista aikuisista, mutta liitä mukana tulleiden aikuisten ja lasten tapaukset toisiinsa. Harkitse rekisteröintipuhuttelun suorittamista kansallisen käytännön mukaan nimetyn edunvalvojan läsnä ollessa.

Jos lapsi ja hänen mukanaan olevat aikuiset ilmoittavat, että perheen jäljitys on tarpeen tai tervetullut, voit ohjata lapsen perheen jäljitykseen.

Kansallisuus

Kansalaisuus määritellään yksilöiden ja heidän maansa väliseksi erityiseksi oikeudelliseksi sidokseksi, joka on saatu syntymän tai kansalaisuuden perusteella joko julistuksen, valinnan, avioliiton tai muun kansallisen lainsäädännön mukaisesti (2 artiklan d alakohta). Kansalaisuus on keskeinen kansainvälisen suojelun käsite, koska kansainvälistä suojelua koskevan tarpeen arviointi kohdistuu kansalaisuusmaahan tai -maihin. Jos hakija on kansalaisuudeton, arviointi tehdään suhteessa entiseen asuinmaahan. Monilla hakijoilla ei ole kansallisuutensa todistavia asiakirjoja, joten kansalaisuus on vahvistettava muilla tavoin.

Kansalliset ohjeet siitä, milloin kansalaisuutta voidaan pitää ”vakiintuneena” (vaikka asiakirjatodisteita ei ole), voivat olla erilaisia, samoin kuin hakijan kansalaisuuden toteamisen menetelmät. Menetelmiä ovat esimerkiksi kansalaisuuspuhuttelu, asiakirjojen todentaminen, hakijan taustan todentaminen tai kielenarviointi. Niitä suorittavat usein erikoistunut henkilöstö tai yksiköt tai henkilökohtaisesta puhuttelusta vastaavat virkailijat. Rekisteröijän tehtävänä on tarjota luotettavia tietoja hakijan kansalaisuudesta ja merkitä mahdolliset epävarmuustekijät ja/tai mahdolliset kansalaisuudettomuuden osoittimet.

Hakijalla on tai voi olla useita kansallisuuksia

Hakijalla voi olla useita kansallisuuksia, ja kaikki väitetyt kansallisuudet on kirjattava. On hyvä käytäntö kysyä järjestelmällisesti kaikilta hakijoilta, onko heillä useampi kuin yksi kansalaisuus, koska hakijat eivät välttämättä tarjoa tätä tietoa spontaanisti. On suositeltavaa laatia kansallinen menettelytapa tapauksissa, joissa hakijalla on useampi kuin yksi kansalaisuus sen määrittämiseksi, minkä kansalaisuuden perusteella hakija mainitaan tilastointia varten. Jos tällaisia sääntöjä ei ole, on suositeltavaa, että viimeksi hankittu kansalaisuus kirjataan tilastoinnissa pääasialliseksi kansalaisuudeksi. Tiedot myös muista kansallisuuksista olisi sisällytettävä hakijan asiakirja-aineistoon.

Hakija ei tiedä tai on epävarma kansallisuudestaan

Hakijat voivat olla epävarmoja kansalaisuudestaan. Jos hakijan kansalaisuudesta kertovia henkilöilystodistuksia ei ole, sinun tulee esittää kysymyksiä hakijan vaatiman kansalaisuuden selvittämiseksi tai tutkia mahdollisia merkkejä kansalaisuudettomuudesta. Näiden kysymysten tarkoituksena ei ole arvioida väitetyjen kansalaisuuksien uskottavuutta, vaan **tunnistaa epäilyt, jotka olisi merkittävä määrittävälle viranomaiselle.**

Jos hakijan vastaukset eivät poista epävarmuustekijöitä, merkitse havaintosi asiaankuuluvalla viranomaiselle.

Hakijan kansalaisuus on merkittävä rekisteröintilomakkeeseen ”väitetyksi/oletetuksi kansalaisuudeksi”, jos kansalaisuus on edelleen epävarma. Jos hakija väittää olevansa kansalaisuudeton, mutta hänellä ei ole virallista dokumentaatiota, kirjaa tiedot myös ”väitetyksi/oletetuksi kansalaisuudettomuudeksi”. Jos hakijalla on hallussaan asiakirjoja, joilla varmistetaan, että he ovat kansalaisuudettomia, merkitse kansalaisuus kansalaisuudettomaksi.

Jotta hakemuksia ei ohjata väärin menettelyihin ja jotta henkilökohtainen puhuttelu voidaan valmistella asianmukaisesti, on tärkeää tunnistaa kansalaisuuteen ja kansalaisuudettomuuteen liittyvät epävarmuustekijät turvapaikkaprosessin varhaisessa vaiheessa ja kirjata ne järjestelmällisesti rekisteröintivaiheessa. Kaikki turvapaikkamenettelyn missä tahansa vaiheessa kirjatut kansalaisuudet suositellaan säilytettäväksi hakijan asiakirja-aineiston versiohistoriassa.

Yksityiskohtaiset säännöt, joiden mukaisesti hakija voi muuttaa aiemmin toimitettuja tietoja

Useimmissa EU+-maissa henkilötietoja voidaan muuttaa sen jälkeen, kun tietojen toimittaminen on saatettu päätökseen tietyin edellytyksin. Jotkin maat edellyttävät, että hakija toimittaa virallisen henkilöasiakirjan henkilötietojen muuttamista varten, kun taas toiset maat sallivat muutokset muilla ehdoilla, mukaan lukien hakijan oma ilmoitus.

On suositeltavaa, että kansalliset viranomaiset antavat ohjeita edellytyksistä, joilla hakija voi muuttaa toimittamisvaiheessa toimitettuja tietoja.

On suositeltavaa erottaa toisistaan henkilötietoihin tehdyt merkittävät muutokset ja vähäiset muutokset inhimillisen virheen vuoksi. Esimerkkejä rekisteröintivaiheessa tapahtuneista inhimillisistä virheistä ovat kirjoitusvirheet, tosiasialliset syntymäajat, jotka on annettu muina kalenteripäivinä kuin gregoriaanisina kalenteripäivinä, ja syntymäpaikat, joilla on sama nimi mutta jotka sijaitsevat eri hallintoalueella alkuperämaassa. On hyvä käytäntö, että henkilötietoihin tehdyt muutokset ovat saatavilla tietokannassa, mukaan lukien tiedot siitä, milloin muutokset on tehty, kenen toimesta ja millä perusteella.

Henkilötiedot, joita voidaan pitää olennaisesti erilaisina kuin hakijan toimittamat tiedot, ulkoiset tietokannat ja muut luotettavat lähteet, voidaan kirjata peitenimitietoina. Peitenimitiedot sisältävät kaikki nimet tai muut henkilötiedot, joiden perusteella hakija tunnetaan, mukaan lukien tyttönimet tai epävirallisissa toiminnoissa käytetyt nimet. On hyvä käytäntö, että tietokannassa on tietty peitenimikenttä, jonka avulla hakukone voi etsiä nykyisiä nimiä, peitenimiä ja nimihistoriaa samanaikaisesti.

F. Kansalaisuudettomuus

Mitä on kansalaisuudettomuus ja miksi se on tärkeää?

Kansalaisuudettomien henkilöiden oikeusasemaa koskevan vuoden 1954 yleissopimuksen mukaisesti kansalaisuudettomalla henkilöllä tarkoitetaan ”henkilöä, jota ei mikään valtio lainsäädäntönsä perusteella pidä kansalaisenaan”⁽¹⁸⁾. Määritelmä sitoo kaikkia sopimusmaita, ja käsitettä ”lainsäädäntönsä perusteella” olisi tulkittava laajasti, jotta se kattaa paitsi lainsäädännön myös asetukset, määräykset, oikeuskäytännön ja tarvittaessa tavanomaisen käytännön⁽¹⁹⁾.

Kansalaisuudettomuutta syntyy erilaisissa yhteyksissä, joko muuttoliikkeen tai muun kuin muuttoliikkeen tilanteissa, ja se voi johtua useista tekijöistä. Näitä ovat esimerkiksi kansalaisuuslakien ja -käytäntöjen syrjintä (esimerkiksi rotuun, uskontoon tai sukupuoleen liittyvä syrjintä), kansalaisuuslakien puutteet, valtion perimys tai ulkomaalaisten ja/tai heidän lapsensa keskuudessa, jotka saattavat menettää kansalaisuutensa ilman, että he ovat saaneet asuinmaansa kansalaisuuden.

Oikeus kansalaisuuteen on perusihmisoikeus. Kansalaisuuden menettämisen lisäksi kansalaisuudettomiin ihmisiin kohdistuu usein muunlaista syrjintää ja ihmisoikeusloukkauksia, jotka voivat olla sekä syy että seuraus siirtymisestä. Vaikka suurin osa kansalaisuudettomista on edelleen syntymä- tai asuinmaassaan, osa kansalaisista lähtee ja hakee suojelua muissa maissa. Jälkimmäisessä tapauksessa kansalaisuudeton henkilö voi saada kansainvälistä suojelua pakolaisena tai toissijaisen suojelun saajana määritelmädirektiivin mukaisesti.

Kun kansalaisuudeton henkilö tunnustetaan kansainvälistä suojelua tarvitseväksi henkilöksi, on tärkeää puuttua kansalaisuudettomuuteen. Joissakin tapauksissa pakolaisasema tai toissijainen suojelu päättyy ilman, että henkilö on saanut kansalaisuuden. Tällöin henkilö tarvitsee edelleen suojelua kansalaisuudettomana henkilönä. Lisäksi kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden kansalaisuudettomuudella voi olla seurauksia heille ja heidän lapsilleen. Esimerkiksi kansalaisuudettomien kansainvälistä suojelua saavien lasten eli vastaanottavassa maassa syntyneiden lasten, joilla ei ole muuta kansalaisuutta, on kansainvälisen oikeuden (ja monien EU+-maiden kansalaisuuslainsäädännön) nojalla oikeus sen maan kansalaisuuteen, jossa he ovat syntyneet⁽²⁰⁾.

Kansalaisuudettomuuden merkit

Kansalaisuudettomuutta ei välttämättä aina ole helppo tunnistaa. Kansalaisuudettomilla ihmisillä on harvoin todisteita kansalaisuudettomuudesta, eivätkä he välttämättä ole varmoja siitä, ovatko he kansalaisuudettomia tai tietoisia siitä, että he voivat joutua kansalaisuudettomiksi palattuana. Kansalaisuudettomuuden vaarassa olevia henkilöitä voivat alkuperämaan tilanteesta riippuen olla henkilöt raja-alueilta, joilla kansalaisrekisteröinnin puute voi aiheuttaa sekaannusta sen suhteen, ovatko he jonkin valtion kansalaisia, vähemmistöt ja henkilöt, joilla on miellettyjä tai tosiasiallisia sidoksia toiseen

⁽¹⁸⁾ [Yleissopimus pakolaisten asemasta](#), 189 UNTS 150, 28. heinäkuuta 1951 (voimaantulo: 22. huhtikuuta 1954) (vuoden 1951 pakolaisyleissopimus); pakolaisten asemaa koskeva pöytäkirja, 606 UNTS 267, 31. tammikuuta 1967 (voimaantulo: 4. lokakuuta 1967), johon viitataan EU:n turvapaikkalainsäädännössä nimellä ”Geneven yleissopimus”.

⁽¹⁹⁾ UNHCR, [Guidelines on Statelessness No 1: The definition of ‘Stateless Person’ in Article 1\(1\) of the 1954 Convention Relating to the Status of Stateless Persons](#), HCR/GS/12/01, 2012, kohta 15.

⁽²⁰⁾ UNHCR, [1961 Convention on the Reduction of Statelessness](#), HCR/GS/12/01, 2012; Council of Europe, [European Convention on Nationality](#), Strasbourg, European Treaty Series No 166, 1997.

valtioon, nomadipopulaatiot ja väestöt, joilla on monimutkainen maanpakolaisuushistoria ja joiden kansalaisuuden osoittaminen voi olla vaikeaa jälkeläissukupolvien pitkän ulkomailta asumisen jälkeen.

Eurooppalaisissa yhteyksissä kansalaisuudettomuutta vaativien henkilöiden yleisiä profiileja ovat

- palestiinalaiset Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan maista;
- Syyrian ja Irakin kurdipopulaatiot;
- Bidoon-kansa Kuwaitista ja Irakista;
- Rohingya-kansa Myanmarista;
- somalit Etiopiasta.

Lisäksi hakijat, jotka ovat epävarmoja omasta kansalaisuudestaan rekisteröintiprosessin aikana, saattavat olla vaarassa joutua kansalaisuudettomiksi.

Kansalaisuudettomien ja kansalaisuudettomuusvaarassa olevien henkilöiden rekisteröinti

On ensiarvoisen tärkeää tunnistaa kansalaisuudettomat henkilöt mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta he saavat tarvitsemansa suojan kansalaisuudettomuutensa vuoksi. Sen määrittäminen, ovatko hakijat kansalaisuudettomia, on välttämätöntä arvioitaessa kansainvälisen suojelun tarvetta.

Rekisteröinnin yhteydessä on tärkeää kerätä tietoa ja havaita mahdollisia kansalaisuudettomia tapauksia. Sinun tulee kerätä tietoa kaikkien hakijoiden kansallisuudesta tai kansallisuuksista, mahdollisesti puuttuvasta kansalaisuudesta, syntymäpaikasta ja syntymämaasta. Jos hakijat ovat epävarmoja kansalaisuudestaan, tämä olisi merkittävä ja entiset asuinmaat ⁽²¹⁾ olisi kirjattava. Perheitä rekisteröitäessä on tärkeää kerätä nämä tiedot **jokaisesta perheenjäsenestä**, sekä vanhemmista että lapsista. Nämä tiedot ovat merkityksellisiä määritettäessä, onko henkilö tunnustettu kansalaiseksi jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti. Myös kunkin perheenjäsenen henkilötietojen kerääminen on tärkeää, sillä osa lapsista voi olla kansalaisuudettomia, kun heidän vanhempansa ovat kansalaisuudettomia. Maailmassa on esimerkiksi 25 valtiota, joissa nainen ei voi siirtää kansalaisuuttaan lapsilleen samalla perusteella kuin miehet lakiin perustuvan sukupuolisen syrjinnän vuoksi. Tämä voi tarkoittaa, että lapset ovat kansalaisuudettomia, jos isä ei tunnusta lasta tai on tuntematon, kuollut, ei asu perheensä kanssa tai on kansalaisuudeton ⁽²²⁾.

Joistakin tapauksista, joissa ihmiset esiintyvät kansalaisuudettomina, voi olla olemassa objektiivista tietoa tämän vahvistamiseksi (he saattavat esimerkiksi kuulua hyvin dokumentoituun kansalaisuudettomaan vähemmistöön tai heillä on asiakirjoja, jotka vahvistavat kansalaisuudettomuuden tai todistus kansalaisuuden puutteesta tai menetyksestä). Jos on olemassa objektiivisia tietoja, jotka vahvistavat hakijan olevan kansalaisuudeton, kansalaisuus olisi kirjattava **kansalaisuudettomana (tai väitettynä/**

⁽²¹⁾ Kansalaisuudeton henkilö, joka "asuu maassa", tarkoittaa sitä, että henkilö asuu maassa jatkuvasti ja vakaasti. 'Asuinpaikalla' tarkoitetaan vakaata ja tosiasiallista asuinpaikkaa. Tämä koskee kansalaisuudettomia henkilöitä, joille on myönnetty pysyvä asuinpaikka, ja myös henkilöitä, joilla ei ole oleskelulupaa ja jotka asuvat maassa useita vuosia ja joiden odotetaan oleskelevan siellä jatkuvasti (ks. UNHCR, *Handbook on Protection of Stateless Persons*, Geneve, 2014, 139 kohta).

⁽²²⁾ Näitä valtioita ovat Bahama, Bahrain, Barbados, Brunei, Burundi, Eswatini, Iran, Irak, Jordania, Kiribati, Kuwait, Libanon, Liberia, Libya, Malesia, Mauritania, Nepal, Oman, Qatar, Saudi-Arabia, Somalia, Sudan, Syyria, Togo ja Yhdistyneet arabiemiirikunnat.

oletettuna kansalaisuudettomana, jos kansallisen lainsäädännön mukaan toisen viranomaisen tai tuomioistuimen on ensin arvioitava ja vahvistettava kansalaisuudeton menettely tai jos hakija esittää kansalaisuudettomana ilman virallisia asiakirjoja). Heidän asuinmaansa on myös merkittävä muistiin.

Muissa tapauksissa henkilöt voivat olla tietämättömiä tai epävarmoja kansalaisuusasemastaan. Tällöin myös se, että henkilö **voi olla kansalaisuudeton** tai on **vaarassa olla kansalaisuudeton**, olisi merkittävä selkeästi yksittäiseen rekisteröintilomakkeeseen oletettuna kansalaisuudettomana. Entisen asuinpaikan maa tai maat olisi myös kirjattava, jotta helpotetaan seurantaa ja ohjausta erityiseen valtiottomuuden määrittämismenettelyyn. Rekisteröintivaiheessa ei ole tarkoituksenmukaista määrittää henkilön kansalaisuutta. Kansalaisuudettomuuden määrittäminen vaatii aikaa, voi olla monimutkaista ja haastavaa, ja se voi edellyttää laajoja tutkimuksia valtion viranomaisten kanssa maissa, joihin henkilöllä on merkityksellisiä yhteyksiä. Sen olisi oltava toimivaltaisen päätöksentekoviranomaisen toteuttama ainoastaan asianmukaisena ajankohtana turvapaikkahakemuksen lopullisen arvioinnin jälkeen.

Entinen asuinmaa on maa, jossa hakija on asunut laillisesti tai laittomasti. Se poikkeaa yleensä vain kauttakulkumaista. Oleskelun pituus ja viimeaikainen oleskelu olivat tärkeitä tekijöitä. Hakijalla voi olla myös useita maita, joissa on entinen asuinpaikka. Rekisteröintivaiheessa asuinmaan määrittäminen ei ehkä ole helppoa, joten on suositeltavaa, että kaikki aiemmin oleskelleet maat, jotka eivät olleet pelkästään kauttakulkumaita, luetaan järjestyksessä uusimmasta vanhimpaan.

Jotta voidaan tunnistaa, onko henkilö **kansalaisuudeton** tai **vaarassa olla kansalaisuudeton**, ja kirjata oikeat tiedot, rekisteröintiä varten voidaan esittää lisäkysymyksiä tutkimusmenettelyn tueksi, erityisesti jos hakijat eivät ole varmoja kansalaisuudestaan.

Alla on ei-tyhjentävä luettelo kysymyksistä ja pyynnöistä, jotka yhdessä asiaankuuluvien asiakirjojen kanssa voivat auttaa tunnistamaan kansalaisuudettomia hakijoita, jos he ovat epävarmoja kansalaisuudestaan.

Kansalaisuusasema

- Mikä on mielestäsi kansallisuutesi?
- Oletko aiemmin ollut jonkin muun maan kansalainen?
- Mitkä ovat vanhempiesi kansalaisuudet?
- Kerro syyt, joiden vuoksi olet epävarma kansalaisuudestasi.
- Onko sinulla koskaan ollut henkilötodistuksia, kuten passia, kansallista korttia tai rekisteröintikorttia?
 - o Oletko koskaan yrittänyt saada jonkin maan henkilöllisyystodistusta?
 - o Jos sinun tulisi todistaa henkilöllisyytesi viranomaisille, millaisen asiakirjan näyttäisit tai yrittäisit saada?

Syntymäpaikka

- Missä olet syntynyt?
- Oliko syntymäsi rekisteröity?
- Onko sinulla syntymätodistus?
- Missä vanhempasi ovat syntyneet?

Entinen asuinmaa

- Missä maissa asutte ennen Eurooppaan saapumista?
 - o Milloin asuit näissä paikoissa?
 - o Miksi muutit maahan?
 - o Oletko rekisteröitynyt kyseisen maan viranomaisille?
 - o Oliko sinulla oleskelulupa?
 - o Millaisessa majoituksessa asuit?
 - o Kenen kanssa asuit kyseisessä maassa?
 - o Mikä oli elinkeinosi kyseisessä maassa?
 - o Kävitkö sinä tai kukaan perheenjäsenistäsi koulua kyseisessä maassa?
 - o Jos kyseessä on avioliitto tai syntymä kyseisessä maassa, pystyitkö rekisteröimään avioliiton tai syntymän kyseisessä maassa?
 - o Teitkö mitään muuta toimintaa maassa?

G. Tapaustiedostojen hallinta

Tietojen keräämisen jälkeen kaikki hakemusta koskevat tiedot toimitetaan määrittävälle viranomaiselle hyvissä ajoin sen varmistamiseksi, että kyseisellä viranomaisella on käytössään kaikki asiaankuuluvat tiedot. Näin ollen laaditaan sähköinen ja/tai fyysinen asiakirja-aineisto, joka sisältää hakijan henkilötiedot, jäljennökset hakijan toimittamista asiakirjoista ja biometriset tiedot. Asiakirja-aineisto voi sisältää myös omia havaintoja, jotka on merkittävä määrittävän viranomaisen ja muiden viranomaisten tiedoksi. Asiakirja-aineistoon olisi myös sisällytettävä tiedot mahdollisesti tehdyistä lausuntopyyntöistä. On suositeltavaa, että käytössä on tapaustiedostojen hallintajärjestelmä, jonka avulla kaikki tiedot voidaan linkittää oikein tapaustiedostoon.

Jokaiselle hakijalle annetaan yksilöllinen rekisteröintinumero, ja jokaiselle tapaukselle voidaan antaa erillinen numero. Tämän jälkeen sovellus on linkitetty ja/tai liitetty muihin vastaaviin tapauksiin.

Yksilöllinen rekisteröintinumero

Kullekin hakijalle olisi annettava **yksilöllinen rekisteröintinumero** viimeistään tässä vaiheessa. Kun numero on annettu, on suositeltavaa, että hakija säilyttää saman rekisteröintinumeron kaikissa kansainvälistä suojelua koskevissa menettelyissä tai muissa oleskelulupahakemuksissa. Näin määrittävä viranomaisen voi helposti löytää ja saada käyttöönsä kaikki tietyn hakijan kannalta merkitykselliset tiedot, kuten tiedot aiemmista hakemuksista tai perheen yhdistämismenettelyistä.

Tapaukset

Yksilöllisen rekisteröintinumeron lisäksi on hyvä antaa **yksilöllinen tapausnumero** jokaiselle kansainvälistä suojelua koskevalle hakemukselle. Usein saman (ydin-)perheen jäsenille, jotka hakevat yhdessä turvapaikkaa, annetaan sama tapausnumero. Näin varmistetaan, että heidän hakemuksensa arvioidaan yhdessä. On suositeltavaa, että myöhemmin saapuneiden ydinperheenjäsenten hakemukset yhdistetään maassa jo olevien perheenjäsenten hakemuksiin, joiden tapauksesta ei vielä ole tehty päätöstä.

Asiaan liittyvät tapaukset

Muille perheenjäsenille, kuten aikuisille lapsille ja isovanhemmille, ei anneta samaa tapausnumeroa, koska heidän tapauksensa tutkitaan heidän omissa olosuhteissaan. Määrittävän viranomaisen on kuitenkin tärkeää ottaa huomioon näiden hakijoiden välinen suhde, yhteinen tausta ja mahdolliset yhteydet turvapaikkahakemuksissaan ja siten yhdistää tällaiset tapaukset. On tärkeää, että henkilökohtaista puhuttelua valmisteltaessa on saatavilla yleiskatsaus kaikista asiaan liittyvistä tapauksista.

Hyvä käytäntö on myös yhdistää tapaukset, joissa on perheenjäsenten lisäksi samankaltaisuuksia, kuten hakijat, jotka pakenivat kotiseudultaan saman vainon tai vakavan haitan välttämiseksi.

On mielenkiintoista huomata, että tapausten numerot muodostuvat usein siten, että niihin sisällytetään turvapaikkamenettelyyn liittyviä neuvoja, kuten hakemusvuosi, hakemuksen jättöpaikka, hakemusten väliset yhteydet tai myöhempien hakemusten esiintyminen.

Siirtotarve

Jos on viitteitä siitä, että hakija kuuluu haavoittuvassa asemassa olevaan ryhmään tai tarvitsee erityisiä menettelyllisiä takeita, jotta hän voi hyötyä oikeuksistaan ja noudattaa velvollisuuksiaan, sinun on sisällytettävä sähköiseen asiakirja-aineistoon kaikki erityiset menettely- ja vastaanottotarpeista johtuvat havainnot. Vastaavasti jos on viitteitä siitä, että hakemuksen käsittelystä vastaisi toinen EU+-maa, tämä olisi mainittava asiakirjassa.

Lisätietoja mahdollisista lausuntopyynnön tarpeista ja menettelyistä on V luvussa [”Tunnistaminen ja lausuntopyynnön antaminen”](#).

Tilastotietojen kerääminen

Rekisteröinti ja hakemuksen jättäminen ovat turvapaikkamenettelyn kulmakiviä. Nämä prosessit tarjoavat hakijalle ensimmäisen suojan sekä pääsyn oikeuksiin ja etuuksiin. Lisäksi ne antavat turvapaikanhakijalle yksilöllisen ja todennettavissa olevan merkinnän sekä perustiedot, joita tarvitaan hakemuksen lähettämiseksi alusta alkaen oikeaan osamenettelyyn.

Kerättyjä tietoja voidaan lisäksi käyttää tilastollisiin tarkoituksiin, jotta voidaan antaa yleiskuva turvapaikkatilanteesta tietyinä ajanjaksona EU+-maiden, kansallisen tai alueellisen tason tasolla. Tietojen perusteella turvapaikkamenettelyä voidaan seurata asianmukaisesti seuraavilla aloilla:

- **väestötiedot** eli hakijoiden alkuperämaa ja -alue, puhuttu kieli, sukupuoli, ikä, sukupuoli, lentomallit ja matkareitit sekä terveyskysymykset;
- **turvapaikkahakemukset** eli turvapaikkaprofiilit ja erityiset menettelylliset takeet / haavoittuvuudet;
- **käsittelyajat** eli rekisteröinti- /jättämisprosessiin saapumispäivä, rekisteröinnin/jättämisen kesto ja henkilökohtaiseen puhutteluun kuluva aika;
- **menettelyt**, mukaan lukien myöhemmät hakemukset, Dublin-tapaukset ja nopeutetut menettelyt;
- **suuntaukset tai näkökohdat**, jotka eivät välttämättä liity suoraan turvapaikkaan, kuten ihmiskauppaverkostojen käyttämät menetelmät tai väärennettyjen asiakirjojen tyytit.

Rekisteröintitietojen kokoamisen avulla määrittävä viranomainen voi saada yleiskuvan vireillä olevasta tapausmäärästä tutkimusvaiheen alussa. Rekisteröintitietoihin sisältyvät henkilökohtaista puhuttelua odottavien tapausten määrä alkuperämaata, sukupuolta, hakijan profiilia, korvausvaatimuksen tyyppiä, puhuttua kieltä, haavoittuvuuden tyyppiä tai menettelyn tyyppiä kohden. Tällaisia tietoja ovat myös myöhempien hakemusten määrä ja nopeutettuihin menettelyihin liittyvät tapaukset.

Sen lisäksi, että annetaan kuva vireillä olevasta tapausmäärästä, rekisteröintitietoja voidaan käyttää myös tilastollisiin tarkoituksiin ja rekisteröinnin suuntausten korostamiseen (esim. alkuperämaittain, profiileittain ja väitetyypeittäin). Nämä suuntaukset voivat koskea myös asioita, jotka eivät liity suoraan turvapaikkaan, kuten ihmiskauppaverkostojen käyttämiä menetelmiä tai väärennettyjen asiakirjojen tyyppiä.

Muista

- Sinun tehtäväsi on kerätä hakijoilta tarkkoja ja luotettavia tietoja auttamalla heitä selvittämään epävarmoja väittämiä. Kerättyjen tietojen uskottavuutta ei pitäisi arvioida.
- Tietoja kerätään useisiin tarkoituksiin, muun muassa hakijan henkilöllisyyden ja kansalaisuuden todentamiseksi, turvapaikkaviranomaisen auttamiseksi valmistautumaan henkilökohtaiseen puhutteluun, erityisten menettely- ja/tai vastaanottotarpeiden tunnistamiseksi ja mahdollisten Dublin-tapausten tunnistamiseksi.
- Asiakirjatodisteet voivat todentaa hakijoiden henkilöllisyyden ja kansalaisuuden, vahvistaa heidän henkilökohtaiset olosuhteensa ja perustella kansainvälistä suojelua koskevat hakemuksensa. Kannusta hakijoita toimittamaan kaikki hallussaan olevat todisteet.
- Biometrisiä tietoja kerää usein erikoistunut henkilöstö niiden teknisen luonteen vuoksi. Kansallisista järjestelyistä riippuen voi olla tarpeen tarkistaa, että biometriset tiedot on jo kerätty, tai huolehtia siitä, että hakija ohjataan asianomaisille viranomaisille biometristen tietojen toimittamista varten.
- Hakijan henkilötiedot on rekisteröitävä täsmällisesti kiinnittäen huomiota täydellisten tietojen keräämiseen aiheista, jotka on eritelty kansallisessa käytännössäsi tai ohjeistuksessasi.
- Tiedonkeruun jälkeen laaditaan tapauskansio, joka sisältää kaikki hakemusta koskevat tiedot ja sellaiset omat havaintosi, jotka on merkittävä määrittäväälle viranomaiselle.
- Asianhallintajärjestelmässä jokaiselle hakijalle tulee antaa yksilöivä rekisteröintinumero, ja jokaiselle hakemukselle voidaan antaa erillinen tapausnumero, jonka jälkeen hakemukset voidaan linkittää tai yhdistää muihin vastaaviin tapauksiin.

V. Tunnistaminen ja lausuntopyyntö

Mahdollisten Dublin-tapausten, haavoittuvassa asemassa olevien hakijoiden ja ilman huoltajaa olevien lasten tunnistaminen mahdollisimman pian turvapaikkamenettelyssä on olennaisen tärkeää, jotta heidät voidaan ohjata asianmukaiseen tutkintamenettelyyn ja jotta hakijat saavat tarvitsemansa tuen. Rekisteröijänä sinun tehtäväsi on tunnistaa mahdolliset Dublin-tapaukset tai mahdollisesti haavoittuvassa asemassa olevat hakijat ja lähettää ne asianmukaisille viranomaisille tai sidosryhmille.

A. Mahdolliset Dublin-tapaukset

Yleiskatsaus Dublin-menettelyyn

Dublin III -asetuksessa vahvistetaan perusteet ja menettelyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion tai assosioituneen maan (Islanti, Liechtenstein, Norja tai Sveitsi) määrittämiseksi. Asetuksessa säädetään mekanismista, jolla varmistetaan, että kansainvälistä suojelua koskeva hakemus käsitellään ja että sitä tutkii vain yksi EU+-maa.

Dublin-menettelyn toimivaltainen viranomainen. Jokaisella EU+-maalla on erityinen toimivaltainen viranomainen, joka vastaa Dublin-menettelyn toteuttamisesta.

Dublin-menettelyn suorittaa Dublin-yksikkö, mutta kaikki turvapaikkaprosessiin osallistuvat viranomaiset ovat vastuussa mahdollisten Dublin-tapausten tunnistamisesta ja niiden siirtämisestä Dublin-yksikköön.

Mekanismi vastuullisen EU+-maan määrittämiseksi ⁽²³⁾. Kun hakemuksen rekisteröintiä koskeva kirjallinen asiakirja on saapunut Dublin-yksikköön, hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan EU+-maan määrittämisen määräaika alkaa (Dublin III -asetuksen 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti). Jos toisen EU+-maan katsotaan olevan vastuussa hakemuksen käsittelystä, tätä maata pyydetään ottamaan henkilön hakemus vastuulle tai palauttamaan henkilö Dublin III -asetuksen kriteerihierarkian perusteella. Takaisinotto- ja takaisinottopyynnöt on esitettävä 1, 2 tai enintään 3 kuukauden kuluessa määräajan alkamisesta riippuen siitä, onko kyse kiireellisestä tapauksesta ja mikä Dublin III -asetuksen arviointiperuste on käynnistetty.

Jos vastuussa oleva EU+-maa hyväksyy pyynnön, hakija siirretään kyseiseen maahan. Dublin-menettely päätetään ja asiasta vastaava EU+-maa tutkii henkilön kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen.

Mahdollisten Dublin-tapausten havaitseminen

Rekisteröintimenettelyn aikana on joukko elementtejä, jotka voivat viitata mahdolliseen Dublin-tapaukseen. Nämä indikaattorit liittyvät Dublin III -asetuksen eri kriteereihin. Näiden indikaattoreiden oikea-aikainen tunnistaminen ja asian saattaminen Dublin-yksikön käsiteltäväksi on tärkeää, koska kukin tapaus edellyttää Dublin-yksikön lisätutkimuksia ja -menettelyjä vastuullisen EU+-maan määrittämiseksi.

Kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta rekisteröitäessä on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota seuraaviin indikaattoreihin, jotta mahdollinen Dublin-tapaus voidaan tunnistaa:

⁽²³⁾ Menetelmistä vastuullisen EU+-maan määrittämiseksi säädetään Dublin III -asetuksessa, Dublin-täytäntöönpanoasetuksessa ja Eurodac-asetuksessa, jotka muodostavat yhdessä Dublin-järjestelmän.

- henkilö on ilman huoltajaa oleva lapsi, jolla on perheenjäseniä tai sukulaisia muissa EU+-maissa;
- henkilöllä (aikuisella) on perheenjäseniä EU+-maissa
- henkilö on saanut viisumin, oleskeluasiakirjan tai muun asiakirjan toisesta EU+-maasta;
- henkilö matkusti muiden EU+-maiden kautta;
- henkilö haki kansainvälistä suojelua toisessa EU+-maassa.

Joissakin tapauksissa indikaattorit eivät ole selkeitä tai ilmeisiä. Vaikka tiedot olisivat puutteellisia, saattaa olla mahdollista, että hakijan tapaus on Dublin-tapaus, ja kansallisten sääntöjen mukaisesti saattaa silti olla tärkeää saattaa asia Dublin-yksikön käsiteltäväksi.

Voit saada asiaankuuluvia tietoja tietojen rekisteröinnin kautta, henkilökohtaisen puhuttelun aikana tai sormenjälkien tallentamisen yhteydessä, kun Eurodac- tai VIS-tietokannasta tehdään haku. On mahdollista, että asiaankuuluvat tiedot löytyvät hakijan toimittamista asiakirjoista tai että ne vahvistetaan hakijan toimittamilla asiakirjoilla. Ota ennakoinnasti huomioon seuraavat tietolähteet.

- **Hakijoiden lausunnot**, jotka osoittavat, että heillä on perheenjäseniä toisessa EU+-maassa tai että he ovat saapuneet tai oleskelleet toisessa EU+-maassa.
- **Eurodac**-hakutulos. Osuma 1 todistaa, että aiempi hakemus on jätetty EU+-maassa. Osuma 2 todistaa, että henkilö on ylittänyt EU:n ulkorajan laittomasti.
- **VIS-tietokannan** hakutulos. Viisumitietojärjestelmän tietokannan VIII luvun [”Tietojen tarkistaminen”](#) mukaisesti toimivaltaiset viranomaiset voivat tarkistaa, onko hakijalle myönnetty viisumi tai evätty viisumi tai onko viisumi mitätöity, peruutettu tai laajennettu muissa EU+-maissa. Jos viisumi on myönnetty toisessa EU+-maassa, sillä voi olla merkitystä hakemuksesta vastuussa olevan maan määrittämisessä.
- **Asiakirjat**. Kaikki asiakirjat, jotka hakijoilla on hallussaan, voivat olla merkityksellisiä vastuun määrittelyssä ⁽²⁴⁾. Seuraavat tärkeät asiakirjat on otettava huomioon:
 - o henkilöllisyystodistus tai passi,
 - o syntymätodistus,
 - o avioliittotodistus,
 - o perhekirja/rekisteri,
 - o ajokortti,
 - o viisumit (myönnetty tai päättyneet) muihin EU+-maihin,
 - o oleskelulupa muissa EU+-maissa,
 - o oleskelulupa muissa EU+-maissa,
 - o maahantulo- ja/tai maastalähtöleimat (myös väärennetyssä tai väärennetyssä passissa),
 - o muut asiakirjat.

⁽²⁴⁾ EASOn [Practical Guide on the Implementation of the Dublin III Regulation: Personal interview and evidence assessment](#), Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg, 2019, s. 21.

Asiaan liittyvä EASO-työkalu

[EASO Practical Guide on the Implementation of the Dublin III Regulation: Personal interview and evidence assessment](#) tukee ensimmäisenä hakijan vastaanottavia virkamiehiä ja henkilöstön jäseniä, jotka työskentelevät turvapaikka- tai vastaanottoasioissa, Dublinin indikaattoreiden osalta.

Tässä käytännön oppaassa esitetään yleiskatsaus Dublin-menettelyyn ja sen soveltamiseen käytännössä Dublin-puhuttelun osalta, annetaan tietoja ja arvioidaan Dublin-menettelyssä saatavilla olevaa näyttöä selittämällä Dublin III -asetuksen eri vastuuperusteita.

Siinä keskitytään muun muassa hakijan kanssa tehtyyn (Dublin) puhutteluun. Erityisesti puhuttelun aikana tutkittavia alueita koskevan käytännön oppaan liitteissä annetaan hyödyllisiä ohjeita Dublinin henkilökohtaisesta puhuttelusta ja kysymyksistä, jotka voisivat auttaa tapausta käsittelevää viranomaista määrittämään vastuullisen EU+-maan. Oppaassa selitetään myös Dublin-menettelyä koskevien tietojen antamiseen liittyvät velvoitteet. Lisäksi oppaassa selitetään todisteiden arvioinnin periaatteet Dublin-tapauksissa sekä Dublin-menettelyssä käytetyt erityyppiset todisteet ja aihetodisteet.

Tämän käytännön oppaan käännökset ovat saatavilla [EASOn verkkosivustolla](#).

Mahdollisten Dublin-tapausten siirtäminen

Kun henkilön ja muiden EU+-maiden pintojen välistä yhteyttä koskevat tiedot on saatu, on tärkeää saattaa asia välittömästi Dublin-yksikön käsiteltäväksi. Dublin-yksikkö tutkii henkilön tiedot, suorittaa tarvittavat tarkastukset ja tutkii asiaa edelleen ennen kuin se lähettää vastaanottokehotuksen vastuullisena pitämänsä EU+-maahan. Vaikka käyttöaiheista on epävarmuutta, asia olisi kansallisten sääntöjen mukaisesti saatettava mahdollisimman pian Dublin-yksikön käsiteltäväksi.

Muista, että tehtäväsi on etsiä Dublin-indikaattoreita ja tarvittaessa ohjata hakijan tapaustiedosto Dublin-yksikköön. Teidän tehtävänne on erittäin tärkeä Dublin-menettelyn kannalta.

Kansalliset järjestelyt eroavat toisistaan Dublin-menettelyn täytäntöönpanon osalta. On suositeltavaa, että sinulla on käytössä vakiintunut menettely asian siirtämiseksi Dublin-menettelyn suorittamisesta vastaavalle viranomaiselle.

Rekisteröijän rooli

Dublin-menettelyn osalta sinun on

- **tunnettava Dublin-indikaattorit ja etsittävä niitä aktiivisesti**, jotta voidaan tunnistaa kansainvälistä suojelua hakevat henkilöt, jotka voivat kuulua Dublin-menettelyyn;
- **toimitettava hakijalle perustiedot** kriteereistä, joilla määritetään kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva EU+-maa, jotta hakija ymmärtää tarpeen antaa kaikki tiedot, jotka voisivat auttaa määrittämisessä ⁽²⁵⁾;
- **siirtää heidän tapauksensa viipymättä Dublin-yksikköön.**

⁽²⁵⁾ Dublin III -asetuksen 4 artiklan mukaisesti hakijoille voidaan toimittaa kansallisia tiedotteita Dublin-menettelystä.

Jotta voisit suorittaa edellä mainitut tehtävät, sinulla on oltava seuraavat tiedot:

- riittävä ymmärrys Dublin III -asetuksesta;
- riittävä käsitys siitä, mitä tietoja on etsittävä arvioitaessa, voidaanko Dublin III -asetusta soveltaa;
- keneltä saa lisätietoja tai keneen olla yhteydessä aloittaakseen mahdollisen Dublin-menettelyn – on hyvä käytäntö, että Dublin-tapauksista vastaavalla toimivaltaisella viranomaisella on erityinen puhelinnumero ja/tai neuvontapalvelu, johon turvapaikka-, maahanmuutto-, lainvalvonta- tai muut asiaankuuluvat viranomaiset voivat ottaa yhteyttä;
- miten tapaus siirretään (Dublin-yksikköön) lisäarviointia varten.

Asiaan liittyvä EASO-työkalu

[EASO Guidance on the Dublin Procedure: Operational standards and indicators](#) -asiakirjaa voidaan käyttää Dublin-menettelyn laadun arviointiin. Tässä ohjeessa käsitellään Dublin-menettelyyn ja mahdollisen Dublin-tapausten tunnistamiseen liittyviä tietoja. Esimiehet, johtava henkilöstö ja neuvonantajat voivat käyttää tätä työkalua itsearviointin tekemiseen arvioidakseen yksikkönsä valmiuksia näillä aloilla tai toteuttaakseen prosessin parannuksia tällä alalla.

Näiden ohjeiden käännökset ovat saatavilla [EASOn verkkosivustolla](#).

Asiaan liittyvä EASO-työkalu

EASOlla on **koulutusmoduuli mahdollisten Dublin-tapausten havaitsemiseksi**. Hakemuksen rekisteröinnin tai jättämisen aikana rekisteröijät saattavat törmätä mahdolliseen Dublin-tapaukseen. Näissä tilanteissa on tärkeää saattaa nämä tapaukset Dublin-yksikön käsiteltäväksi hyvissä ajoin. Jotta Dublin-tapaukset voitaisiin tunnistaa ja tunnistaa paremmin, EASOn koulutusmoduuli auttaa virkamiehiä määrittämään, miten näitä tapauksia käsitellään, ja ohjaamaan ne Dublin-yksikköön.

B. Haavoittuvassa asemassa olevat hakijat

Oikeudelliset määritelmät ja käsitteet

Henkilökohtaisten olosuhteiden vuoksi joillakin hakijoilla voi olla rajalliset mahdollisuudet hyötyä oikeuksistaan tai täyttää velvollisuutensa. Tällaisissa tapauksissa turvatakeet on otettava käyttöön erityisten menettelyllisten takeiden muodossa turvapaikkamenettelyssä ja haavoittuvuuden luonteesta riippuen erityisen vastaanottotuen muodossa.

Turvapaikkamenettelydirektiivissä ⁽²⁶⁾ vahvistetaan suojatoimet hakijoille, jotka tarvitsevat menettelyllisiä takeita tutkintamenettelyssä. Vastaanottodirektiivissä ⁽²⁷⁾ viitataan suojatoimiin sellaisille hakijoille, joilla on sosiaalisia, aineellisia tai lääketieteellisiä erityistarpeita. CEAS-järjestelmään kuuluva lainsäädäntö sisältää esimerkkejä siitä, ketä voidaan pitää haavoittuvassa asemassa olevina henkilöinä. Mikään näistä luetteloista ei kuitenkaan ole tyhjentävä. Tärkein käsiteltävä asia on, tarvitseeko hakija haavoittuvuutensa vuoksi erityisiä menettelyllisiä takeita tai erityisiä vastaanottotarpeita. Hakijoiden erityistilanteet olisi otettava huomioon arvioitaessa heidän kykyään nauttia oikeuksistaan ja vastata velvoitteisiinsa. On pidettävä mielessä, että haavoittuvuutta esiintyy monessa eri asteessa ja eri muodoissa, ja viranomaisten vastaukset on mukautettava hakijan yksilöllisiin olosuhteisiin.

Vaikka erityiset menettely- ja vastaanottotarpeet liittyvät toisiinsa, ne eivät ole identtisiä. Esimerkiksi lukutaidottomalla miehellä voi olla turvapaikkamenettelyyn liittyviä erityistarpeita, mutta sitä ei voida pitää vastaanottotarpeiden kannalta haavoittuvana.

Erilaiset haavoittuvuudet

On tärkeää, että hakijat, joilla on erityisiä menettely- ja/tai vastaanottotarpeita, tunnustetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta varmistetaan, että hakijoilla on tarvitsemansa tiedot hakemuksen perustelemiseksi ja että kaikki tarpeet otetaan asianmukaisesti huomioon.

Yhtenä ensimmäisistä virkamiehistä, jotka ovat vuorovaikutuksessa hakijan kanssa, sinun roolisi rekisteröijänä on ratkaisevan tärkeä. Hakijat, joilla on erityistarpeita, voidaan tunnistaa missä tahansa turvapaikkamenettelyn vaiheessa, mutta rekisteröintiprosessi on edelleen erityisen tärkeä vaihe varhaisen tunnistamisen varmistamiseksi.

Tunnistettaessa ja arvioitaessa erityisiä menettely- ja vastaanottotarpeita on otettava huomioon turvapaikkamenettely- ja vastaanottodirektiiveissä esimerkkeinä luetellut haavoittuvuudet (taulukko 1). Hakijan haavoittuvuuden tyyppi ja yksilölliset olosuhteet määrittävät, mitä erityistakuita on annettava.

⁽²⁶⁾ Turvapaikkamenettelydirektiivin 2 artiklan d alakohdassa todetaan seuraavaa: ”Hakijalla, joka tarvitsee erityisiä menettelyllisiä takeita, tarkoitetaan hakijaa, jonka mahdollisuus hyödyntää tässä direktiivissä säädettyjä oikeuksia ja täyttää tämän direktiivin mukaiset velvollisuudet on rajallinen yksilöllisten olosuhteiden vuoksi.” Turvapaikkamenettelydirektiivin johdanto-osan 29 kappaleessa todetaan: Tietyt hakijat voivat tarvita erityisiä menettelyllisiä takeita muun muassa iän, sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, sukupuoli-identiteetin, vammaisuuden, vakavan sairauden tai mielenterveyden häiriöiden vuoksi taikka kidutuksen, raiskauksen tai muun vakavan henkisen, fyysisen tai seksuaalisen väkivallan seurauksena. Jäsenvaltioiden olisi pyrittävä tunnistamaan erityisiä menettelyllisiä takeita tarvitsevat hakijat ennen ensimmäisen päätöksen tekemistä. Näitä hakijoita olisi tuettava asianmukaisesti, myös tarjoamalla riittävästi aikaa, jotta voidaan luoda tarvittavat edellytykset sille, että he voivat tosiasiallisesti päästä menettelyihin ja esittää tarvittavat seikat kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa perustelemiseksi.

⁽²⁷⁾ Vastaanottodirektiivin 2 artiklan k alakohdassa todetaan seuraavaa: ”hakijalla, jolla on erityisiä vastaanottotarpeita tarkoitetaan 21 artiklan mukaisesti haavoittuvassa asemassa olevaa hakijaa, joka tarvitsee erityistakeita, jotta hän voisi hyödyntää tämän direktiivin mukaisia oikeuksia ja täyttää tämän direktiivin mukaiset velvollisuudet.” Vastaanottodirektiivin 21 artiklassa todetaan: ”Jäsenvaltioiden on otettava huomioon haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, kuten alaikäisten, ilman huoltajaa olevien alaikäisten, vammaisten, vanhusten, raskaana olevien naisten, yksinhuoltajien, joilla on alaikäisiä lapsia, ihmiskaupan uhrien, vakavista sairauksista kärsivien henkilöiden, mielenterveyshäiriöistä kärsivien henkilöiden sekä kidutuksen, raiskauksen tai muun vakavan psyykkisen, fyysisen tai seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneiden henkilöiden, kuten naisten sukuelinten silpomisen uhrien, erityistilanne kansallisessa lainsäädännössään, jolla tämä direktiivi pannaan täytäntöön.”

Taulukko 1. Yleiskatsaus esimerkkeihin haavoittuvassa asemassa olevista henkilöistä tai syistä, joiden vuoksi hakijat saattavat tarvita turvapaikkamenettely- tai vastaanottodirektiiveissä lueteltuja erityisiä menettelyllisiä takeita

Vastaanottodirektiivin 21 artikla	Sama	Turvapaikkamenettelydirektiivin johdanto-osan 29 kappale
Lapset		Ikä
Ilman huoltajaa olevat lapset		
lääkkäät henkilöt		
Vammaisuus		
Vakava sairaus		
Mielenterveyden häiriöt		
Kidutuksen, raiskauksen tai muun vakavan psyykkisen, fyysisen tai seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutunut henkilö		
Sukupuolielinten silpominen, raskaana olevat naiset, sukupuoleen perustuva väkivalta ^(a)	Sukupuoli, seksuaalinen suuntautuminen, sukupuoli-identiteetti	
Yksinhuoltajat, joilla on alaikäisiä lapsia		
Ihmiskaupan uhrin		
Other		

^(a) Toimet sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisemiseksi mainitaan vastaanottodirektiivin 18 artiklassa vastaanotto-olosuhteita koskevissa yksityiskohtaisissa säännöissä.

Jotkin haavoittuvuudet voivat olla suoraan näkyvissä (esimerkiksi tietyt vammat), kun taas toiset tunnustetaan todistusasiakirjoilla (esimerkiksi tietyt terveysolosuhteet). Hakija voi myös esittää taustalla olevia haavoittuvuuksia (esim. aiemmat traumaattiset kokemukset), jotka voidaan havaita ainoastaan perusteellisemmassa puhuttelussa. Jos erityisarviointia ja/tai -tukea varten tarvitaan lausuntopyyntöä, se on parasta aloittaa mahdollisuuksien mukaan turvapaikkamenettelyn ensimmäisten vaiheiden aikana.

On useita syitä, miksi hakija, jolla on erityistarpeita, ei korosta näitä haavoittuvuuksia suoraan itse. Näitä ovat muun muassa se, ettei tiedetä kuuluvansa haavoittuvassa asemassa olevaan ryhmään, tai se, että ei tiedetä, että asiaankuuluvaa apua voidaan antaa, se, että tiettyjen tarpeiden jakaminen on epämiellyttävää tai että tunnetaan olevansa yleisesti vaarassa. Myös muut tekijät, kuten ikä, sukupuoli, stressi, fyysinen ja mielenterveys sekä ympäristöolosuhteet, voivat vaikuttaa hakijan kykyyn ilmaista itseään. Lisäksi kannattaa muistaa mahdolliset erot kielessä, kulttuurissa ja elämässä, mikä voi muodostaa esteitä viestinnälle.

Rekisteröijän rooli

Haavoittuvassa asemassa olevien hakijoiden osalta sinun tehtäväsi on

- niiden hakijoiden yksilöiminen, joilla on erityisiä menettelyyn tai vastaanottoon liittyviä tarpeita;
- välittömän tuen antaminen, jos se on saatavilla ja saatavilla tässä vaiheessa;
- lähettää hakija lisäarvioinnin ja/tai tuen piiriin.

Edellä mainittujen tehtävien suorittaminen edellyttää seuraavien seikkojen tuntemista:

- haavoittuvuudet ja erityistarpeet;
- kansalliset mekanismit, menetelmät, toimenpiteet ja vaiheet haavoittuvassa asemassa olevien hakijoiden tunnistamiseksi, kuten sisäiset protokollat, ohjeet ja tarvittaessa seulontaa koskevat tarkistuslistat;
- kansalliset siirtomekanismit ja -menettelyt, mukaan lukien erikoistuneet lastensuojelupalvelut, UNHCR ja muut organisaatiot, jotka tarjoavat hakijoille oikeudellista neuvontaa tai neuvontaa;
- viestintä haavoittuvassa asemassa olevien hakijoiden kanssa, mukaan lukien kielen mukauttaminen erityisten tarpeiden mukaan, viestintäajan lisääminen, empaattisen, kulttuurisensitiivisen ja sukupuolisensitiivisen viestintätyylin omaksuminen sekä kehon kielen havainnointi avoimuuden ja rauhallisuuden ilmaisemiseksi.

Rekisteröijän on luotava luottamusympäristö, jotta erityisten tarpeiden osoittaminen on helpompaa. Seuraavat tekijät voivat edistää tällaisen ympäristön luomista:

- asianmukainen ja sensitiivinen viestintätapa, esimerkiksi käyttämällä hakijasta tämän haluamaa pronominia;
- herkkyys kullekin yksittäiselle tilanteelle;
- helposti ymmärrettävä kieli;
- tiedot siitä, mitä hakijalta odotetaan;
- tiukan luottamuksellisuuden kunnioittaminen erityisesti sellaisten perheenjäsenten osalta, jotka eivät ehkä ole tietoisia haavoittuvuudesta;
- hakijan kannustaminen antamaan selvitys tapahtumista omaan tahtiinsa keskeytyksettä;
- sopivat ja avoimet kysymykset.

Tunnista hakijat, joilla on erityisiä menettely- ja/tai vastaanottotarpeita

Sinun tulee ennakoivasti tarkkailla ja tutkia hakijan lausuntoja ja asiakirjoja mahdollisten erityistarpeiden tunnistamiseksi. Hakijat eivät esitä välttämättä omasta aloitteestaan tarpeitaan.

Havainnointi on tärkeä keino havaita mahdollisesti haavoittuvassa asemassa olevat hakijat. Havainnointi ei ole vain ”asioiden tarkastelu”, vaan kyse on aktiivisesta tiedon vastaanotosta, joka auttaa arvioimaan ihmisiä ja heidän olosuhteitaan nopeammin ja tarkemmin. Sinun on pidettävä silmäsi ja korvasi auki, saatava mahdollisimman paljon tietoa ja otettava nämä tiedot huomioon ⁽²⁸⁾.

Huomaa, että erityistarpeet voivat näkyä välittömästi, mutta ne voivat ilmetä myös myöhemmin rekisteröinti- tai tutkimusmenettelyn aikana. Vaikka fyysinen ulkonäkö voi viitata tiettyihin erityistarpeisiin ja hakija voi toimittaa asiakirjoja, joissa määrätään erityistarpeista, sinun on myös oltava tietoinen siitä, että erityistarpeet voivat ilmetä välillisesti viestinnässä hakijan kanssa. Hakija voi esimerkiksi ilmaista väitteissään välillisesti merkkejä erityistarpeista pelon tai häpeän kautta (esimerkiksi kokemuksia vakavista väkivallan muodoista tai sukupuoleen liittyvistä erityistarpeista). Vaikeudet kommunikoida hakijan ajatusprosessin kanssa tai seurata sitä voivat viitata haavoittuvuuksiin

⁽²⁸⁾ EASO ja Frontex, [Practical Guide on Access to the Asylum Procedure](#), Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg, 2016, s. 7.

(esim. henkiset häiriöt tai älylliset vammat). Hakijan käyttäytyminen tai tunteet voivat myös osoittaa erityistarpeita (esim. kokemuksia vakavista väkivallan muodoista tai mielenterveyshäiriöistä).

Erityistarpeiden **tunnistaminen** edellyttää tietoa siitä, millaiset vihjeet voivat merkitä haavoittuvuutta. Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) väline erityistarpeita omaavien henkilöiden tunnistamista varten sisältää luettelon rekisteröinnin aikana noudatettavista indikaattoreista, jotka on ryhmitelty seuraavasti:

- ikä
- sukupuoli
- sukupuoli-identiteetti ja seksuaalinen suuntautuminen
- perheasema
- fyysiset indikaattorit
- psykososiaaliset indikaattorit
- ympäristöindikaattorit.

Kukin ryhmä antaa tarkempia viitteitä esimerkiksi hakijan käyttäytymisestä, asenteesta, ajatteluprosesseista, suhteista muihin ihmisiin ja fyysisestä ulkonäöstä.

Indikaattorien yhdistämiseksi erityisiin erityistarpeisiin IPSN-työkalu ehdottaa erityisiä tarpeita, joihin kukin indikaattori voi liittyä. Ryhmiä, joilla on erityistarpeita, ovat muun muassa seuraavat:

- ilman huoltajaa olevat alaikäiset
- huoltajan kanssa olevat alaikäiset
- vanhukset
- vammaiset henkilöt
- raskaana olevat naiset
- yksinhuoltajat, joilla on alaikäisiä lapsia
- ihmiskaupan uhrit
- vakavista sairauksista kärsivät henkilöt
- mielenterveyshäiriöistä kärsivät hakijat
- kidutuksen, raiskauksen tai muun vakavan psyykkisen, fyysisen tai seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutunut henkilö
- henkilöt, jotka identifioituvat lesboiksi, homoiksi, biseksuaaleiksi, transsukupuolisiksi ja/tai intersukupuolisiksi (HGBTI),
- henkilöt, joilla on sukupuoleen liittyviä erityistarpeita.

Jos et ole varma, liittyvätkö tietyt merkit tiettyihin erityistarpeisiin, kerää lisätietoja mahdollisesta haavoittuvuudesta. Muista, että sinun vastuullasi ei ole tunnistaa hakijan erityistarpeita. Sen sijaan sinun vastuullasi on kerätä tietoa mahdollisista tarpeista, jotta hakija voidaan ohjata tunnistautumaan ja antamaan riittävästi apua mahdollisimman varhain turvapaikkaprosessissa.

Asiaan liittyvä EASO-työkalu

EASOn IPSN-työkalun ensisijaisena tavoitteena on helpottaa sellaisten henkilöiden oikea-aikaista tunnistamista, joilla on erityisiä menettely- ja/tai vastaanottotarpeita. Välinettä voidaan käyttää missä tahansa turvapaikkamenettelyn vaiheessa, myös kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten rekisteröinnin ja jättämisen aikana. IPSN-työkalu on käytännön tukiväline turvapaikkamenettelyyn ja vastaanottoon osallistuville virkamiehille, eikä se edellytä asiantuntijatietoa lääketieteestä, psykologiasta tai muista turvapaikkamenettelyn ulkopuolisista aloista.

IPSN-työkalu on saatavilla useilla EU:n ja EU:n ulkopuolisilla kielillä [EASOn IPSN-verkkosivustolla](#).

Tarjoa välitöntä tukea

Jos rekisteröintivaiheessa havaitaan erityistarpeita, sinun tulee välittömästi muuttaa viestintätyyliäsi mukauttamalla kielen ja tahdin käyttöä asianmukaisesti. Saatat joutua hidastamaan tahtia, toistamaan annettuja tietoja ja/tai selittämään tietoja eri sanoilla ymmärtämisen varmistamiseksi. Myös lyhyet tauot kannattaa ottaa tarvittaessa käyttöön.

Sovi mahdollisuuksien mukaan rekisteröintipuhuttelu erikoislääkärin kanssa, jos tietyn haavoittuvuuden merkit ovat näkyvissä varhaisessa vaiheessa, tai vaihda rekisteröijää ja/tai tulkkia tarvittaessa.

Tarvittaessa voit tehdä asianmukaiset logistiset järjestelyt sen varmistamiseksi, että hakemuksen jättöpaikka on hakijan erityistarpeiden mukaan hakijan saatavilla. Järjestä rekisteröinnille ja hakemuksen jättämiselle sopiva tila, joka takaa luottamuksellisuuden ja on häiriötön, ja tarvittaessa tee järjestelyt muiden ihmisten läsnäolon huomioon ottamiseksi.

Muista vakuuttaa hakijalle rekisteröinnin ja jättämisen aikana, että kaikkia hakemuksen tueksi kerättyjä lausuntoja, tositteita ja muita tietoja käsitellään luottamuksellisesti. Noudata luottamuksellisuuden periaatetta huolellisesti kaikessa hakijan asiakirja-aineistoon liittyvässä viestinnässä, myös hakijan mahdollisten perheenjäsenten kanssa, jotka eivät välttämättä ole tietoisia hakijan erityistarpeista.

Anna hakijoille tietoa heidän erityistarpeensa huomioivalla tavalla, johon voi kuulua heidän kuulonsa, näkemisensä tai ymmärtämiskykynsä huomioon ottaminen sekä heidän ikänsä, sukupuolensa ja kulttuuritaustansa huomioon ottaminen. Viestintätyyli, tiedonantomateriaali ja käytettävissä olevat viestintävälineet olisi mukautettava hakijan erityistarpeisiin.

Muista varmistaa, että huollettavana olevilla aikuisilla on mahdollisuus jättää erillinen kansainvälistä suojelua koskeva hakemus ja että hakija antaa tietoisien suostumuksien hakemuksen jättämiseen heidän puolestaan, jos he eivät halua jättää erillistä hakemusta.

Lisätietoja ilman huoltajaa oleville lapsille annettavasta välittömästä tuesta on V luvun C jaksossa [”Ilman huoltajaa olevat lapset”](#).

Pyydä hakijalta lisäarviointia ja/tai tukea

Jos hakija, jolla on erityisiä menettely- tai vastaanottotarpeita, on tunnistettu, pyydä hakijalta lisäarviointia ja/tai tukea.

Tarjottavan tuen tyyppiin voi sisältyä useita toimenpiteitä havaitun haavoittuvuuden ja kansallisen rakenteen mukaan.

Seuraavat toimenpiteet olisi toteutettava, kun hakijalla on todettu olevan erityistarpeita.

1. Kirjaa erityistarpeet, mukaan lukien mahdolliset haavoittuvuuden merkit, hakijan henkilökohtaisiin asiakirjoihin kansallisen käytännön mukaisesti. Toimita nämä tiedot asianomaisille sidosryhmille tarvittavien takeiden ja tuen antamiseksi.
Turvapaikka- ja vastaanottoviranomaisten on hyvä kertoa toisilleen hakijan haavoittuvuuteen liittyvistä havainnoista. Tämä olisi kuitenkin muotoiltava asianmukaisesti sen varmistamiseksi, että tiedot ovat objektiivisia ja neutraaleja ja että hakijan luottamuksellisuutta ja yksityisyyttä kunnioitetaan.
2. Kansallisten järjestelyjen ja hakijan erityistarpeiden mukaan on otettava huomioon seuraavat toimet, jotka liittyvät tietojen toimittamiseen, avun antamiseen ja merkityksellisten tietojen merkitsemiseen määrittävälle viranomaiselle.

Hakijalle

- o Anna tietoa saatavilla olevasta avusta, mukaan lukien oikeusapu, asiaankuuluvat tukiryhmät, lääketieteellinen tuki, vammaisten saatavilla olevat palvelut ja muut erityispalvelut.
- o Varmista, että henkilö osaa käyttää palveluja siltä varalta, että olet ohjannut ne tällaisiin palveluihin.

Määrittävälle viranomaiselle

- o Merkitse havaitut erityistarpeet ilmoittamalla haavoittuvuuden osoitukset ja niihin liittyvät asiakirjat.
- o Ilmoita, että uusi haavoittuvuusarviointi saatetaan tarvita, jotta hakijalle voidaan antaa asianmukaista tukea turvapaikkamenettelyn aikana.
- o Ilmoita menettelyn mukauttamisen mahdollinen tarve, kuten pidennetyt määräajat, henkilökohtaista puhuttelua koskevat erityisjärjestelyt ja/tai asiantuntijatuen tarve.
- o Merkitse mahdollinen tarve asettaa tutkimusmenettely etusijalle.
- o Merkitse mahdollinen harkinta raja-/nopeutettujen menettelyjen soveltamatta jättämisestä, jos riittävää tukea ei voida antaa.

Vastaanottoviranomaisille tai sidosryhmille

- o Ilmoita, että uuden haavoittuvuusarvioinnin käynnistäminen saattaa olla tarpeen, jotta hakijalle voidaan antaa asianmukaista tukea vastaanotto-olosuhteita varten.
- o Merkitse tarvittaessa hakijan perheen yhtenäisyyteen ja/tai erityistarpeisiin liittyvät näkökohdat tiedoksi asiaankuuluville sidosryhmille asianmukaisen majoituksen varmistamiseksi.

Vastuuviranomaiselle tai palveluntarjoajalle

- o Ohjaa hakijaa tarvittaessa käytettävissä olevaan apuun, josta hakija on sopinut.
 - o Sovi tarvittaessa, että hakija ohjataan kansalliseen ihmiskaupan uhrien ohjausjärjestelmään noudattaen tiukasti kansallista ohjeistusta.
 - o Ilmoita tarve nimetä edustaja, jos kyseessä on kehitysvammaisuus tai muu terveyteen liittyvä tilanne, kuten vakava mielisairaus.
3. Hakijat, joilla on vakavia terveysongelmia (mukaan lukien vakavat mielenterveysongelmat), raskaana olevat/imettävät naiset, ihmiskaupan uhrit, jotka ovat välittömässä vaarassa joutua ihmiskaupan uhreiksi, sekä ilman huoltajaa olevat ja erillään olevat lapset, tarvitsevat erityistä huomiota, ja heidät on lähetettävä seurantaan välittömästi seuraavissa tilanteissa.
- o **Välittömät turvallisuusongelmat.** Ota välittömästi yhteyttä lainvalvontaviranomaisiin, jos sinulla on akuuttia huolta siitä, että hakija voi vahingoittaa itseään tai olla vaaraksi ympäröiville ihmisille, myös heidän perheenjäsenilleen.
 - o **Akuutit lääketieteelliset tarpeet.** Soita välittömästi ambulanssi, jos hakijan fyysiseen tai psyykkiseen terveyteen liittyy akuutteja tarpeita.
 - o **Akuutit lastensuojelutarpeet.** Ota välittömästi yhteyttä lainvalvontaviranomaisiin, jos havaitset lapsen hyvinvointiin liittyviä akuutteja huolenaiheita.
 - o **Ihmiskaupan uhrien erityiset turvallisuushuolenaiheet.** Ota välittömästi yhteyttä lainvalvontaviranomaisiin, jos olet huolissasi hakijan turvallisuudesta sen varmistamiseksi, että häntä suojellaan ja että hän mahdollisesti ottaa kiinni ihmiskauppiaan.

Harkitse logistisen tuen tarjoamista hakijalle, jotta helpotetaan rekisteröinnin jälkeen välittömästi toteutettavia seuraavia toimia, mukaan lukien turvallisen tilan tarjoaminen asianomaisten viranomaisten saapumisen odottamiseksi tai yksityinen tila kiireellisen lääketieteellisen tuen tai kuljetuksen saamiseksi.

C. Ilman huoltajaa olevat lapset

Määritelmä

Ilman huoltajaa oleva lapsi on alaikäinen, joka saapuu EU+-maan alueelle ilman, että hänen mukanaan on aikuinen, joka on vastuussa hänestä joko lain tai kyseisen EU+-maan käytännön nojalla ja niin kauan kuin häntä ei tosiasiallisesti oteta aikuisen henkilön hoitoon. Määritelmä sisältää myös alaikäiset, jotka jäävät ilman huoltajaa heidän saapumisensa jälkeen (aseman määrittelyä koskevan direktiivin 2 artiklan I kohta ja vastaanottodirektiivin 2 artiklan e alakohta).

Sekä turvapaikkamenettelydirektiivi että vastaanottodirektiivi antavat erityistakeet sen varmistamiseksi, että ilman huoltajaa olevat lapset voivat hyötyä oikeuksistaan ja noudattaa turvapaikka-asioissa velvollisuuksiaan (vastaanottodirektiivin 24 artikla ja turvapaikkamenettelydirektiivin 25 artikla).

Olisi toteutettava mahdollisimman pian toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että toimivaltainen elin nimittää **edustajan** avustamaan ja edustamaan ilman huoltajaa olevaa lasta turvapaikkamenettelyssä, jotta voidaan varmistaa lapsen etu ja edustaa tarvittaessa lasta oikeudellisesti. Pätevä edustaja nimitetään varmistamaan, että lapsen etu otetaan täysimääräisesti huomioon, mukaan lukien lapsen oikeudelliset, sosiaaliset, lääketieteelliset ja psykologiset tarpeet, koko turvapaikkamenettelyn ajan ja kunnes lapselle löydetään kestävä ratkaisu. Edustajaa (jota kutsutaan myös holhoojaksi) ei pitäisi

sekoittaa oikeusavun antajiin, oikeusavustajaan tai juristiin. Viranomaisen on nimitettävä edustaja mahdollisimman pian. Tämä tarkoittaa sitä, että edustaja on ihanteellisesti läsnä jo kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen rekisteröintiprosessin aikana, jotta lapsen etu voidaan ottaa huomioon menettelyn alkuvaiheessa. Joissakin EU+-maissa edustajan läsnäolo on hakemuksen jättämisen edellytys ⁽²⁹⁾.

Vaikka lapsi saapuisi ilman huoltajaa, hänellä voi olla perheenjäseniä jo toisessa EU+-maassa. Siksi olisi otettava huomioon, onko lapsella jo perheenjäseniä, sisarusia tai muita sukulaisia, jotka voivat hoitaa toisessa EU+-maassa laillisesti oleskelevaa lasta. Tällöin voidaan soveltaa Dublin III -asetusta edellyttäen, että siirto on lapsen edun mukainen. Lapsi on myös voitu erottaa perheenjäsenistään matkustettaessa EU+-maahan, ja nämä perheenjäsenet saattavat edelleen olla saapumassa EU+-maiden alueelle.

Koska lapsi on luonnostaan haavoittuva, on erittäin tärkeää, että olet erityisen herkkä erityistarpeita koskeville lisäindikaattoreille. Tällaisia indikaattoreita voisivat olla lapsen asenne ja suhteet muihin lapsiin ja/tai aikuisiin. Huomiota olisi kiinnitettävä myös mukana oleviin lapsiin erityisesti silloin, kun on merkkejä siitä, että ilmoitetut vanhemmat eivät todellisuudessa ole lapsen vanhempia. Pelko vanhemmiksi virallisesti ilmoitettujen aikuisten läsnä ollessa saattaa olla osoitus ihmiskaupasta tai muusta väärinkäytöstä. On tärkeää ottaa huomioon mahdollisuus, että lapseen on kohdistunut muuta psyykkistä, fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa, kuten naisten sukuelinten silpomista/leikkaamista.

Ilman huoltajaa olevien lasten oikeudet turvapaikka-asioissa

Rekisteröijänä sinulla on keskeinen rooli lapsen oikeuksien varhaisessa toteutumisessa (alla) tunnistamalla alaikäiset ja heidän erityistarpeensa.

Turvapaikka-asoiden yleistä tilannetta koskevat oikeudet

- Lapsen edun ensisijainen huomioon ottaminen kaikissa lapsiin liittyvissä toimissa, mukaan lukien viranomaisten ja yksityisten laitosten toimet (turvapaikkamenettelydirektiivin 25 artiklan 6 kohta, määritelmädirektiivin 20 artiklan 5 kohta, vastaanottodirektiivin 23 artiklan 1 kohta, perusoikeuskirjan 24 artiklan 2 kohta ja YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen 3 artiklan 1 kohta).
- Mielipiteiden vapaa ilmaiseminen ja näiden näkemysten huomioiminen lapsen iän ja kehitystason mukaisesti heitä koskevissa asioissa (vastaanottodirektiivin 23 artiklan 2 kohdan d alakohta, perusoikeuskirjan 24 artiklan 1 kohta ja lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen 12 artikla).

Tutkintamenettelyyn liittyvät oikeudet

- Oikeudellisen edustajan/edunvalvojan nimittäminen mahdollisimman pian (turvapaikkamenettelydirektiivin 25 artiklan 1 kohta).
- Oikeudellisen ja menettelyllisen tiedon antaminen ilman huoltajaa olevalle lapselle ja tämän edustajalle maksutta (turvapaikkamenettelydirektiivin 25 artiklan 4 kohta).
- Kaikkien lasten osalta vaadittavien erityisten menettelyllisten takeiden yksilöinti (turvapaikkamenettelydirektiivin 24 artikla).

⁽²⁹⁾ EASO, [Report on Asylum Procedures for Children](#), Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg, 2019.

- Mahdollisuus asettaa turvapaikkahakemusten käsittely etusijalle ilman huoltajaa olevien lasten osalta (turvapaikkamenettelydirektiivin 31 artiklan 7 kohdan b alakohta).
- Perheenjäsenten jäljittäminen ja perheenyhdistäminen, mukaan lukien se, että perheenjäsenet voivat olla läsnä jäsenvaltioissa saapumishetkellä (vastaanottodirektiivin 31 artiklan 5 kohta ja direktiivin 23 artiklan 2 kohdan a alakohta).

Vastaanotto-olosuhteisiin liittyvät oikeudet

- Ilman huoltajaa olevan alaikäisen erityisten vastaanottotarpeiden arviointi, mukaan lukien viittaus tällaiseen arviointiin rekisteröinnin yhteydessä (vastaanottodirektiivin 22 artikla).
- Turvallisuuden ja turvallisuuden huomioon ottaminen erityisesti silloin, kun on olemassa väärinkäytösten vaara, mukaan lukien ihmiskaupan uhri (vastaanottodirektiivin 23 artiklan 2 kohdan c alakohta).
- Kuntoutuspalvelujen ja asianmukaisten mielenterveyspalvelujen saatavuus kaikenlaisten väärinkäytösten uhreille (vastaanottodirektiivin 23 artiklan 4 kohta).
- Lapsen hyvinvoinnin ja sosiaalisen kehityksen kannalta tarpeellinen suojelu ja huolenpito ottaen erityisesti huomioon lapsen taustan (turvapaikkamenettelydirektiivin johdanto-osan 33 kappale, vastaanottodirektiivin 23 artiklan 2 kohta, perusoikeuskirjan 24 artiklan 1 kohta ja YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen 3 artiklan 2 kohta).
- Koulutukseen pääsy samoin edellytyksin kuin kansalaisilla (vastaanottodirektiivin 14 artikla)

Ilman huoltajaa olevien lasten tunnistaminen

Indikaattorit hakijan tunnistamiseksi lapsiksi

Seuraavat seikat voivat olla merkityksellisiä hakijan tunnistamiseksi lapsiksi.

Hakija voi esittää **asiakirjoja** (esim. tunnistusasiakirjoja), toinen henkilö voi esittää ne hakijan puolesta tai viranomaiset voivat kerätä asiakirjat palveluntarjoajilta ja muilta viranomaisilta.

Myös hakijan antamat **lausunnot**, ikä- ja perhesuhteista annetut ilmoitukset sekä muiden henkilöiden antamat lausunnot ovat tässä suhteessa hyödyllisiä. Muut henkilöt (esim. perheenjäsenet, opettajat, sosiaalityöntekijät ja majoituskeskuksen henkilöstö) voivat antaa tietoa hakijan iästä, muista perheenjäsenistä ja muista erityistarpeista.

Havaintosi voivat olla merkityksellisiä lasten tunnistamisessa. On noudatettava varovaisuutta, jos havaintosi eivät vastaa hakijan tapauksessa mahdollisesti esittämiä todisteita (mukaan lukien hakijan lausunnot). Hakija voi väittää olevansa aikuinen (esimerkiksi avioliitossa tai ihmiskaupassa), vaikka hän on lapsi. Jos havaitset tällaisia huolenaiheita, merkitse ne tai tutki hakijan ikään liittyviä seikkoja edelleen kansallisen käytännön mukaisesti.

Yhteiset **tietokannat**, kuten Schengenin tietojärjestelmä, Eurodac, VIS tai Interpolin Stolen and Lost Travel Documents, voivat sisältää tietoa hakijan iästä.

Muut todisteet (esim. valokuvat) voivat osoittaa hakijan iän. On tärkeää kirjata kaikki hakijan toimittamat asiakirjat hakemuksen tueksi. Joissakin asiakirjoissa (esimerkiksi koulutiedot, rokotuskortit ja muut lääketieteelliset asiakirjat) voi olla maininta hakijan arvioidusta iästä, vaikka niissä ei välttämättä viitata suoraan ikään.

Iän arviointi (jos väitetty ikä on epävarma)

Tiivistetysti ilmaistuna iän arviointi on menettely, jonka avulla viranomaiset pyrkivät arvioimaan henkilön kronologisen iän tai ikähaarukan määrittääkseen, onko henkilö lapsi vai aikuinen.

Iän arviointia ei saa suorittaa rutiinikäytäntönä. Tällaisia arviointeja olisi tehtävä ainoastaan perustelluissa epäilyissä (esim. kun päteviä asiakirjoja ei ole tai kun väitettyä ikää (hakijan lausunnoissa) ei tueta tai se on ristiriidassa useiden viranomaisten keräämien todisteiden kanssa).

Ikäarviointi tulee tehdä ottaen huomioon lapsen etu. Siihen olisi sisällyttävä kokonaisvaltainen ja monialainen lähestymistapa ihmisarvoa asianmukaisesti kunnioittaen. Ikäarviointiprosessissa sovelletaan useita menettelyllisiä takeita, kuten luottamuksellisuuden periaatetta ja hakijan oikeutta saada ikään sopivaa tietoa.

Ikäarvioinnit tulee tehdä vähiten hakijaan kajoavalla tavalla. Olisi suosittava muita kuin lääketieteellisiä menetelmiä, kuten ikäarviointipuhutteluja.

Ikäarviointipuhuttelun suorittavat pääasiassa turvapaikkaviranomaisten virkamiehet, joilla on kokemusta lasten puhuttelusta turvapaikkamenettelyssä ja jotka tuntevat alkuperämaatiedot. Puhutteluissa kerätään ja analysoidaan kiistanalaisen henkilön antamaa kertomusta. Puhuttelun aikana haastattelija yrittää rekonstruoida lapsen elämäntapahtumien aikajärjestystä lapsen iän päättämiseksi tai arvioimiseksi. Paikallisia tapahtumia koskeva kalenteri (räätälöity kalenteri, jossa annetaan tietyllä maantieteellisellä alueella tapahtuneiden merkittävien tapahtumien päivämäärät) yhdistettynä ”ennen ja jälkeen” -kysymyksiin (tavoitteena on määrittää kaksi tunnettua tapahtumaa, joista toinen on tapahtunut ennen lapsen syntymäaikaa ja toinen sen jälkeen) voi olla hyödyllinen väline, jonka avulla virkamiehet, hakija tai perheenjäsenet voivat arvioida lapsen syntymäajan. Ennen puhuttelun alkua haastattelijan on annettava olennaista tietoa yksinkertaisella tavalla (eli puhuttelun tarkoitus, osallistujien ja läsnä olevien rooli sekä ikävaatimuksen perustelut). Jos arvioinnin lopputulos on hakijan kannalta kielteinen, syyt on selitettävä selkeästi käyttämällä tulkkia ja lapsen edustajan/edunvalvojan/juristin läsnä ollessa.

Lapseksi olettamista (turvapaikkamenettelydirektiivin 25 artiklan 5 kohta) olisi sovellettava koko ikäarviointiprosessiin, ja hakijaa olisi tarkasteltava ja kohdeltava lapsena niin kauan kuin ikä on epävarma, myös ikäarviointiprosessin aikana. Lapseksi olettaminen on siten keskeinen menettelysuoja, jota sovelletaan mahdollisimman laajasti sellaisiin ilman huoltajaa tullessiin lapsiin liittyvissä asioissa, joilla ei todennäköisesti ole todisteita ikänsä osalta.

Lapsen tunnistaminen ilman huoltajaa olevaksi

Lapsi voidaan tunnistaa ilman huoltajaa olevaksi hänen omien lausuntojensa perusteella.

Joissakin tapauksissa, erityisesti ihmiskaupassa, lapsi voi kuitenkin olla myös ilman huoltajaa, vaikka hänen esitetään olevan osa perhettä.

Jos lapsen ja virallisesti vanhemmiksi tai huoltajiksi esitettyjen aikuisten välisen suhteen luonteesta on epäilyksiä, suhteen laatu ja kestävyys tulee arvioida huolellisesti. Tähän arviointiin voi kuulua lapsen ja aikuisten puhuttelu erikseen lapsen asuinympäristöstä lähtömaassa tai siinä maassa, missä lapsi kasvoi. Lapsen iästä riippuen puhutteluun voisi sisältyä kysymyksiä esimerkiksi koulusta, jossa lapsi käy, makuuhuoneen väristä tai suosikkileluista.

Asiaan liittyvä EASO-työkalu

[EASOn käytännön oppaassa iän arvioinnista](#) (toinen painos) annetaan ohjeita lapsen edun huomioon ottamisesta ikäkokeen tarvetta arvioitaessa. Siinä annetaan myös ohjeita virkamiehille, jotka suunnittelevat ja tekevät ikäarviointeja kokonaisvaltaisella ja monialaisella lähestymistavalla, kiinnittäen erityistä huomiota hakijan tarpeisiin ja olosuhteisiin. Oppaassa annetaan käytännön tietoa olosuhteista, menettelytakeista ja iän arviointimenetelmistä.

Tämän oppaan käännökset ovat saatavilla [EASOn verkkosivuilla](#).

Asiaan liittyvä EASO-työkalu

Ikäarvioinnin animaatiot täydentävät ikäarvioinnin käytännön opasta.

Animaatio nimeltä **iän arviointi arviointeja tekevien virkamiesten näkökulmasta** on suunnattu vastaanotto- ja turvapaikkavirkamiehille, maahanmuutosta ja lainvalvonnasta vastaaville virkamiehille, sosiaalityöntekijöille, radiologeille, lastenlääkäreille, yleisille syyttäjille ja muille sidosryhmille. Siinä esitetään helposti ymmärrettävällä tavalla ohjeiden keskeiset osat ja tarvittavat takeet, joilla varmistetaan, että iän arvioinnissa kunnioitetaan henkilön oikeuksia ja että arviointi on luotettava. Video on saatavilla eri kielillä [EASOn verkkosivustolla](#).

Animaatiossa nimeltä **iän arviointi arvioitavana olevien lasten näkökulmasta** lapsille ja nuorille kerrotaan, mitä he voivat odottaa, kun heidät ohjataan iän arviointiin. Video on saatavilla eri kielillä [EASOn verkkosivustolla](#).

Ilman huoltajaa olevan lapsen hakemuksen jättäminen ⁽³⁰⁾

Ilman huoltajaa olevien lasten kanssa työskentelevillä viranomaisilla on oltava asianmukaista koulutusta lasten erityistarpeista. On hyvä käytäntö, että käytettävissä on riittävä määrä erikoistuneita rekisteröijä jättämään ilman huoltajaa olevien lasten hakemuksia. Ilman huoltajaa olevaa lasta koskevaa hakemusta jätettäessä on otettava huomioon seuraavat toimenpiteet:

- Jos sitä ei ole vielä tehty, järjestä edustajan nimittäminen kansallisen käytännön mukaisesti tai merkitse asia toimivaltaisen kollegan tiedoksi, joka varmistaa, että tällaiset järjestelyt tehdään.

Tiedota lapselle hänen oikeudestaan edustajaan ja edustajan roolista. Tähän sisältyy lapsen edun varmistaminen, mukaan lukien se, että hänen oikeudellisiin, sosiaalisiin, lääketieteellisiin ja psykologisiin tarpeisiinsa vastataan asianmukaisesti koko turvapaikkamenettelyn ajan tai kunnes lapsen asiassa on pantu täytäntöön pysyvä ratkaisu. Jos huomaat, että lapsi on ilman huoltajaa oleva lapsi, ilmoita asiasta asianomaisille elimille kansallisen käytännön mukaisesti, jotta hakijalle voidaan mahdollisimman pian nimittää edustaja.

- Anna lapselle ja edustajalle tietoa turvapaikkamenettelystä ja saatavilla olevasta tuesta.

Tiedot on annettava lapsiystävällisesti ottaen huomioon lapsen kypsyysaste. Näitä keinoja voivat olla yksinkertaistetun kielen käyttäminen, tietojen toistaminen muilla sanoilla, lapsen pyytäminen

⁽³⁰⁾ Lisätietoja indikaattoreista ja tukitoimenpiteistä on [EASOn IPSN-työkalussa](#).

kuvaamaan sinulle antamiasi tietoja ymmärtämisen vahvistamiseksi sekä erilaisten materiaalien, kuten sarjakuvien ja videoiden, käyttäminen ⁽³¹⁾.

- Anna tietoa saatavilla olevan oikeusavun saatavuudesta kansallisen järjestelmän mukaisesti.

Ilmoita lapselle, että hän voi käyttää oikeusapua edustajan lisäksi. Anna tietoja siitä, miten oikeusavun tarjoajiin, mukaan lukien UNHCR ja asiaankuuluvat kansalaisyhteiskunnan järjestöt, otetaan yhteyttä.

- Pyydä lasta esittämään näkemyksensä kaikista häntä koskevista asioista.

Jotta lapset voivat ilmaista mielipiteensä vapaasti ja jotta heidän näkemyksensä otetaan huomioon iän ja kehitystason mukaisesti, kannusta hakijoita ilmaisemaan mielipiteensä ja näkemyksensä omin sanoin. Muista kirjata muistiin, mitä hakijat sanoivat yrittämättä tulkita, mitä he ovat ehkä tarkoittaneet. Rohkaisemalla lapsia ilmaisemaan mielipiteensä vapaasti prosessin alussa autat rakentamaan luottamusta myös tutkintamenettelyä helpottaviin turvapaikkaviranomaisiin.

- Merkitse määrittävälle viranomaiselle erityisten menettelyllisten takeiden tarve.

Sen merkitsemisen lisäksi, että lapsi on ilman huoltajaa, merkitse kaikki muut huomaamasi erityiset menettelytarpeet, kuten viitteet mielenterveysongelmista tai traumatapahtumista. Kirjaa havaintosi rekisteröintilomakkeeseen ja merkitse ne määrittävän viranomaisen tiedoksi.

- Pyydä lasta arvioimaan tarkemmin erityisiä menettelytarpeita.

Jotta lapsen etu otettaisiin ensisijaisesti huomioon turvapaikkamenettelyn kaikissa vaiheissa, pyydä lasta arvioimaan menettelytarpeita tarkemmin. Tämä lisäarviointi toteutetaan monialaisena harjoituksena, johon osallistuu asiantuntijoita, jotka ovat saaneet asiaankuuluvan koulutuksen työskennellä lasten kanssa määrittävässä viranomaisessa tai jotka edustavat muita asiaankuuluvia viranomaisia kansallisen käytännön mukaan.

- Pyydä lasta arvioimaan erityiset vastaanottotarpeet.

Varmista, että lapsi on sopivassa paikassa. Asianmukaisiin tiloihin voisi kuulua muun muassa oleskelu aikuisen sukulaisen tai sijaisperheen luona tai oleskelu majoituskeskuksessa, jossa on alaikäisiä koskevia erityissäännöksiä tai muita alaikäisille soveltuvia asuntoja. Jos tunnistat muita haavoittuvuuksia ilman huoltajaa olevan alaikäisen lisäksi, esimerkiksi terveyteen tai mielenterveyteen liittyviä seikkoja tai traumaattisia tapahtumia aiemmin, lähetä hakija arviointiin/ seurantaan koskien erityisiä vastaanottotarpeita ⁽³²⁾.

- Huomioi kaikissa EU+-maissa oleskelevat lapsen perheenjäsenet.

Harkitse mahdollisuutta, että ilman huoltajaa olevalla lapsella voi olla perheenjäseniä tai sukulaisia jo maassa tai toisessa EU+-maassa. Huomioi myös mahdollisuus, että lapsi on erotettu perheenjäsenistä matkustettaessa. Kirjaa nämä seikat hakijan asiakirja-aineistoon ja merkitse ne

⁽³¹⁾ Lisätietoja tietojen antamisesta lapsille on Euroopan neuvoston ohjeaiheessa [How to convey child-friendly information to children in migration: A handbook for frontline professionals](#), Strasbourg, 2018.

⁽³²⁾ Lisätietoja on EASON julkaisussa [EASON ohjeet ilman huoltajaa olevien lasten vastaanotto-olosuhteista: toimintaa koskevat vaatimukset ja indikaattorit](#), Euroopan unionin julkaisuisto, Luxemburg, 2018.

määrittäville viranomaisille ja vastaanottoviranomaisille. Muista merkitä nämä seikat kansalliseen Dublin-yksikköön, jos yksikkö ei kuulu määrittävään viranomaiseen.

- Ohjaa lapsi tarvittaessa perheen jäljitystoimenpiteisiin.

Samalla kun kirjaat perheenjäsenten tai sukulaisten henkilötiedot, kysy myös heidän yhteystietonsa ja nykyinen osoitteensa perheen jäljittämistä varten. Jos lapsi antaa nämä tiedot, voit merkitä ne määrittävälle viranomaiselle ja/tai vastaanottoviranomaiselle kansallisen käytännön mukaisesti ⁽³³⁾.

- Huomioi kaikki asiat, jotka edellyttävät välitöntä lähetteen lähettämistä.

Muista viitata kaikkiin akuutteihin tarpeisiin, kuten vakaviin terveydellisiin olosuhteisiin, tai välittömiin turvallisuusnäkökohtiin, kuten ihmiskauppatilanteisiin, ja tukea annetaan välittömästi rekisteröinnin jälkeen käyttäen kansallisen käytännön mukaisia lausuntopyyntöjä.

Muista

Mahdolliset Dublin-tapaukset.

- Dublin III -asetuksessa säädetään mekanismista, jolla varmistetaan, että kansainvälistä suojelua koskeva hakemus käsitellään vain yhdessä EU+-maassa. Siinä vahvistetaan perusteet sen arvioimiseksi, voisiko hakija kuulua Dublin-menettelyyn.
- Tehtäväsi on etsiä aktiivisesti tietoja hakijan lausunnoista, tositteista tai tiedoista, jotka ovat saatavilla eri tietokannoista, kaikista Dublin III -asetuksessa esitettyihin kriteereihin liittyvistä seikoista.
- Tehtäväsi on antaa hakijalle perustiedot Dublinin kriteereistä, jotta hän voi antaa sinulle kaikki tarvittavat tiedot.
- Tapaukset, joissa hakijat voivat kuulua Dublin-menettelyyn – vaikka merkit eivät olisikaan selkeitä tai ilmeisiä – olisi saatettava mahdollisimman pian Dublin-yksikön käsiteltäväksi. Tämä johtuu siitä, että Dublin-menettely on toteutettava lyhyessä ajassa turvapaikkamenettelyn alussa.

Haavoittuvassa asemassa olevat hakijat.

- Rekisteröijän rooli on ratkaisevan tärkeä tunnistettaessa hakijoita, joilla on erityisiä menettely- ja/tai vastaanottotarpeita, mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tämä on tehtävä sen varmistamiseksi, että hakijoille annetaan riittävästi tukea, jotta he voivat hyötyä oikeuksistaan ja noudattaa velvollisuuksiaan.
- Sinun on tarkkailtava ennakoivasti erityistarpeita hakijan antamien lausuntojen ja todistusasiakirjojen perusteella. Tutki edelleen epäsuoria käyttöaiheita, jotka liittyvät esimerkiksi hakijan käyttäytymiseen, tunteisiin tai ajatteluprosesseihin.

⁽³³⁾ Lisätietoja perheiden jäljittämisestä on asiakirjassa [Practical Guide on Family Tracing](#), Valletta, 2016.

- Sinun tehtäväsi on myös tarjota hakijalle välitöntä tukea rekisteröinnin aikana, jotta hakijan on helpompi esittää asiaankuuluvat tiedot. Keinoja tähän ovat viestintätyylin mukauttaminen tilanteeseen, luottamuksellisuuden varmistaminen, tiedottaminen erityistarpeet huomioivalla tavalla, tarvittavien logististen järjestelyjen tekeminen ja rekisteröintipuhuttelun ajoittaminen erikoislääkärin kanssa.
- Hakijan on tarvittaessa kirjattava hakijan asiakirja-aineistoon tiedot erityistarpeista ja toimitettava nämä tiedot asianomaisille sidosryhmille, annettava hakijalle tietoja saatavilla olevasta avusta ja pyydyttävä hakijaa tukemaan erityistarpeita tai arvioimaan niitä tarkemmin.

Ilman huoltajaa olevat lapset

- Ilman huoltajaa oleva lapsi on lapsi, joka saapuu EU+-maan alueelle ilman, että hänen mukanaan on aikuinen, joka on vastuussa lapsesta joko lain tai kyseisen EU+-maan käytännön nojalla ja niin kauan kuin häntä ei tosiasiallisesti oteta kyseisen henkilön hoitoon. Siihen kuuluvat myös kaikki alaikäiset, jotka jäävät ilman huoltajaa heidän saapumisensa jälkeen.
- Erityistakeita sovelletaan sen varmistamiseksi, että ilman huoltajaa olevat alaikäiset voivat hyötyä oikeuksistaan ja noudattaa velvollisuuksiaan.
- Toimivaltaisen elimen olisi nimitettävä edustaja mahdollisimman pian avustamaan ja edustamaan lasta turvapaikkamenettelyssä lapsen edun turvaamiseksi ja lapsen oikeustoimikelpoisuuden käyttämiseksi.
- On erittäin tärkeää olla erityisen herkkä kaikille erityistarpeita koskeville lisäindikaattoreille.
- Hakija voidaan tunnistaa lapseksi saatavilla olevan näytön (asiakirjojen ja lausuntojen) analyysin perusteella. Jos ikävaatimuksesta on huomattavia epäilyksiä, voidaan tehdä ikäarviointi.
- Ilman huoltajaa olevaa lasta koskevaa hakemusta jätettäessä on otettava huomioon seuraavat toimenpiteet:
 - o Jos sitä ei ole jo tehty, järjestä edustajan nimittäminen.
 - o Anna lapselle ja edustajalle tietoa turvapaikkamenettelystä ja saatavilla olevasta tuesta.
 - o Anna tietoja saatavilla olevan oikeusavun saatavuudesta kansallisen rakenteen mukaisesti.
 - o Kehota lasta esittämään näkemyksensä kaikista häntä koskevista asioista.
 - o Ilmoita määrittävälle viranomaiselle erityisten menettelyllisten takeiden tarpeesta.
 - o Kehota lasta arvioimaan tarkemmin erityisiä menettelytarpeita.
 - o Kehota lasta arvioimaan erityiset vastaanottotarpeet.
 - o Pane merkille kaikki lapsen perheenjäsenet, jotka ovat läsnä kaikissa EU+-maissa.
 - o Ilmoita lapselle tarvittaessa perheen jäljitystoimenpiteistä.
 - o Huomioi ja merkitse mahdolliset välitöntä lähettämistä vaativat seikat.

VI. Asiakirja, jolla todistetaan kansainvälisen suojelun hakijan asema

A. Asiakirjan tiedot

Hakijalle on kolmen päivän kuluessa hakemuksen jättämisestä toimitettava maksuton **asiakirja tai turvapaikanhakijan kortti**. Tämä kortti todentaa, että henkilö on kansainvälistä suojelua hakeva henkilö, ja todistaa, että hänellä on lupa jäädä EU+-maan alueelle siksi ajaksi, kun hänen hakemustaan käsitellään (ks. vastaanottodirektiivin 6 artiklan 1 kohta) ⁽³⁴⁾. Asiakirjassa voi olla hakijan kasvokuva tunnistamista varten. Petosten ehkäisemiseksi ja myös sen varmistamiseksi, että valokuva on viimeaikainen ja laadukas, on suositeltavaa, että hakijan kasvokuva otetaan asiakirjan antavan viranomaisen toimesta sen sijaan, että hakijaa pyydetäisiin toimittamaan valokuva.

Asiakirja on väliaikainen todistus hakijalle, joka asuu EU+-maan alueella, ja siinä vahvistetaan hakijan oikeudet nauttia muista kansainvälistä suojelua hakeville myönnettyistä oikeuksista. Asiakirjassa ei kuitenkaan vahvisteta hakijan henkilöllisyyttä.

Asiakirjan on oltava voimassa niin kauan kuin hakijalla on lupa oleskella EU+-maassa. Asiakirjassa mainittu voimassaoloaika ei saa kattaa koko tutkintojaksoa. Viranomaisten on toteutettava toimenpiteitä, jotta hakija voi helposti uusia asiakirjan.

Asiakirjaan sisällytettävät tiedot

Vastaanottodirektiivin 6 artiklan mukaisesti asiakirjassa olisi

- todettava, että hakija on kansainvälistä suojelua hakeva hakija;
- todistettava, että hakijalla on oikeus oleskella EU+-maassa tutkimusmenettelyä odotettaessa;
- ilmoitettava hakijan nimi;
- viitattava mahdollisiin liikkumisrajoituksiin valtion alueella.

Lisätietoja, jotka voidaan sisällyttää asiakirjaan

Kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaan asiakirjaan voisi sisältyä

- yksilöllinen rekisteröintinumero ja/tai tapausnumero;
- kasvokuva;
- muut tunnistetiedot hakijan nimen lisäksi, kuten syntymäaika ja -paikka;
- asuinpaikka ja yhteystiedot vastaanottavassa maassa;
- voimassaoloaika;
- hakemuksen saapumispäivä ja/tai rekisteröintipäivä;
- yksilöllinen sarjanumero;
- hakijan allekirjoitus;
- hakijan hallussa olevat henkilöasiakirjat;
- tiedot perheestä tai alaikäisistä lapsista;

⁽³⁴⁾ Viranomaiset voivat päättää olla myöntämättä hakijan korttia, jos hakija on säilössä tai kun hän tutkii rajalla tehtyä kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta (vastaanottodirektiivin 6 artiklan 2 kohta).

- menettelyn kieli tai tulkkauksen tarve tietyllä kielellä;
- työlupaa koskevat tiedot;
- asiakirjan antanut viranomaisinen;
- myöntämisspäivä ja -paikka.

Asiakirjojen väärentämisen estämiseksi on suositeltavaa, että jokaisessa kortissa on **näkyviä ja erityisiä turvaominaisuuksia**.

Hyvä käytäntö

Jotta hakijat ja palveluntarjoajat voisivat olla täysin tietoisia hakijoiden oikeuksista ja eduista, lisää asiakirjaan tietoja hakijan oikeuksista ja etuuksista.

Hyvä käytäntö

Hakijoilla on oltava käytössään aikataulujärjestelmä, jolla varmistetaan, että hakijoille ilmoitetaan ajankohta, jona he pääsevät henkilökohtaiseen puhutteluun jättämisvaiheen lopussa. Puhuttelun päivämäärä, kellonaika ja paikka voidaan ilmoittaa kirjallisesti yhdessä asiakirjan tai hakijan kortin kanssa.

Tämä käytäntö tekee turvapaikkamenettelystä hakijalle avoimemman ja ennakoitavamman sekä auttaa säilyttämään hakijan ja turvapaikkaviranomaisen välisen yhteyden siinä mielessä, että hakija ei poistu virastosta tietämättä seuraavan vaiheen ajankohtaa. Se myös välttää ongelmia henkilökohtaisen puhuttelun kutsumisessa, jos kutsu lähetetään myöhemmin.

Koska hakemuksen rekisteröinnin ja tutkinnan voivat suorittaa eri viranomaiset, henkilökohtaisen puhuttelun ajoittaminen jättämisvaiheessa ei välttämättä ole aina mahdollista. Vaihtoehtona henkilökohtaisen puhuttelun tarkan aikataulun laatimiselle hakijalle voidaan antaa likimääräinen ajanjakso, jolloin henkilökohtaisen puhuttelun odotetaan tapahtuvan, määrittävän viranomaisen toimittamien arvioiden perusteella. Joka tapauksessa on erittäin tärkeää säilyttää hakijan luottamus turvapaikkamenettelyyn ja siihen, että annetut tiedot ovat luotettavia.

B. Asiakirjan voimassaolo

Useimmat EU+-maat myöntävät hakijan kortin tietyksi ajaksi, minkä jälkeen kortti uusitaan, jos hakijalla on tuolloin edelleen lupa jäädä maahan. Hakijoille on tiedotettava asiakirjan uusimisen tärkeydestä ja keinoista. Uusimiselle ei pitäisi asettaa suhteettomia hallinnollisia vaatimuksia, jotta asiakirjan voimassaoloon liittyvät rajoitukset eivät vaikuta kielteisesti tai lisää ylimääräisiä vaiheita tiettyjen oikeuksien saatavuuteen turvapaikkamenettelyn ollessa vireillä. Kansallisista järjestelyistä riippuen voidaan ottaa huomioon seuraavat näkökohdat.

- Jos rekisteröinti ja hakemuksen jättäminen tehdään erikseen, vastaava asiakirja voidaan antaa rekisteröintihetkellä, joka on voimassa hakemuksen jättämispäivään asti.
- Voimassaoloaikaa voidaan mukauttaa tutkimusprosessin konkreettisten olosuhteiden mukaan, esimerkiksi Dublin III -asetuksen soveltamisalaan kuuluvien siirtojen määräaikoihin, nopeutettuihin tutkimusmenettelyihin tai odotettuun aikaan saada kansainvälistä suojelua koskeva päätös tavanomaisessa tutkimusmenettelyssä.

- Asiakirjan uusiminen tarjoaa mahdollisuuden olla yhteydessä hakijaan. Se voi tarjota hakijoille mahdollisuuden päivittää osoitteensa ja yhteystietonsa, toimittaa hakemuksensa tueksi lisäasiakirjoja ja esittää menettelyyn liittyviä kysymyksiä.
- Asiakirjan uusimiseen kuluva aikaa saatetaan käyttää indikaattorina siitä, onko hakija todennäköisesti pakenemassa. Uusiminen voi myös olla mahdollisuus oikaista annettuja tietoja tai antaa hakijalle lisätietoja tapauksessa, jossa hakija hänestä riippumattomista syistä johtuen on jäänyt pois henkilökohtaisesta puhuttelusta. Tiedot voivat sisältää tapoja, joilla hakija voi ilmaista edelleen kiinnostuksensa turvapaikkamenettelyyn.

C. Tiedottaminen asiakirjasta

Kun hakijoille toimitetaan asiakirja, jossa todistetaan heidän asemansa, heille olisi ilmoitettava seuraavista seikoista:

- heidän velvollisuutensa pitää asiakirja mukanaan koko ajan;
- vaiheet, joita on noudatettava, jos asiakirja on vahingoittunut tai kadonnut;
- seuraukset siitä, että asiakirjaa ei ole uusittu kansallisen käytännön mukaisesti ilman perusteltua syytä.

Muista

- Jokaiselle hakijalle olisi toimitettava asiakirja tai turvapaikanhakijan kortti kolmen päivän kuluessa hakemuksen jättämisestä.
- Asiakirja todistaa, että henkilö on kansainvälistä suojelua hakeva henkilö, ja todistaa, että hän saa oleskella EU+-maan alueella hakemusta tutkittaessa.
- Hakijalle on toimitettava voimassa oleva asiakirja koko tutkimusjaksolta. Kansallisesta käytännöstä riippuen asiakirja voidaan toimittaa vain tietyksi ajaksi, jonka jälkeen hakijan on uusittava se.
- Sinun tulisi antaa hakijalle tieto siitä, että hän on velvollinen pitämään asiakirjan aina mukanaan. Hänelle on annettava tarvittaessa tietoa myös asiakirjan voimassaoloajasta ja mahdollisesta uusimatta jättämisestä aiheutuvista seurauksista.

VII. Myöhempien hakemusten rekisteröinti

Myöhempien hakemusten määritelmä (turvapaikkamenettelydirektiivin 2 artiklan q kohta)

'Myöhemmällä hakemuksella' tarkoitetaan kansainvälistä suojelua koskevaa uutta hakemusta, joka tehdään sen jälkeen, kun aiemmasta hakemuksesta on tehty lainvoimainen päätös, mukaan lukien tapaukset, joissa hakija on nimenomaisesti peruuttanut hakemuksensa, ja tapaukset, joissa määrittävä viranomainen on hylännyt hakemuksen, joka on implisiittisesti peruutettu 28 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Kun rekisteröit uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, tarkista tietokannasta, onko hakija aiemmin jättänyt muita kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia.

Jos tietokannasta käy ilmi, että hakemus on jo jätetty ja menettely on vielä vireillä (eli lopullista päätöstä ei ole tehty), uutta hakemusta ei kannata rekisteröidä. Sen sijaan hakijalle on ilmoitettava mahdollisuudesta esittää uusia tosiseikkoja tai olosuhteita osana vireillä olevaa hakemusta edellyttäen, että tämä on kansallisen lainsäädännön mukaisesti mahdollista. Nämä tiedot voidaan toimittaa hakemuksen käsittelystä vastaavalle viranomaiselle (joko määrittävä viranomaiselle tai tuomioistuimelle).

Jos edellisestä hakemuksesta on tehty lopullinen päätös (joko kielteinen tai toissijaisen suojelun myöntävä päätös), uusi hakemus rekisteröidään myöhempänä hakemuksena.

Myöhemmässä hakemuksessa määrittävä viranomainen suorittaa alustavan tutkimuksen arvioidakseen, onko uusia seikkoja tai havaintoja esitetty tai esitetty ja lisäävätkö nämä seikat merkittävästi sitä todennäköisyyttä, että hakija voi saada kansainvälistä suojelua. Hakijan rekisteröinnin yhteydessä toimittamat lausunnot ja asiakirjatodisteet ovat tärkeitä hakemuksen alustavaan käsittelyyn vaikuttavia tekijöitä. On tärkeää, että kaikki uudet elementit ja tositteet kirjataan hyvin rekisteröintivaiheessa, koska on mahdollista, että henkilökohtaista puhuttelua ei järjestetä myöhempää hakemusta varten ⁽³⁵⁾.

Alustavassa tarkastelussa päätellään, että myöhemmin jätetty hakemus voidaan ottaa käsiteltäväksi tai sitä ei oteta käsiteltäväksi. Jos uudet seikat tai muut havainnot lisäävät merkittävästi kansainvälistä suojelua saavan hakijan todennäköisyyttä saada kansainvälistä suojelua, hakemus voidaan hyväksyä ja tutkintamenettelyä jatketaan. Jos hakija ei toimittanut tällaisia uusia tietoja tai jos tällaisia uusia havaintoja ei ilmennyt, hakemusta ei oteta käsiteltäväksi ja tutkimusmenettely päättyy.

Esiselvitysmenettelyn erityispiirteet huomioon ottaen hakijalle on toimitettava seuraavat tiedot:

- mikä on myöhempi hakemus (eli ei mahdollisuutta hakea muutosta edelliseen päätökseen, mutta mahdollisuus esittää merkityksellisiä uusia seikkoja);
- noudatettavan tutkintamenettelyn tyyppi (alustava tarkastus mukaan luettuna);
- mitä uusilla tekijöillä ja havainnoilla tarkoitetaan;
- miten ja missä uudet tiedot ja asiakirjat on toimitettava ja milloin ne on toimitettava;

⁽³⁵⁾ Turvapaikkamenettelydirektiivin 42 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti "Jäsenvaltiot voivat säätää kansallisessa lainsäädännössään [...] alustavaa tutkintaa koskevista säännöistä. Näissä säännöissä voidaan muun muassa [...] sallia alustavan tutkinnan suorittaminen pelkästään kirjallisen aineiston perusteella ilman henkilökohtaista puhuttelua [...]."

- että hakijan on toimitettava yksityiskohtaiset tiedot siitä, miksi uusia osia ei ole toimitettu aikaisemmin ja miten uudet osat soveltuvin osin liittyvät aiempiin hakemuksiin;
- mahdollisuus olla käyttämättä uutta henkilökohtaista puhuttelua kansallisesta lainsäädännöstä riippuen;
- jos mahdollista, tutkintamenettelyn aikataulu kansallisen käytännön mukaisesti.

Jos henkilökohtaista puhuttelua ei järjestetä, tulkkipalvelua voidaan tarjota rekisteröintiprosessin aikana, ja sitä voidaan käyttää uusien elementtien toimittamiseen käytettyjen lomakkeiden kääntämiseen myöhemmän hakemuksen osana.

Hakijoille on ilmoitettava myös seuraavista mahdollisista oikeuksiensa rajoituksista alustavan tarkastelun aikana, jota voidaan soveltaa kyseisessä EU+-maassa.

- Oikeutta oleskella EU+-maassa voidaan rajoittaa tietyin edellytyksin (turvapaikkamenettelydirektiivin 9 artiklan 2 kohta, 41 artikla ja 46 artiklan 6–8 kohta). Oikeus oleskella EU+-maassa tutkimusmenettelyn aikana on yleinen sääntö, jota voidaan rajoittaa, jos hakija on jo hyötynyt vähintään kahden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen (eli ensimmäisen hakemuksen ja ensimmäisen hakemuksen) tutkimisesta, jos hakemus hylättiin. Jos oleskeluoikeutta rajoitetaan, määrittävän viranomaisen on myös varmistettava, että maastapoistamispäätös ei loukkaa *palauttamiskiellon* periaatetta. Päätös siitä, että hakijalla ei ole oikeutta jäädä, voidaan antaa hakemuksen rekisteröintihetkellä.
- Oikeutta aineellisiin vastaanotto-olosuhteisiin voidaan vähentää tai oikeus voidaan peruuttaa (vastaanottodirektiivin 20 artiklan c alakohta). EU+-maat voivat vähentää tai peruuttaa aineellisia vastaanotto-olosuhteita (asuminen, ruoka ja vaatetus), jos hakija on jättänyt myöhemmän hakemuksen. Tämä tarkoittaa, että hakijalla ei saa olla oikeutta majoitukseen tai muuhun aineelliseen apuun myöhemmän hakemuksen tutkinnan aikana.

On suositeltavaa käyttää rekisteröintilomaketta, joka on suunniteltu erityisesti myöhempiä hakemuksia varten ja jossa hakijaa pyydetään toimittamaan hakemuksen perusteena olevat uudet tiedot ja mahdolliset henkilötietoja koskevat päivitykset. Erityisiin aloihin voivat kuulua tiedot, joihin alustava tarkastelu perustuu, mukaan lukien aiempiin hakemuksiin kuulumattomat uudet seikat, tarvittaessa näiden seikkojen suhde aiempiin turvapaikkahakemuksiin ja mahdollisesti syyt, joiden vuoksi näitä seikkoja ei mainittu aiemmin.

Lisätietoja turvapaikkahakemuksen yhteydessä esitettävistä kysymyksistä on liitteessä 1 [”Rekisteröintikentät”](#).

Erityisen haasteellisia ovat tilanteet, joissa palautusprosessin aikana tehdään myöhempi hakemus, erityisesti silloin, kun hakemuksia tehdään ainoastaan käynnissä olevan maastapoistamisprosessin viivyttämiseksi tai turhauttamiseksi. Kaikissa näissä tapauksissa on kuultava määrittävää viranomaista. Näin ollen on hyvä käytäntö luoda suoria viestintälinjoja maastapoistamisesta vastaavien viranomaisten, rekisteröinnistä vastaavien viranomaisten ja määrittävän viranomaisen välille, lähettää mahdolliset myöhemmät hakemukset suoraan ennen palauttamispäätöksen täytäntöönpanoa ja sallia alustavan tutkinnan välitön käsittely.

Asiaan liittyvä EASOn työkalu

EASO Practical Guide on Subsequent Applications -oppaassa on työkaluja myöhempien hakemusten tutkimiseen, mukaan lukien näkökohdat, jotka on otettava huomioon myöhempiä hakemuksia tehtäessä, rekisteröitäessä ja jätettäessä. Oppaassa selitetään, mikä on myöhempi hakemus ja mitä tarkoitetaan ”uusilla elementeillä”, jotka voidaan toimittaa myöhemmän hakemuksen tueksi. Lisäksi siinä selitetään myöhempien hakemusten alustavaan käsittelyyn liittyvät erityiset menettelysäännöt ja tarkastellaan erityistilanteita, joissa myöhempi hakemus saatetaan jättää.

Tämän oppaan käännökset ovat saatavilla [EASOn verkkosivuilla](#).

Muista

- Tarkista tietokannasta, onko hakija tehnyt aikaisemman hakemuksen ennen uuden hakemuksen jättämistä.
- Myöhemmän hakemuksen pääpaino on uusilla elementeillä. Hakijan on kerättävä tietoja uusista osatekijöistä, joita ei ole sisällytetty edellisiin hakemuksiin, ja syyt, joiden vuoksi näitä osatekijöitä ei ole esitelty aiemmin.
- Hakijalle on annettava tietoa myöhemmästä hakemuksesta ja uusista seikoista, noudatettavasta menettelystä, siitä, miten hakemuksen tueksi toimitetaan uusia elementtejä alustavan tutkinnan aikana, sekä mahdollisista rajoituksista heidän oikeuksiinsa menettelyn aikana.

VIII. Tietojen varmentaminen

IV luku ”[Rekisteröintitietojen kerääminen](#)” -osiossa esitetään, minkälaisia tietoja olisi kerättävä (suullisesti ja kirjallisesti) lausuntojen ja hakijan rekisteröintimenettelyn aikana toimittamien asiakirjojen avulla.

Tässä luvussa keskitytään eri tietokantoihin ja välineisiin, joita voidaan käyttää rekisteröintimenettelyn aikana kerättyjen tietojen todentamiseen. Rekisteröijänä voit suorittaa tietyn tyyppisiä varmuuksia, kun taas toisten osalta tiedosto on lähetettävä erityisyksikköön tai -viranomaiselle. Eri tietokantojen käyttöoikeuksien mukaan voit tutustua Eurodac-tietokannan ja poliisitietojen tuloksiin ennen rekisteröintipuhuttelua. Tämä voi määrittää, onko hakija aiemmin hakenut kansainvälistä suojelua vai saapunut laittomasti toiseen EU+-maahan. Se voi myös määrittää, onko hakijalla rikosrekisteriä vai onko hakijalla voimassa kansainvälisiä/eurooppalaisia pidätysmääräyksiä. Voit myös kysyä viisumitietojärjestelmästä, onko hakija tehnyt viisumihakemuksia Schengen-alueelle. Muita keinoja tietojen todentamiseen rekisteröintiprosessin aikana ovat muun muassa henkilöllisyysasiakirjojen todentaminen, kieli-analyysi, perheyhteyksien todentaminen ja sosiaalisen median sisältöhaut.

A. Eurooppalainen tietokanta turvapaikanhakijoiden sormenjälkien vertailua varten

Eurodac-järjestelmä on EU:n turvapaikka-asioiden sormenjälkitietokanta, joka on perustettu Eurodac-asetuksella. Tietokannan avulla EU+-maiden on helpompi määrittää, mikä maa on vastuussa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä.

Kun henkilö hakee kansainvälistä suojelua jossakin EU+-maassa, hänen sormenjälkensä otetaan ja siirretään Eurodac-keskusjärjestelmään 72 tunnin kuluessa. Järjestelmä sisältää kaikkien vähintään 14-vuotiaiden kansainvälistä suojelua hakevien sormenjälkitiedot. Sormenjälkitietoja säilytetään enintään 10 vuotta. Keskusjärjestelmä sisältää myös tietoja vähintään 14-vuotiaista henkilöistä, joiden sormenjäljet on otettu EU:n ulkorajojen epäsäännöllisen ylittämisen yhteydessä ja joita säilytetään 18 kuukauden ajan.

Järjestelmä mahdollistaa sen, että voidaan selvittää, onko hakija hakenut kansainvälistä suojelua tai onko hänet otettu kiinni toisessa EU+-maassa ulkorajan laittoman ylittämisen yhteydessä. Jos järjestelmästä löytyy henkilön sormenjälkiä, voit käyttää myös seuraavia tietoja:

- EU+-maa, johon hakija on aiemmin saapunut tai jossa hakija on aiemmin asunut;
- kiinnioton paikka ja päivämäärä;
- hakijan sukupuoli;
- EU+-maan käyttämä viitenumero;
- sormenjälkien ottamispäivä.

Kansainvälistä suojelua hakevien osalta lisätietoja voivat olla seuraavat:

- kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen paikka ja päiväys;
- tarvittaessa tiedot Dublin III -asetuksen mukaisesta siirrosta maasta toiseen ja tarkemmin sanottuna siirron jälkeisestä saapumispäivästä;

- tarvittaessa tiedot lähtemisestä EU+-maiden alueelta joko hakijan omasta aloitteesta tai maastapoistamismääräyksen perusteella ja tarkemmin sanottuna lähtöpäivästä;
- jos EU+-maa päättää ottaa vastuun hakemuksen käsittelystä soveltamalla Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdan harkinnanvaraista lauseketta, päivämäärä, jolloin päätös hakemuksen käsittelystä tehtiin.

EU+-maa nimeää toimivaltaiset viranomaiset, joilla on valtuudet pyytää Eurodac-tietojen vertailua ja joilla on pääsy järjestelmään tallennettuihin sormenjälkitietoihin. Euroopan komissio julkaisee luettelon toimivaltaisista viranomaisista ⁽³⁶⁾. Jos sinulla ei ole lupaa pyytää tietoja, voit ottaa käyttöön lausuntopyyntömekanismi, jonka avulla voit tarkistaa, onko hakija tehnyt aikaisemman hakemuksen tai onko hänet otettu kiinni toisessa EU+-maassa.

B. Viisumitietojärjestelmä

Viisumitietojärjestelmä perustettiin vuonna 2004 tehdyllä neuvoston päätöksellä ⁽³⁷⁾. Sillä luotiin keskitetty tietojärjestelmä lyhytaikaista viisumia koskeviin hakemuksiin liittyville päätöksille, jotka liittyvät hakemuksiin, joissa tarkoituksena on vieraila Schengen-alueella tai kulkea Schengen-alueen kautta. Järjestelmä sisältää näin ollen tietoja lyhytaikaisista viisumihakemuksista Schengen-maihin. Tietoja pitkäaikaisista viisumeista tai Schengen-alueen ulkopuolisiin EU:n jäsenvaltioihin Bulgariaan, Kroatiaan, Kyprokseen, Irlantiin ja Romaniaan suuntautuvista viisumeista ei ole saatavilla. VIS-asetuksessa ⁽³⁸⁾ määritellään edelleen viisumitietojen vaihtoa koskevat vastuut ja säännöt.

Viisumitietojärjestelmän tavoitteet

VIS-järjestelmällä on seuraavat tarkoitukset:

- helpottaa rajavartijoiden suorittamaa viisumien nopeampaa ja tarkempaa tarkastusta ja sellaisten henkilöiden tunnistamista, joilla ei ole asiakirjoja Schengen-alueella;
- helpottaa petosten torjuntaa ja ehkäistä mahdollisimman edullisen viisumikohtelun etsimistä;
- helpottaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastaavan EU+-maan määrittämistä ja hakemuksen tarkasteluprosessia;
- edistää EU+-maiden sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvien uhkien ehkäisemistä.

⁽³⁶⁾ [Komissiolle ilmoitettujen toimivaltaisten viranomaisten luettelo](#) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 603/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi sekä jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ja Europolin esittämistä, Eurodac-tietoihin lainvalvontatarkoituksessa tehtäviä vertailuja koskevista pyynnöistä sekä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1077/2011 muuttamisesta (uudelleenlaadittu), EUVL C 45, 8.2.2021, s. 1, 43 artiklan mukaisesti.

⁽³⁷⁾ [Neuvoston päätös 2004/512/EY, tehty 8 päivänä kesäkuuta 2004](#), viisumitietojärjestelmän (VIS) perustamisesta, EUVL 213, 15.6.2004, s. 5.

⁽³⁸⁾ [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EY\) N:o 767/2008](#), annettu 9 päivänä heinäkuuta 2008, viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta (VIS-asetus) (EUVL L 218/60, 13.8.2008, s. 60).

Viisumitietojärjestelmän tiedot

Järjestelmä sisältää tietoja ja päätöksiä lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevista hakemuksista Schengen-alueella.

VIS sisältää seuraavat tietoluokat:

- hakijaa ja haettuja, myönnettyjä, evättyjä, mitätöityjä, peruutettuja tai pidennettyjä viisumeja koskevat aakkosnumeeriset tiedot;
- valokuvat;
- sormenjälkitiedot;
- linkit aiempiin rekisteröityihin hakemuksiin ja linkit niiden henkilöiden hakemustiedostoihin, joiden kanssa hakija matkusti (jos hakija matkusti ryhmässä).

Määrittävä viranomainen voi tutustua tiettyihin viisumitietojärjestelmään tallennettuihin tietoihin. Tarkasteltavien tietojen tyyppi vaihtelee sen mukaan, onko viranomaisen tarkoituksena määrittää hakemuksen käsittelystä vastaava EU+-maa vai onko se itse vastuussa hakemuksen käsittelystä.

VIS-tietohaku hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan EU+-maan määrittämiseksi ⁽³⁹⁾

Jos haku osoittaa, että viisumin voimassaolo on päättynyt enintään kuusi kuukautta ennen hakemuksen päivämäärää ja/tai viisumin voimassaoloa on jatkettu enintään kuusi kuukautta ennen hakemuksen päivämäärää, voidaan tutustua seuraaviin tietoihin:

- hakemuksen numero;
- viisumin myöntänyt tai laajentanut viranomainen ja jos viranomainen on myöntänyt viisumin toisen EU+-maan puolesta;
- hakijan perusbiodata (sukunimi, etunimi, syntymäaika, sukupuoli, syntymäpaikka, nykyinen kansalaisuus ja syntymäaika);
- matkustusasiakirjan/matkustusasiakirjojen tyyppi ja numero sekä myöntävän maan kolmikirjaiminen koodi;
- viisumin tyyppi;
- viisumin voimassaoloaika;
- suunnitellun oleskelun kesto;
- valokuvat;
- linkitettyjen hakemustiedostojen perusbiodata puolisoista ja lapsista.

⁽³⁹⁾ VIS-asetuksen 21 artikla.

Hakemustietojen tutkiminen viisumitietojärjestelmästä ⁽⁴⁰⁾

Jos haku osoittaa, että myönnetty viisumi on tallennettu viisumitietojärjestelmään, voidaan tutustua seuraaviin tietoihin:

- hakemuksen numero;
- hakijan perusbiodata (sukunimi, etunimi, syntymäaika, sukupuoli, syntymäpaikka, nykyinen kansalaisuus ja syntymäaika);
- matkustusasiakirjan/matkustusasiakirjojen tyyppi ja numero sekä myöntävän maan kolmikirjaiminen koodi;
- matkustusasiakirjojen voimassaolon päättymispäivä, matkustusasiakirjojen myöntänyt viranomainen ja asiakirjan/asiakirjojen myöntämispäivä;
- valokuvat;
- tiedot, jotka on tallennettu kaikista myönnettyistä, mitätöidyistä tai peruutetuista viisumeista tai joiden voimassaoloaika pidennetään;
- linkitettyjen hakemustiedostojen perushenkilötiedot puolisoista ja lapsista.

Miten tietokannassa olevia tietoja voidaan käyttää rekisteröintimenettelyn aikana?

VIS-järjestelmän tarkoituksena on muun muassa tarkastella kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta ja määrittää hakemuksen käsittelystä vastaava EU+-maa. Toimivaltaisilla turvapaikkaviranomaisilla on pääsy viisumitietojärjestelmän sormenjälkitietoihin näitä kahta tarkoitusta varten.

Haku tehdään ensisijaisesti vertaamalla kansainvälistä suojelua hakeneelta henkilöltä kerättyjä sormenjälkitietoja viisumia hakeneiden sormenjälkitietoihin. Näin ollen sormenjälkitiedot voidaan yhdistää tunnistamista ja todentamista varten. Jos hakijan sormenjälkiä ei voida käyttää tai haku sormenjälkitietojen avulla epäonnistuu, haku voidaan tehdä myös seuraavilla tiedoilla:

- hakijan sukunimi tai sukunimi syntymähetkellä, etunimi (etunimet), sukupuoli tai päivämäärä, paikka ja/tai syntymämaa;
- hakijan nykyinen kansalaisuus tai syntymäaika;
- matkustusasiakirjan tyyppi ja numero, myöntävä viranomainen, myöntämispäivä ja/tai voimassaolon päättymispäivä.

Henkilön tunnistamisen lisäksi viisumitietojärjestelmä voi auttaa määrittämään mahdolliset aiemmat matkat Schengen-maihin, keräämään tietoja saadusta viisumista (myöntävä viranomainen, viisumin tyyppi, voimassaoloaika, aiotun oleskelun kesto jne.), tunnistamaan asiakirjat, joita käytetään viisumin pyytämiseen tai mahdollisten mukana olevien perheenjäsenten tunnistamiseen. Sen vuoksi on hyvä käytäntö suorittaa viisumitietojärjestelmässä haku, ennen kuin hakemuksen jättäminen on saatettu päätökseen, jotta voidaan tutustua mahdollisiin viisumihakemuksiin liittyviin tietoihin.

Hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaa EU+-maata määritettäessä viisumitietojärjestelmään tallennetut tiedot voivat osoittaa, että hakemuksen käsittelystä voisi olla vastuussa toinen EU+-maa, jos viisumi on myönnetty tai sitä on jatkettu tietyssä Schengen-maassa. Jos viisumihakemus hylättiin,

⁽⁴⁰⁾ VIS-asetuksen 22 artikla.

mitätöitiin tai peruutettiin tietyssä Schengen-maassa, tämä voi myös viitata mahdollisiin siteisiin tähän EU+-maahan, joita saatetaan tutkia tarkemmin Dublin III -asetuksen yhteydessä.

Viisumin hakemiseen ja Schengen-alueelle matkustamiseen vaaditaan matkustusasiakirja tai passi. VIS-tietokanta sisältää tiedot hakijoiden passinnumeroista sekä passin voimassaoloajasta ja voimassaolon päättymispäivästä. Jos hakija ilmoittaa rekisteröinnissä, että hänellä ei ole koskaan ollut passia hallussaan, mutta VIS-tietokannassa olevat tiedot osoittavat, että hän on luovuttanut passin viisumihakemuksen yhteydessä, kysy lisätietoja.

VIS-tietokanta yhdistää viisumihakemuksia varten kerätyt sormenjälkitiedot henkilötietoihin, jotka varmennetaan henkilöasiakirjalla. Voi käydä niin, että hakija saa viisumin ja matkustaa laillisesti tiettyyn maahan, mutta hakee sitten kansainvälistä suojelua samassa tai toisessa maassa toisella nimellä. Jos VIS-tietokantaan sisältyvät henkilötiedot eivät vastaa hakijan hakemuksen jättämisen ja rekisteröinnin aikana antamia tietoja, on kuultava hakijan syyt poikkeamiin.

VIS-tietokannassa voidaan antaa tietoja aiemmista matkoista Schengen-alueelle tai ilmoittaa oleskelusta alueella ennen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekemistä. Nämä tiedot yhdessä passien ja mahdollisten poistumisleimojen kanssa auttavat määrittämään, onko hakija hakenut kansainvälistä suojelua mahdollisimman pian maahan saapumisen jälkeen. Myös tiedot aiemmista oleskeluista Schengen-alueella voivat olla merkityksellisiä hakemuksen käsittelyn kannalta.

Viisumia haettaessa otetaan talteen myös digitaalinen valokuva. Hakijan esiintymiseen kuvassa voidaan kiinnittää huomiota, koska tietyissä olosuhteissa, esimerkiksi mahdollisissa ihmiskauppatilanteissa, rekisteröintitiedot voivat olla väärennetyjä. Voi myös käydä niin, että lapsi yrittää rekisteröityä aikuiseksi viisumihakemuksen aikana voidakseen matkustaa aikuisena Schengen-alueelle.

C. Asiakirjojen tarkastaminen

Rekisteröintimenettelyn aikana hakijoita pyydetään luovuttamaan hallussaan olevat asiakirjat, kuten henkilöllisyys- ja kansalaisuusasiakirjat, mutta myös muuntotyypiset asiakirjat, joilla voi olla merkitystä turvapaikkahakemuksen kannalta. Näitä voivat olla muun muassa ammatilliset asiakirjat, tuomioistuini- tai pidätysmääräykset, puolueiden jäsenkortit ja sotilasvihot.

Tehtäväsi on koota ja tallentaa ⁽⁴¹⁾ hakijan toimittamat tiedot eikä arvioida hakijan toimittamien asiakirjojen uskottavuutta tai aitoutta, ellei kansallisessa lainsäädännössä tai käytännössä toisin säädetä. Jos kuitenkin huomaat ongelmia toimitettujen asiakirjojen aitoudessa, tämä on hyvä merkitä tiedostoon.

Asiakirjan aitouden arvioinnin päätelmät voi olla tarpeen saada ennen tutkimusvaiheen alkua. On hyvä käytäntö ottaa käyttöön rekisteröintivaiheessa lähetemekanismi, jonka kautta lähetetyt asiakirjat voidaan lähettää asiakirjojen aitouden selvittämistä vastaavalle erikoistuneelle yksikölle tai viranomaiselle (esim. poliisille). Kansallisista järjestelyistä riippuen lausuntopyyntömekanismia voidaan soveltaa järjestelmällisesti kaikkiin toimitettuihin asiakirjoihin tai ainoastaan tiettyntyyppisiin asiakirjoihin (esimerkiksi henkilöllisyys- ja kansalaisuusasiakirjat tai asiakirjat, joilla on turvallisuusominaisuuksia) tai asiakirjoihin, joiden aitoudesta on ensi näkemältä epäilyksiä.

⁽⁴¹⁾ Lisätietoja hakijan toimittamien asiakirjojen keräämisestä ja tallentamisesta on IV luvussa "[Rekisteritietojen kerääminen](#)".

Erikoistunut henkilöstö arvioi asiakirjat teknisen tutkimuksen avulla ja tarkistaa, ovatko asiakirjat aitoja. Tällainen tutkimus voi koostua esimerkiksi vertailusta asiakirjatietokannan viiteasiakirjoihin tai rikosteknisen asiakirjatarkastuksen kanssa.

Kun päätelmänä on, että hakija on antanut väärän tai väärennetyn asiakirjan, hakijan näkökulmaa tuloksiin on kuultava. Kansallisessa lainsäädännössä säädetystä edellytyksistä riippuen hakijalle ei välttämättä ole mahdollista antaa väärää tai väärennettyä asiakirjaa takaisin. Väärennettyjen asiakirjojen esittäminen ei aina tarkoita sitä, että hakija yrittäisi käyttää turvapaikkamenettelyä väärin. Hakijat ovat saattaneet käyttää väärennettyjä asiakirjoja paetakseen alkuperämaastaan salakuljettajan tai muun henkilön välityksellä tai he saattavat saada väärää tietoa tarpeesta esittää tiettyjä asiakirjoja turvapaikkaviranomaisille. Siksi on olennaisen tärkeää kuulla hakijan näkökulma henkilökohtaisen puhuttelun aikana toteutettavan asiakirjatarkastuksen tulokseen.

D. Poliisitiedot

Turvapaikkamenettelyn yhteydessä sekä kansalliset poliisitiedot että Interpolin tiedot voivat olla merkittävä tietolähde monista asioista. Jos hakijan nimi on rikosrekisterissä, poliisin rekisteri voi antaa hyödyllistä tietoa paitsi hakijan rikosrekisteristä myös mahdollisesti hakijan henkilöllisyyden ja aiemman asuinpaikan eri näkökohdista. Turvapaikkamenettelyn yhteydessä poliisitiedot voivat olla tietolähde matkareitistä, EU:n maahantulopaikasta ja hakijan läsnäolosta tietyllä hetkellä tietyssä maassa.

On hyvä käytäntö verrata äskettäin rekisteröityjä hakemuksia kansallisiin, eurooppalaisiin (esim. Schengenin tietojärjestelmä) tai kansainvälisiin poliisitietoihin (esim. Interpol).

Poliisitietojen kuuleminen on hyvin säänneltyä, ja vain toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla on pääsy niihin. Jos poliisiviranomainen osallistuu rekisteröintimenettelyyn, turvatarkastus voidaan tehdä sen aikana. Jos poliisiviranomainen ei sitä vastoin osallistu rekisteröintimenettelyyn, saatetaan ottaa käyttöön lähetemekanismi, jonka avulla rekisteröintiviranomainen voi lähettää hakemukset. Näin myös rekisteröijä voi tarkistaa, onko hakija poliisikirjassa.

Kansallisista järjestelyistä riippuen turvatarkastusta voidaan soveltaa kaikkiin äskettäin rekisteröityihin hakemuksiin tai ainoastaan tiettyihin määriteltyihin hakemuksiin tiettyjen kriteerien perusteella (esimerkiksi tiettyjen alkuperämaiden henkilöiden hakemukset tai tiettyntyyppiset vaatimukset).

E. Perheyhteyksien todentaminen

Rekisteröintivaiheessa voi olla tarpeen tarkistaa hakijan väitetty perhekokoonpano. Tämä tarkastus voi koskea hakijan mukana rekisteröinnin aikana olevia perheenjäseniä tai henkilöitä, jotka eivät ole hakijassa rekisteröinnin ajankohtana.

Jälkimmäinen tapaus voi ilmetä tilanteessa, jossa uusi rekisteröity hakija vetoaa perhesuhteeseen henkilöön, joka on hakenut kansainvälistä suojelua aiemmin, ja/tai henkilöön, jolle on myönnetty kansainvälistä suojelua.

Perheyhteydet voidaan todentaa eri menetelmillä.

- Kerätään yksityiskohtaiset tiedot hakijan perheenjäsenistä. Tähän sisältyy kunkin perheenjäsenen olennaisten henkilötietojen kerääminen hakijalta, kuten heidän nimensä, syntymäaikansa ja

-paikkansa, nykyinen ammatti, siviilisääty, avioliiton ajankohta ja paikka, vanhempien ja sisarusten nimet sekä heidän nykyinen olinpaikkansa ja heidän eroamisensa hakijasta. Nämä tiedot voidaan myöhemmin ristiintarkistaa asianomaisten perheenjäsenten hakemuksissaan antamien tietojen kanssa. Tämä osoittaa jälleen kerran luotettavan ja täydellisen tiedonkeruun merkityksen rekisteröinnin yhteydessä.

- Kaikkien perhekokoonpanoon liittyvien asiakirjojen, kuten syntymä- ja avioliittotodistusten ja mahdollisten perhevihkojen, hankkiminen ja tutkiminen.
- Kerätään tietoa aiemmasta avioliitosta kunkin perheenjäsenen kanssa ja siitä, milloin perheenjäsenet asuivat yhdessä.
- Kontekstista riippuen ja erittäin epäilyttävissä tilanteissa DNA-testin suorittaminen. Joissakin maissa voidaan käyttää DNA-testiä perheyhteyksien todentamiseen esimerkiksi tilanteissa, joissa perheyhteyden liittyvä epävarmuutta. Epävarmuutta voi syntyä poikkeavista lausunnoista tai kolmansien osapuolten toimittamista todisteista, sellaisten asiakirjojen tai muiden todisteiden puutteesta, jotka tukevat perhesuhteen olemassaoloa, tai väitettyjen perhesuhteiden yhteydessä ilmenneistä viitteistä.

EU+-maat voivat tarkistaa perheyhteydet suorittamalla DNA-testejä sekä keräämällä tietoja puhuttelujen ja asiakirjatodisteiden avulla. DNA-testausta voidaan pitää oikeasuhteisena, jos perheyhteyksien muodostamiseen ei ole käytettävissä vähemmän rajoittavia keinoja, kuten asiakirjatodisteita. On myös suositeltavaa, että viranomaiset vastaavat DNA-testien kustannuksista tai eivät aseta DNA-testeille suhteettomia maksuja, jotka muodostaisivat esteitä hakijoiden oikeuksien saamiselle.

F. Sosiaalinen media

Sosiaalisen median kautta käyttäjät luovat verkkoyhteisöjä tietojen, ideoiden, henkilökohtaisten viestien ja muun sisällön jakamiseen verkossa. Viestintä tapahtuu usein sosiaaliseen verkostoitumiseen tai mikrobloggaukseen liittyvien sivustojen, kuten Facebookin, Twitterin, Instagramin ja blogialustojen, kautta.

Sosiaalista mediaa käytetään laajasti kaikkialla maailmassa. Lähetetyt tiedot voivat olla sosiaalisen median verkostosta ja yksittäisestä käytöstä riippuen vain pienen joukon valittuja henkilöitä saatavilla tai julkisesti saatavilla. Hakija on saattanut julkaista tietoa sosiaalisessa mediassa monista eri aiheista. Tällaiset tiedot voivat olla merkityksellisiä ja hyödyllisiä hakijaa koskevien tietojen todentamiseksi.

On hyvä käytäntö kysyä hakijoilta hakemuksen jättämisvaiheessa, käyttävätkö he sosiaalista mediaa ja/tai onko heillä henkilökohtaisia verkkosivustoja tai blogeja. Sosiaalisen median saatavuus rajoittuu kuitenkin myös siihen, että julkistaminen ei loukkaa hakijan oikeutta yksityisyyteen. Jos kansallisessa lainsäädännössä ei esimerkiksi säädetä erityisistä tarkoituksista ja määritellyistä olosuhteista, hakijalla ei pitäisi olla velvollisuutta tai häntä ei saisi pakottaa tuntemaan velvollisuutta antaa sosiaalisen median tilin salasanaa tai päästä käsiksi salasanalla suojattuihin tietoihin.

Sosiaalisessa mediassa olevaa tietoa olisi käytettävä erittäin varovaisesti, sillä tiedon luotettavuuden arviointi on erityisen vaikeaa, jos se on mahdollista.

Sosiaalisen median tiedon eri osa-alueiden aitouden selvittäminen voi olla vaikeaa. Tämä sisältää tekijän lähteen tai henkilöllisyyden (koska ihmiset voivat käyttää lempinimiä tai käyttää väärin jonkun

muun henkilöllisyyttä), tiedon päivämäärän (joka eroaa tietojen lähettämispäivästä) tai itse sisällön, koska sosiaalisen median sisältö on usein sääntelemätöntä ja on epätodennäköisemmin mukana toimituksellisessa valvonnassa kuin ”perinteiset” medialähteet.

G. Kielen analysointi ja merkit

Hakijan käyttämän, mutta myös kirjallisen kielen analysointi on keino auttaa hakijan kansalaisuuden, alkuperäalueen tai etnisen alkuperän selvittämisessä ⁽⁴²⁾. Useimmissa tapauksissa hakijan puhetta analysoidaan sen määrittämiseksi, osoittaako se, millaisia ominaisuuksia tietyssä lähtöpaikassa kasvaneelta tai sosiaalistuneelta henkilöltä odotetaan.

Kielianalyysin tulee tehdä koulutettu ja pätevä kielitieteilijä (eli ammattilainen, joka on saanut siihen koulutuksen ja jolla on kielianalyysiin liittyvää asiantuntemusta) eikä vain kyseistä kieltä äidinkielenään puhuva henkilö ⁽⁴³⁾. Kielitieteilijän roolia turvapaikkamenettelyssä säätelevät luottamuksellisuuden ja puolueettomuuden periaatteet.

Kielianalyysi edellyttää luotettavaa dataa, kuten riittävän pituisia ja laadukasta äänitystä. Kielianalyysi koostuu korostuksen, kieliopin, sanaston ja lainojen tutkimisesta hakijan puheessa.

Kielianalyysi on kustannus- ja resurssi-intensiivinen prosessi. Päätös kielianalyysin tekemisestä voidaan tehdä yksittäisten tekijöiden perusteella, esimerkiksi jos hakijan henkilöllisyyden (esimerkiksi hänen alkuperämaansa tai asuinpaikkansa) osalta on epäilyksiä, tai järjestelmällisemmin ennalta määriteltyjen kriteerien perusteella (esimerkiksi sellaisten hakijoiden osalta, jotka väittävät olevansa peräisin tietystä alkuperämaasta).

Kielianalyysin johtopäätöksiä tehtäessä on noudatettava varovaisuutta. Kansalaisuus ⁽⁴⁴⁾ on oikeudellinen nimike, joka ei välttämättä liity jonkin kansalaisen puhumaan kieleen tai kieliin. Esimerkiksi hakija, joka on elänyt koko elämänsä kansalaisuusmaansa ulkopuolella, ei välttämättä tunne kyseisen maan kieltä tai hänellä voi olla ulkomainen aksentti puhuessaan kansalaisuusmaansa kieltä.

Tämän vuoksi kielianalyysin tuloksia olisi aina käytettävä yhdessä muiden indikaattoreiden kanssa ja hakijan lausuntojen valossa. Kielianalyysiraporttia voidaan käyttää myös hakijan toimittamien tietojen todentamiseen (esim. alkuperämaa, tausta, asuinpaikat ja koulutuspaikka).

Täysimittaisen kielianalyysin lisäksi on muitakin menetelmiä, joiden soveltamisala on rajallisempi ja joita voidaan kutsua ”kieli-indikaatioksi”. Kieli-indikaatio on kielellisen ja/tai äidinkielenomaisen henkilön tekemä lyhyt varmennus sen määrittämiseksi, onko olemassa epäilyjä tai vasta-argumentteja siitä, ettei hakija välttämättä puhu kieltä alueelta, jolta hän sanoo tulleensa. Äskettäin on kehitetty menetelmiä tekoälyn hyödyntämiseksi, jossa tietokone voi tietyllä varmuudella osoittaa, mistä puhuttu kieli voi olla peräisin.

⁽⁴²⁾ Tässä käytetään Euroopan muuttoliikeverkoston (EMN) alkuperän määrittämisessä käytettävän kielianalyysin määritelmää (ks. [EMN:n sanasto](#), versio 7.0, heinäkuu 2020).

⁽⁴³⁾ Language and National Origin Group, ”[Guidelines for the use of language analysis in relation to questions of national origin in refugee cases](#)”, *International Journal of Speech Language and the Law*, Vol. 11, No. 2, 2004, s. 2.

⁽⁴⁴⁾ Siirtotilastoja koskevan asetuksen 2 artiklan d alakohdassa kansalaisuus määritellään ”henkilön ja valtion väliseksi oikeudelliseksi sidokseksi, joka on saatu syntymällä tai kansalaistamalla joko julistuksella, valinnalla, avioliitolla tai muulla kansallisen lainsäädännön mukaisella tavalla”.

Kun kieli-indikaation tulos osoittaa, että hakijan alkuperästä on epäilyksiä, voidaan harkita täydellisen kielianalyysin tekemistä. Kieli-indikaatiot voivat olla hyödyllisiä, jos hakijalla ei ole asiakirjaa tai hän tulee maasta, jossa vilpilliset henkilöllisyystodistukset ovat helposti saatavilla mustalla markkinalla. Kieli-indikaatio vie vähemmän aikaa kuin kielianalyysi, koska analyytikon ei tarvitse kirjoittaa täydellistä raporttia, vaan hän voi vain osoittaa, että hakija on tai ei todennäköisesti ole ilmoitetusta alkuperämaasta. Kieli-indikaatio ei siis ole muuta kuin indikaatio eikä se voi olla ainoa perusta, jonka perusteella voidaan kyseenalaistaa hakijan alkuperämaata koskevan lausunnon uskottavuus. Hakijalle voidaan kuitenkin esittää kysymyksiä väittämien ja kieli-indikaation välisistä epä johdonmukaisuuksista, joiden aikana hakijan taustaa tutkitaan tarkemmin. Kieli-indikaatiota käytetään pääasiassa lähetevälineenä, mutta viranomaiset ja tuomioistuimet pitävät kielenanalyysiraportteja todisteina.

Muista

- Eurodac on EU:n laajuinen tietokanta, joka sisältää sormenjälkiä kolmansien maiden kansalaisilta, jotka ovat hakeneet kansainvälistä suojelua muissa EU+-maissa tai jotka on pidätetty EU:n ulkorajojen laittoman ylittämisen vuoksi. Nämä tiedot voivat auttaa määrittämään hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan maan.
- Viisumitietojärjestelmä (VIS) on keskeinen tietojärjestelmä lyhytaikaista viisumia koskeviin Schengen-alueen vierailu- tai kauttakulkuhakemuksiin liittyvissä päätöksissä, joita voidaan käyttää Schengen-maissa aiemmin oleskelun tarkistamiseen, hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan maan määrittämiseen ja hakemuksen käsittelyn tukemiseen.
- Sosiaalinen media voi tarjota avoimesti saatavilla olevaa tietoa, joka voisi auttaa hakijan antamien lausuntojen todentamisessa. Näitä tietoja olisi käsiteltävä varovaisesti, koska niiden luotettavuutta on vaikea määrittää.
- Kielianalyysi tai kielimerkintä tehdään äänitallenteiden perusteella, ja se voi auttaa hakijan kansalaisuuden, alkuperäalueen tai etnisen alkuperän määrittämisessä.

IX. Rekisteröintitietojen merkitys tutkimusvaiheessa

Rekisteröintitietoja voidaan käyttää organisointi- ja suunnittelutarkoituksiin (ks. A jakso [”Organisointi ja suunnittelu”](#)), hakemuksen luokitteluun sopivimpaan turvapaikkaprosessiin tai työnkulkuun (ks. B jakso [”Tapausten luokittelu”](#)) sekä resurssitarpeiden tunnistamiseen ja ennakointiin (ks. C jakso [”Resurssitarpeiden tunnistaminen”](#)).

A. Organisointi ja suunnittelu

Rekisteröintitiedot ohjaavat henkilökohtaisen puhuttelun suunnittelua. Rekisteröintitiedoista käy ilmi aika, joka henkilökohtaista puhuttelua varten on varattava, jos tulkki on järjestettävä, onko tarpeen antaa erityisiä takeita tai ottaa käyttöön ennen puhuttelua ja mitkä virkailijat soveltuvat parhaiten asian käsittelyyn. Määräys tietylle virkailijalle/tai tulkille perustuu monenlaisiin tekijöihin, joita ovat esimerkiksi

- virkailijan kokemus tiettyjen monimutkaisten hakemusten käsittelystä;
- virkailijan asiantuntemus, joka koskee tiettyä alkuperämaata tai -aluetta, vaateen tyyppiä tai tiettyä aihetta (esim. poissulkeminen);
- virkailijan (ja/tai tulkin) erikoistuminen tiettyjä erityistarpeita omaavien hakijoiden puhutteluihin;
- virkailijan ja/tai tulkin sukupuoli, koska virkailija ja tulkki olisivat mieluiten samaa sukupuolta kuin hakija, jos se olisi mahdollista ja jos hakija sitä pyytää (paitsi jos määrittävä viranomainen katsoo, että pyyntö perustuu syihin, jotka eivät liity hakijan vaikeuksiin esittää hakemuksensa);
- perheenjäsenten ja asiaan liittyvien tapausten välinen yhteys;
- virkailijan ja tulkin saatavuus (erityisesti, jos puhuttelu tehdään harvinaisella kielellä);
- mahdolliset eturistiriidat, erityisesti jos virkailija ja/tai tulkki tietää hakijan muusta asiayhteydestä.

B. Tapausten luokittelu

EU+-maat voivat ottaa käyttöön luokittelujärjestelmän, jonka kautta uudet rekisteröidyt tapaukset eriytetään ja jaotellaan eri väylille tutkimusvaiheessa. Luokittelu tapahtuu rekisteröintivaiheessa kerättyjen tietojen perusteella. Luokittelujärjestelmän tavoitteena on selkeyttää ja tehostaa tutkimusprosessia.

Luokittelujärjestelmän väylät voidaan suunnitella eri tavoin riippuen käsiteltävästä tapausmäärästä, käytettävissä olevista resursseista ja määrittävän viranomaisen strategisista valinnoista.

Luokittelujärjestelmä voi koostua esimerkiksi seuraavista väylistä.

- **Priorisoitu väylä.** Kansallisen käytännön mukaan priorisointia voidaan käyttää muun muassa seuraavissa tilanteissa:

- o jos hakija on haavoittuvassa asemassa oleva henkilö tai tarvitsee erityisiä menettelyllisiä takeita;
 - o jos tapaus on yksittäisten rekisteröintitietojen perusteella todennäköisesti perusteltu tai vaihtoehtoisesti ilmeisen perusteeton (jos käsite on olemassa kansallisessa käytännössä), esimerkiksi tunnustamisasteen perusteella.
- **Nopeutettujen menettelyiden väylä.** Nopeutettujen menettelyjen lyhyempien määräaikojen noudattamiseksi voidaan käyttää erityistä väylää, jolla vältetään nopeutettujen tapausten hidastuminen muiden tavanomaisten tapausten vuoksi. Nopeutettuja menettelyjä käytetään usein turvallisten alkuperämaiden kohdalla tai silloin, kun hakemuksessa ei tuoda esiin kansainvälisen suojelun kannalta merkityksellisiä asioita.
 - **Väylä, joka on varattu tietystä alkuperämaasta tulevalle suurelle tapausmäärälle.** Tätä käytäntöä voidaan soveltaa esimerkiksi silloin, kun työmäärä on suuri tapausten lukumäärän kannalta ja/tai virastossa on erityishenkilöstöä kyseisiä tapauksia varten.
 - **Tutkittavaksiottamismenettelyn väylä.** Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi hakijoille, jotka ovat jo saaneet kansainvälistä suojelua toisessa jäsenvaltiossa, tai myöhemmille hakemuksille.

Rekisteröintitiedot ovat avainasemassa luokittelujärjestelmän kehittämisessä ja toteuttamisessa.

Koottujen rekisteröintitietojen analysointi on lähtökohta, josta voidaan päättää, parantaako luokittelujärjestelmän käyttöönotto nykyisen ja ennustetun työmäärän valossa tutkintavaiheen tehokkuutta.

Lisäksi rekisteröintitietojen jatkuva seuranta mahdollistaa tarvittavat päivitykset tai mukautukset luokittelujärjestelmään, jotta vastarekisteröityjen tapausten työmäärään voidaan vastata.

C. Resurssitarpeiden tunnistaminen

Alkuperämaihin liittyvät tiedot

Rekisteröintitietojen kehitys saattaa paljastaa uuden (tai äkillisen tai nopean nousun) alkuperämaan ilmestymisen turvapaikkatapauksiin. Tämä havainto voi johtaa siihen, että alkuperämaan tietoyksikön on tutkittava tätä alkuperämaata.

Oikeudellinen ja poliittinen ohjaus

Vastaavasti rekisteröintitietojen kehitys voi johtaa uudenlaisten hakemusten tai uuden oikeudellisen kysymyksen syntymiseen, mikä puolestaan johtaisi tarpeeseen kehittää erityistä maakohtaista ohjausta tai asiaan liittyvää käytännöllistä ja oikeudellista ohjausta.

Tulkkaus

Tietyn tapaustyyppin ilmaantuminen tai lisääntyminen voi myös aiheuttaa lisätulkkauspalvelujen tarpeen tietyille kielelle.

Henkilöresurssit

Rekisteröityjen tapausten määrän kasvu tai monimutkaisten tapausten määrän kasvu voi edellyttää lisärekrytointia.

Muista

- Rekisteröintitietojen analysoinnin ja jaottelun avulla määrittävä viranomainen voi tehokkaasti valmistella lyhyen ja keskipitkän aikavälin toimintojaan, kuten aikatauluttaa puhutteluja.
- Käsittelykapasiteetin parantamiseksi ja tehostamiseksi EU+-maat voivat ottaa käyttöön luokittelujärjestelmän, jonka mukaan tapaukset jaotellaan rekisteröinnin yhteydessä eri väylille. Rekisteröintitiedot ovat avainasemassa luokittelujärjestelmän kehittämisessä ja toteuttamisessa.
- Rekisteröintitiedoissa voidaan tuoda esiin mahdollisia resursseihin liittyviä tarpeita esimerkiksi alkuperämaatiedon, oikeudellisen ohjauksen, tulkkauksen ja henkilöressurssien osalta.

Liitteet

Liite 1: Rekisteröintikentät

Vastuuvapauslauseke. Tässä liitteessä esitetään yleiskatsaus rekisteröintikenttiin, joihin hakijoilta pyydetään yleensä tietoja rekisteröintivaiheessa. Yleiskatsaus sisältää tiedot, joita tässä käytännön oppaassa suositellaan kerättäväksi rekisteröintivaiheessa, tiedot, jotka on toimitettava, ja viitteet siitä, milloin rekisteröijien olisi merkittävä tietyt tiedot asiaan erikoistuneiden työtovereidensa, yksiköiden tai muiden viranomaisten tietoon ja/tai saatettava asia asian käsiteltäväksi. Yleiskatsauksen tarkoituksena ei ole tarjota vakiomuotoista rekisteröintilomaketta etenkin siksi, että rekisteröintilomaketta olisi mukautettava kansalliseen kontekstiin sen mukaan, kuka kerää mitä tietoja ja milloin ja mitä menettelyjä käytetään. Yleiskatsausta voidaan käyttää viiteasiakirjana kansallisella tasolla käytettävien rekisteröintilomakkeiden arvioinnissa.

Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston direktiiveissä ja asetuksissa vaaditut tiedot, jotka on kirjattava turvapaikkamenettelyn alkuvaiheessa, on lihavoitu, ja alaviitteissä mainitaan kyseisten direktiivien ja asetusten erityisartiklat. Vastaavasti tiedot, jotka on toimitettava hakijoille yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän direktiivien ja asetusten mukaisesti, on korostettu sinisellä, ja alaviitteissä on mainittu asianmukaiset viittaukset.

Rekisteröintitiedot: Kansainvälistä suojelua koskeva ensimmäinen hakemus

REKISTERÖINTITIEDOT

- Rekisteröintinumero**
- Asian numero**
- Jättöpäivä** ⁽⁴⁵⁾
- Hakemuksen jättöpaikka** ⁽⁴⁶⁾
- Hakijatyyppi (aikuisen, ilman huoltajaa oleva alaikäinen tai huollettava)** ⁽⁴⁷⁾
- Hakemuksen tyyppi (ensimmäinen hakemus, myöhempi hakemus tai uudelleen avattu hakemus)** ⁽⁴⁸⁾

Tulkkaus

- Käytetty tulkkia (tarvittaessa)** ⁽⁴⁹⁾
 - Tulkkauskieli
 - Tulkin yksilöintinumero
 - Hakija vahvistaa ymmärtävänsä tulkkia

⁽⁴⁵⁾ Ks. Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan g alakohta.

⁽⁴⁶⁾ Ks. Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan f alakohta.

⁽⁴⁷⁾ Ks. muuttoliiketilastoista annetun asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohta.

⁽⁴⁸⁾ Ks. Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan g alakohta.

⁽⁴⁹⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 12 artiklan 1 kohdan b alakohta.

Hakijoille annettavat tiedot

- Hakijalle annetaan tietoja rekisteröintimenettelystä ja rekisteröinnin jälkeen noudatettavasta menettelystä ⁽⁵⁰⁾
- Hakijalle annetaan tietoa heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan turvapaikkamenettelyn aikana ⁽⁵¹⁾
- Hakija vahvistaa ymmärtävänsä heille annettavat tiedot

Yhteystiedot

- Osoite** ⁽⁵²⁾
- Puhelinnumero
- Hakijalle annetaan tietoa siitä, miten hänen yhteystietojensa muutokset rekisteröidään ⁽⁵³⁾

Biometriset tiedot

- Valokuva
- Sormenjäljet** ⁽⁵⁴⁾
- Allekirjoitus

Muut tiedot

- Hakijan läsnäolo sosiaalisessa mediassa
 - Sosiaalisen median alustat
 - Lisätietoja, kuten käyttäjänimet, henkilökohtaiset sivustot tai blogit (tarvittaessa)

Huollettava aikuinen

- Huollettavana olevalle aikuiselle tiedotetaan hakemuksen jättämisen seurauksista ⁽⁵⁵⁾
- Huollettavana olevalle aikuiselle tiedotetaan oikeudesta tehdä erillinen hakemus ⁽⁵⁶⁾
- Huollettavana olevalta aikuiselta pyydetään suostumus jättää hänen puolestaan tehty hakemus** ⁽⁵⁷⁾

Huollettavana olevan aikuisen on tehtävä suostumusta koskeva pyyntö kirjallisesti, ja se on lisättävä hakijan asiakirja-aineistoon.

⁽⁵⁰⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 12 artiklan 1 kohdan a alakohta.

⁽⁵¹⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 12 artiklan 1 kohdan a alakohta.

⁽⁵²⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 13 artiklan 2 kohdan c alakohta.

⁽⁵³⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 12 artiklan 1 kohdan a alakohta.

⁽⁵⁴⁾ Ks. Eurodac-asetuksen 11 artiklan a alakohta.

⁽⁵⁵⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 7 artiklan 2 kohta.

⁽⁵⁶⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 7 artiklan 2 kohta.

⁽⁵⁷⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 7 artiklan 2 kohta.

HENKILÖTIEDOT

Nimi ja sukupuoli

- Koko nimi** ⁽⁵⁸⁾
 - Etunimi (-nimet)
 - Sukunimi (-nimet)
 - Entinen sukunimi (tarvittaessa)
- Sukupuoli** ⁽⁵⁹⁾
 - Toivotut sukupuolipronominit
- Isän nimi
- Äidin nimi

Syntymäaika

- Syntymäaika** ⁽⁶⁰⁾
 - Syntymäaika sen kalenterin mukaan, jota hakijan alkuperämaassa käytetään (tarvittaessa)
 - Ilmoitus siitä, onko syntymäaika arvio vai tarkka
 - Selitys siitä, miten arvioitu syntymäaika määritettiin (tarvittaessa)

Syntymäpaikka

- Syntymämaa** ⁽⁶¹⁾
- Syntymäpaikka** ⁽⁶²⁾
 - Maakunta/alue/hallintoalue
 - Kylä/kunta/piirikunta ⁽⁶³⁾
- Syitä, joiden vuoksi hakija ei tiedä syntymäpaikkaa (tarvittaessa)

Kansallisuus

- Kansallisuus** ⁽⁶⁴⁾
 - Ilmoitus siitä, onko kansalaisuus vahvistettu vai väitetty/oletettu
 - Syyt kansalaisuuden epävarmuuteen (tarvittaessa)
- Muut kansalaisuudet** ⁽⁶⁵⁾
- Kansalaisuudettomuus
 - Ilmoitus siitä, onko kansalaisuudettomuus vahvistettu vai väitetty/oletettu
 - Syyt kansalaisuudettomana pitämiseen (tarvittaessa)

⁽⁵⁸⁾ Ks. Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan a alakohta ja vastaanottodirektiivin 6 artiklan 1 kohta.

⁽⁵⁹⁾ Ks. muuttoliiketilastoja koskevan asetuksen 4 artiklan 1 kohta ja Eurodac-asetuksen 11 artiklan c alakohta.

⁽⁶⁰⁾ Ks. muuttoliiketilastoja koskevan asetuksen 4 artiklan 1 kohta ja Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan a alakohta.

⁽⁶¹⁾ Ks. muuttoliiketilastoja koskevan asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohta ja Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan a alakohta.

⁽⁶²⁾ Ks. Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan a alakohta.

⁽⁶³⁾ Ks. aseman määrittelyä koskevan direktiivin 4 artiklan 1-2 kohta ja turvapaikkamenettelydirektiivin 13 artiklan 1 kohta.

⁽⁶⁴⁾ Ks. muuttoliiketilastoja koskevan asetuksen 4 artiklan 1 kohta ja Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan a alakohta.

⁽⁶⁵⁾ Ks. Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan a alakohta.

Aliaksen tiedot

'Aliaksella' tarkoitetaan henkilötietoja, jotka eroavat olennaisesti muista henkilötiedoista, kuten tyttönimet, epävirallisissa toiminnoissa käytetyt nimet tai tietokantoihin rekisteröidyt henkilötiedot.

- Etunimi (-nimet)
- Sukunimi (-nimet)
- Syntymäaika
- Syntymäpaikka
- Kansallisuus
- Lisätiedot, kuten aliaksen tietojen lähde ja käyttötarkoitus

AIEMMAT ASUINMAAT

Aiemmalla asuinmaalla tarkoitetaan kaikkia alkuperämaan ulkopuolisia maita, joissa hakija on aikonut turvautua suojeluun tai joihin hakija on aikonut asettua ⁽⁶⁶⁾.

- Edellinen asuinmaa** ⁽⁶⁷⁾
- Aiempi asuinpaikka** ⁽⁶⁸⁾
 - Maakunta/alue/hallintoalue
 - Kylä/kunta/piirikunta
- Oleskeluaika
- Syyt oleskeluun
- Oleskelulupa edellisessä asuinmaassa
 - Oleskeluluvan tyyppi
 - Voimassaoloaika

ASIAKIRJAT

Henkilöasiakirjat

- Passi** ⁽⁶⁹⁾
 - Maininta siitä, onko hakijalla tällä hetkellä passi tai että hakijalla on passi, jota hänellä ei tällä hetkellä ole hallussaan
 - Passin numero
 - Voimassaoloaika
 - Myöntöpäivä
 - Myöntävä viranomainen
 - Myöntöpaikka
 - Viranomainen on pidättänyt passin aitouden todentamiseksi tai hakija yrittää toimittaa passin määrittäville viranomaiselle

⁽⁶⁶⁾ Aiemmalla asuinpaikalla ei viitata satunnaisiin vierailuihin tai kauttakulkuun muun maan kuin hakijan alkuperämaan kautta.

⁽⁶⁷⁾ Ks. muuttoliiketilastoista annetun asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohtaan iii alakohta ja Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan d alakohta.

⁽⁶⁸⁾ Ks. Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan d alakohta.

⁽⁶⁹⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 13 artiklan 2 kohdan b alakohta ja Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan b alakohta.

Muut henkilöasiakirjat ⁽⁷⁰⁾

Muut henkilöllisyystodistukset ovat muita asiakirjoja kuin passi, josta hakijan henkilöllisyys voidaan selvittää, kuten kansalliset henkilökortit, henkilötodistukset tai syntymätodistukset.

- Maininta siitä, onko hakijalla muita henkilötodistuksia tai että hakijalla on asiakirjoja, joita hänellä ei ole tällä hetkellä hallussaan
- Asiakirjatyyppi
- Asiakirjan numero
- Viranomainen on pidättänyt henkilöllisyystodistuksen aitouden todentamiseksi tai hakija yrittää toimittaa muut henkilöllisyystodistukset määrittävälle viranomaiselle
- Ei henkilöasiakirjoja
 - Merkintä siitä, jos hakijalla ei ole koskaan ollut passia ja/tai muita henkilötodistuksia
 - Lisätiedot, kuten passin tai muiden henkilöasiakirjojen puuttumisen syyt

Täydentävät asiakirjat

Täydentävät asiakirjat ovat asiakirjoja, jotka hakija toimittaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tueksi, mukaan lukien avioliittotodistukset, asevelvollisuustodistukset tai muut turvapaikkahakemuksen tueksi esitetyt asiakirjat.

Asiakirjatyyppi ⁽⁷¹⁾

- Merkintä siitä, onko hakijan hallussa oleva asiakirja alkuperäinen vai jäljennös
- Lisätiedot, kuten asiakirjan pääaihe, myöntävä viranomainen, myöntämispäivä ja se, mitä hakija haluaa osoittaa toimittamalla asiakirjan

TAUSTAA

- Etninen tausta**
- Uskonto**
- Hakijan ymmärtämät kielet** ⁽⁷²⁾
 - Äidinkieli
 - Muu kielitaito
 - Kielitaidon taso
- Koulutus, mukaan lukien opiskeluvuodet ja/tai koulutyyppit
- Ammatti, mukaan lukien tiedot entisestä työsuhteesta

PERHE

- Siviilisäätö (naimaton/naimisissa/eronnut/leski)

⁽⁷⁰⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 13 artiklan 2 kohdan b alakohta ja Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan b alakohta.

⁽⁷¹⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 13 artiklan 2 kohdan b alakohta.

⁽⁷²⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 12 artiklan 1 kohdan a alakohta ja vastaanottodirektiivin 5 artiklan 2 kohta.

Perheenjäsenet

- Puoliso/juridinen kumppani
 - Etunimi (-nimet)
 - Sukunimi (-nimet)
 - Syntymäaika/ikä
 - Syntymäpaikka
 - Kansallisuus
 - Nykyinen sijainti
 - Avioliiton solmimispäivä
 - Lisätiedot, kuten tiedot avioliitosta, jota ei ole laillisesti vahvistettu
- Entinen puoliso (puolisot) / juridinen kumppani
 - Etunimi (-nimet)
 - Sukunimi (-nimet)
 - Syntymäaika/ikä
 - Syntymäpaikka
 - Kansallisuus
 - Nykyinen sijainti/kuolinpäivä

Jos hakija on eronnut puolisosta tai on naimisissa useamman kuin yhden puolison kanssa:

- Avioliiton solmimispäivä/avioeron päivämäärä
 - Lisätiedot, kuten tiedot avioliitosta/avioerosta, jota ei ole laillisesti vahvistettu
- Lapset
 - Etunimi (-nimet)
 - Sukunimi (-nimet)
 - Syntymäaika
 - Syntymäpaikka
 - Kansallisuus
 - Nykyinen sijainti
 - Lapsen äiti
 - Etunimi (-nimet)
 - Sukunimi (-nimet)
 - Kansallisuus
 - Lapsen isä
 - Etunimi (-nimet)
 - Sukunimi (-nimet)
 - Kansallisuus

Muut perheenjäsenet

Muita perheenjäseniä ovat esimerkiksi seuraavat sukulaiset, jotka asuvat eri maissa tai jotka ovat kuolleet.

- Vanhempi (vanhemmat)
 - Etunimi (-nimet)
 - Sukunimi (-nimet)
 - Syntymäaika/ikä
 - Kansallisuus
 - Nykyinen sijainti/kuolinpäivä
- Sisarus (sisarukset)
 - Etunimi (-nimet)
 - Sukunimi (-nimet)
 - Syntymäaika/ikä
 - Kansallisuus
 - Nykyinen sijainti/kuolinpäivä
- Muu perheenjäsen (muita perheenjäseniä)
 - Etunimi (-nimet)
 - Sukunimi (-nimet)
 - Syntymäaika/ikä
 - Kansallisuus
 - Nykyinen sijainti/kuolinpäivä

Perheenjäsenet, jotka ovat muissa EU+-maissa

Jos jokin edellä mainituista perheenjäsenistä on jossakin toisessa EU+-maassa, kustakin perheenjäsenestä on kerättävä seuraavat tiedot.

- Perheenjäsenen henkilötiedot (edellä kuvatulla tavalla) ⁽⁷³⁾**
 - Suhde perheenjäseneen
 - Asuinmaa
 - Oleskeluoikeudellinen asema
 - Yhteystiedot
 - Merkintä siitä, jos hakija riippuvainen perheenjäsenestä
 - Lisätietoja tästä riippuvuussuhteesta, kuten tieto lapsesta tai vanhuudesta, vammaisuudesta tai vakavasta sairaudesta
 - Merkintä siitä, jos perheenjäsen on riippuvainen hakijasta
 - Lisätietoja tästä riippuvuussuhteesta, kuten tieto lapsesta tai vanhuudesta, vammaisuudesta tai vakavasta sairaudesta

⁽⁷³⁾ Ks. Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan a alakohta.

Perheen jäljittäminen

Jos hakija on ilman huoltajaa oleva lapsi, vanhempien yhteystiedot kirjataan. Jos lapsella on muita ensisijaisia huoltajia, tulee kirjata myös näiden huoltajien yhteystiedot ja tiedot heidän suhteestaan lapseen ⁽⁷⁴⁾.

- Suhde lapseen
- Etunimi (-nimet)
- Sukunimi (-nimet)
- Osoite
- Puhelinnumero

ASIAAN LIITTYVÄT TAPAUKSET

- Merkintä turvapaikkamaassa rekisteröityjen sukulaisten tapausnumeroista
- Niiden hakemusasiakirjojen tapausnumerot, jotka muuten liittyvät hakijan tapaukseen (esim. hakijat, jotka pakenivat samasta syystä)

MATKUSTUSREITTI

- Matkareitti ⁽⁷⁵⁾**
 - Matkustusväline
 - Lähtöpäivä alkuperämaasta
 - Saapumispäivä vastaanottavaan maahan

HAAVOITTUVUUDET

Haavoittuvuuksilla tarkoitetaan erityisiä menettely- ja/tai vastaanottotarpeita, joita hakijalla voi olla. Tehtäväsi on tunnistaa haavoittuvuuden merkit ja merkitä ne turvapaikkaviranomaisen tiedoksi, tarjota välitöntä tukea rekisteröintivaiheessa ja ohjata hakija jatkoarviointiin tai -tukeen.

- Erityistarpeita osoittavat haavoittuvuuden merkit ⁽⁷⁶⁾**
 - Lisähuomautuksia näistä haavoittuvuuden merkeistä, kuten kuvaus konkreettisista merkeistä
- Hakijalle tiedotetaan heidän tilanteessaan merkityksellisestä avusta, kuten oikeusavusta sekä psykososiaalisesta ja lääketieteellisestä tuesta ⁽⁷⁷⁾**
- Hakija on ohjattu seuraavan avun piiriin (hakijan suostumuksella)
- Huomautuksia lisälähetteen tarpeesta, kuten erityistarpeiden arvioinnista, lapsen edun arvioinnista, edustajan nimittämisestä (jos on viitteitä siitä, että hakija on ilman huoltajaa oleva alaikäinen, hänellä on kehitysvamma tai hänellä on vakava mielisairaus)

⁽⁷⁴⁾ Huomaa, että lapsen etu on arvioitava, ennen kuin perheenjäsenten jäljitys voidaan aloittaa aseman määrittelyä koskevan direktiivin 31 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

⁽⁷⁵⁾ Ks. Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan d alakohta.

⁽⁷⁶⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 24 artiklan 1 kohta ja vastaanottodirektiivin 22 artiklan 1 kohta.

⁽⁷⁷⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 24 artiklan 3 kohta.

DUBLIN-MENETTELY

- Hakijalle annetaan perustiedot Dublin-menettelystä, mukaan lukien perusteet sen määrittämiseksi, mikä EU+-maa vastaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä ⁽⁷⁸⁾
- Hakijalle annetaan perustiedot sormenjälkien vertailusta Eurodac-järjestelmässä ⁽⁷⁹⁾
- Eurodac-tulos (jos saatavilla)
- Schengenin tietojärjestelmän tulos (jos saatavilla)
- VIS-tulos (jos saatavilla)

Merkintä siteistä toiseen EU+-maahan

- Maininta oleskelusta toisessa EU+-maassa** ⁽⁸⁰⁾
 - Lisätietoja toisen EU+-maan myöntämästä oleskeluluvasta, viisumista tai muista asiakirjoista, mukaan lukien myöntävä maa, asiakirjan tyyppi, mahdollinen myöntämispäivä ja voimassaolon päättymispäivä (tarvittaessa)
- Ilmoitus kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta toisessa EU+-maassa** ⁽⁸¹⁾
 - Lisätietoja hakemuksesta, kuten maa, jossa hakemus on tehty, ja tulos (tarvittaessa)
- Hakijan on (lähetettävä) Dublin-yksikkö (ottaen huomioon mahdolliset tiedot perheenjäsenten oleskelusta, hakijan oleskelusta ja/tai kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta toisessa EU+-maassa tai muissa maissa)

TURVAPAIKKAHAKEMUS

- Lyhyt kuvaus kansainvälisen suojelun hakemisen syistä** ⁽⁸²⁾

Myöhempi hakemus

Jos hakija jättää myöhemmän hakemuksen, myös seuraavat tiedot olisi kerättävä.

- Uudet elementit tai havainnot, joita ei ole aiemmin toimitettu turvapaikkaviranomaiselle (yksityiskohtainen kuvaus)** ⁽⁸³⁾
 - Syyt siihen, miksi uusia elementtejä tai havaintoja ei ole aiemmin toimitettu turvapaikkaviranomaiselle
 - Miten uudet tekijät tai havainnot mahdollisesti liittyvät aiemmissa hakemuksissa esitettyihin turvapaikkahakemuksiin
- Muut kansainvälistä suojelua koskevat syyt

⁽⁷⁸⁾ Ks. Dublin III -asetuksen 4 artiklan 1 kohta.

⁽⁷⁹⁾ Ks. Eurodac-asetuksen 29 artiklan 1 kohta.

⁽⁸⁰⁾ Ks. Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan d ja e alakohta.

⁽⁸¹⁾ Ks. Dublin III -asetuksen 34 artiklan 2 kohdan g alakohta.

⁽⁸²⁾ Ks. aseman määrittelyä koskevan direktiivin 4 artiklan 2 kohta.

⁽⁸³⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 40 artiklan 2 kohta.

LISÄTIETOJA

- Hakemukseen liittyvät lisätiedot, joita ei ole mainittu edellä, kuten tiedot turvapaikkaviranomaiselle, lisälähetteet tai turvapaikkamenettelyyn liittyvät tarpeet

LOPPUHUOMAUTUKSET

- Rekisteröintilomakkeeseen merkityt tiedot luetaan takaisin hakijalle
- Hakija vahvistaa, että rekisteröintilomakkeen sisältö vastaa rekisteröintipuhuttelua oikein
- Hakijalle annetaan tietoa turvapaikkamenettelyn seuraavista vaiheista ⁽⁸⁴⁾
- Hakijalle annetaan tietoa siitä, miten hänet kutsutaan henkilökohtaiseen puhutteluun, sekä henkilökohtaisen puhuttelun (jos saatavilla) (arvioitu) ajankohta/päivämäärä ⁽⁸⁵⁾

Tiedot hakemuksen jättämisaikana läsnä olevista henkilöistä

- Rekisteröintivastaava
- Tulkki
- Oikeudellinen neuvonantaja
- Edustaja/edunvalvoja

Allekirjoitukset

- Hakija
- Rekisteröintivastaava
- Tulkki
- Edustaja/edunvalvoja/oikeudellinen neuvonantaja (tarvittaessa)

⁽⁸⁴⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 12 artiklan 1 kohdan a alakohta.

⁽⁸⁵⁾ Ks. turvapaikkamenettelydirektiivin 12 artiklan 1 kohdan a alakohta.

Liite 2: Tiedon tarjoamisen tarkistusluettelo

Turvapaikkamenettelydirektiivin 12 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti kansainvälistä suojelua hakevalle on annettava tiedot ainakin jäljempänä luetelluista aiheista. Yksityiskohtaisempi kuvaus kunkin kohdan osalta hakijalle toimitettavista tiedoista on III luvussa ”[Tiedon tarjoaminen](#)”.

Noudatettava menettely

- Rekisteröinnin tarkoitus
- Rekisteröintiprosessin aikana toteutetut käytännön toimenpiteet
- Toimenpide hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan EU+-maan määrittämiseksi
- Luottamuksellisuus turvapaikkamenettelyn aikana
- Rekisteröinti suoritetaan maksutta
- Tietoja asiakirjasta, jolla todistetaan henkilön asema kansainvälistä suojelua hakevana henkilönä

Jos rekisteröinti ja hakemuksen jättäminen tehdään erikseen:

- Kuinka ja mihin hakemus jätetään
- Seuraukset hakemuksen jättämättä jättämisestä

Jos hakija on lapsi:

- Oikeus tehdä hakemus omasta puolestaan (jos lapsella on tällainen kansallisen lainsäädännön mukainen oikeuskelpoisuus)
- Oikeus tehdä hakemus vanhempiensa, muiden perheenjäsentensä, heistä vastaavan aikuisen tai edustajan kautta

Jos hakija on huollettava aikuinen:

- Oikeus tehdä hakemus omasta puolestaan
- Seuraukset siitä, ettei hakemusta jätetä yksin

Oikeudet ja velvollisuudet menettelyn aikana

Oikeudet

- Pysyä hakemuksen käsittelyä odottaessa maassa
- Oikeus aineellisiin vastaanotto-olosuhteisiin, jotka takaavat riittävän elintason
- Tulkin käyttö
- Oikeudellinen apu ja edustus turvapaikkamenettelyn aikana
- Viestintä UNHCR:n ja muiden oikeudellista neuvontaa tai muuta neuvontaa antavien organisaatioiden kanssa

Jos hakija on haavoittuva:

- Riittävää tukea heidän oikeuksiensa hyödyntämiseen ja veloitteiden noudattamiseen turvapaikkamenettelyn aikana
- Riittävää tukea vastaanotto-olosuhteisiin liittyviin tarpeisiin

Jos hakija on säilössä:

- Syyt säilöönottoon
- Toimenpide säilöönottomääräyksen riitauttamiseksi
- Mahdollisuus pyytää maksutonta oikeusapua ja edustusta

Velvollisuudet

- Yhteistyö viranomaisten kanssa
- Tavata viranomaisia henkilökohtaisesti
- Tutkimusmenettelyn kannalta merkityksellisten asiakirjojen hallussapito
- Tukiasiakirjojen toimittamisen määräajat
- Ilmoittaa yhteysosoite ja sen muutokset viranomaisille
- Antaa ottaa sormenjäljet

Mahdolliset seuraukset velvoitteiden noudattamatta jättämisestä tai yhteistyöstä kieltäytymisestä viranomaisten kanssa

- Tutkimusmenettely voidaan lopettaa
- Voi vaikuttaa turvapaikkahakemuksen olennaisten tekijöiden arviointiin
- Turvapaikkamenettelyä voidaan nopeuttaa
- Säilöönottoa voidaan soveltaa hakemukseen liittyvän henkilöllisyyden, kansallisuuden tai muiden seikkojen toteamiseen
- Aineellisia vastaanotto-olosuhteita voidaan heikentää tai poikkeustapauksissa peruuttaa

Tutkimusmenettelyn määräajat

- Tutkimus saatetaan päätökseen mahdollisimman pian kuuden kuukauden kuluessa (muut määräajat voivat olla voimassa kansallisesta järjestelystä riippuen)
- Tutkimusaikaa voidaan pidentää tietyin perustein 21 kuukauteen

Hakijan käytettävissä olevat keinot täyttää velvoite, joka koskee hakemuksen tueksi esitettävien tietojen toimittamista

- Mahdollisuus toimittaa asiakirja- ja muita todisteita hakemuksen tueksi
- Välineet todistusaineiston toimittamisen
- Aika, jolloin asiakirjatodisteet voidaan toimittaa

Hakemuksen nimenomaisen tai implisiittisen peruuttamisen seuraukset

Nimenomainen peruuttaminen

- Tutkimusmenettely päättyy
- Hakijan oikeudet kansainvälisen suojelun hakijalle päättyvät

Implisiittinen vetäytyminen

- Tutkimusmenettely voidaan keskeyttää tai hakemus hylätä
- Tutkimusmenettely voidaan aloittaa uudelleen tietyn määräajan kuluessa kansallisesta käytännöstä riippuen

Lainsäädäntöviitteet

Tässä jaksossa on yksityiskohtaiset tiedot lainsäädäntöviitteistä ja asiaan liittyvästä oikeuskäytännöstä.

Tämä oikeudellisten viitteiden katsaus kuitenkin ei ole tyhjentävä, vaan sen on tarkoitus antaa vain käytännön ohjeita hakemuksen käsittelystä vastaaville virkailijoille viittaamalla joihinkin tärkeimmistä säännöksistä.

Lainsäädäntöviite	Aihe	Asiaankuuluvat artikkelit
Turvapaikkamenettelydirektiivi (direktiivi 2013/32/EU)	Pääsy menettelyyn Hakijasta riippuvaisten henkilöiden tai alaikäisten puolesta tehdyt hakemukset Hakijoille myönnettävät takeet Hakijoiden velvoitteet Erityisiä menettelyllisiä takeita tarvitsevat hakijat Ilman huoltajaa oleville alaikäisille myönnettävät takeet Tiedonkeruu yksittäisistä tapauksista Salassapitovelvollisuus	6 artikla 7 artikla 12 artikla 13 artikla 24 artikla 25 artikla 30 artikla 48 artikla
Aseman määrittelyä koskeva direktiivi (Direktiivi 2011/95/EU)	Tosiseikkojen ja olosuhteiden arviointi	4 artikla
Vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi (direktiivi 2013/33/EU)	Tiedottaminen Asiakirjat Haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden erityisten vastaanottotarpeiden arvioiminen Ilman huoltajaa olevat alaikäiset	5 artikla 6 artikla 22 artikla 24 artikla
Dublin III -asetus (asetus (EU) N:o 604/2013)	Tiedonsaantioikeus Menettelyn aloittaminen Tietojenvaihto	4 artikla 20 artikla 34 artikla
Eurodac-asetus (asetus (EU) N:o 603/2013)	Sormenjälkien vertailu ja siirto Tietojen tallentaminen Rekisteröidyn oikeudet	9 artikla 11 artikla 29 artikla

<p>Muuttoliiketilastoja koskeva asetus (asetus (EU) N:o 862/2007 ja muutosasetus (EU) 2020/851)</p>	<p>Kansainvälistä suojelua koskevat tilastot</p>	<p>4 artikla</p>
<p>Viisumitietojärjestelmä (asetus (EY) N:o 767/2008)</p>	<p>Viisumitietojärjestelmässä olevien tietojen tarkastelu hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan EU+-maan määrittämiseksi Hakemustietojen tutkiminen viisumitietojärjestelmästä (22 artikla)</p>	<p>21 artikla 22 artikla</p>

Yhteydenotot EU:hun

Käynti tiedotuspisteessä

Euroopan unionin alueella toimii yhteensä satoja Europe Direct -tiedotuspisteitä. Lähimmän tiedotuspisteen osoite löytyy verkosta (https://europa.eu/european-union/contact_fi).

Yhteydenotot puhelimitse tai sähköpostitse

Europe Direct -palvelu vastaa Euroopan unionia koskeviin kysymyksiin. Palveluun voi ottaa yhteyttä

– soittamalla maksuttomaan palvelunumeroon 00 800 6 7 8 9 10 11 (jotkin operaattorit voivat periä puhelumaksun),

– soittamalla puhelinnumeroon +32 22999696 tai

– verkkolomakkeella (european-union.europa.eu/contact-eu/write-to-us_fi).

Tietoa EU:sta

Verkkosivut

Tietoa Euroopan unionista on saatavilla kaikilla EU:n virallisilla kielillä Europa-sivustolla (european-union.europa.eu).

EU:n julkaisut

EU:n ilmaisia ja maksullisia julkaisuja voi ladata tai tilata verkosta (op.europa.eu/fi/web/general-publications/publications). Ilmaisia julkaisuja on mahdollista saada usean kappaleen erinä ottamalla yhteyttä Europe Direct -palveluun tai paikalliseen tiedotuspisteeseen (ks. european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_fi).

EU:n lainsäädäntö ja siihen liittyvät asiakirjat

EU:n koko lainsäädäntö vuodesta 1952 ja muuta tietoa EU:n oikeudesta on saatavilla kaikilla virallisilla kielillä EUR-Lex-tietokannassa (eur-lex.europa.eu).

EU:n avoin data

Eurooppalaisen datan portaali (data.europa.eu) tarjoaa pääsyn EU:n toimielinten, elinten ja virastojen avoimiin data-aineistoihin. Data on ladattavissa ja uudelleenkäytettävissä maksutta sekä kaupallista että ei-kaupallista käyttöä varten. Portaalissa on myös runsaasti Euroopan maiden data-aineistoja.

Euroopan unionin
julkaisutoimisto